Avrop 4 - 2026

Kunnskapsoppsummering om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge

Dato: 01.11.26

Kreditering: Per Hellevik, Kristin Alve Glad og Isabel Viola Kreis

NASJONALT KUNNSKAPSSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS

Innholdsfortegnelse

Oppsummering **3**

Oppdraget **6**

Problemstillinger *6*

Innledning **8**

Bakgrunn *8*

Typer internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge *9*

Metode **12**

Søk *12*

Avgrensninger *12*

Resultater **14**

Omfanget av internettrelaterte overgrep mot barn og unge *14*

Hvor utbredt er internettrelaterte overgrep mot barn og unge? 14

Hvem er de utsatte barna? 17

Hvordan utsettes de? 18

I hvilken grad oppsøker de helse- og omsorgstjenesten? 20

Helsekonsekvenser av internettrelaterte overgrep mot barn og unge *21*

Psykologiske konsekvenser 21

Fysiske konsekvenser 28

Konsekvenser for seksualitet, kroppsbilde og grensesetting 28

Relasjonelle konsekvenser 29

Konsekvenser for funksjon (skole/studier/jobb) 30

Forebygging, avdekking og behandling *31*

Forebygging 31

Avdekking 35

Oppfølging, henvisning og behandling 38

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid 43

Kompetansehevingsbehov og kompetansemål i utdanningen *46*

Diskusjon **50**

Konklusjon **55**

Referanser **57**

Vedlegg **67**

Oppsummering

På oppdrag fra Helsedirektoratet har Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) gjennomført en kunnskapsoppsummering om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge. Formålet har vært å sammenstille eksisterende kunnskap om omfanget av slike overgrep, hvem som utsettes, hvilke konsekvenser overgrepene kan ha, og hvordan helse- og omsorgstjenestene kan arbeide med forebygging, avdekking og oppfølging. Vi har også sammenstilt kunnskap om hvilke kompetansehevingsbehov som finnes blant fagpersoner, og i hvilken grad relevante kompetansemål ivaretas i helse-, omsorgs- og velferdsutdanningene.

Omfang og utsatthet

Forskningen viser at en betydelig andel nordiske barn og unge utsettes for internettrelaterte seksuelle krenkelser og overgrep. Samtidig varierer omfangstallene betydelig, blant annet som følge av at undersøkelsene benytter ulike definisjoner av internettrelaterte seksuelle overgrep, inkluderer ulike former for utsatthet og undersøker forskjellige aldersgrupper og tidsperioder.

I den norske Trygg og ung-undersøkelsen rapporterte 16 prosent av ungdommene å ha opplevd minst én av fem former for digitale seksuelle krenkelser i løpet av 2024. Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2021 fant at 34 prosent hadde opplevd minst én form for digital seksuell krenkelse det siste året. Undersøkelsene brukte ulike spørsmål og utvalg, og tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare. Tilsvarende variasjoner finnes i de øvrige nordiske studiene. Samlet viser forskningen at uønskede seksuelle henvendelser og bilder på nett er relativt utbredt, mens mer alvorlige former for overgrep, som seksuell tvang og utpressing, rapporteres av en mindre andel barn og unge.

Enkelte grupper ser ut til å være mer utsatt enn andre. Jenter rapporterer gjennomgående mer uønsket seksuell kontakt, press og tvang på internett enn gutter. Utsattheten varierer også med alder, men mønsteret er ikke entydig og avhenger av hvilke former for krenkelser og overgrep som undersøkes. Samtidig varierer kjønnsforskjellene med hvilke former for overgrep som undersøkes. Blant annet viser politiets gjennomgang av økonomisk motivert seksuell utpressing at mindreårige ofre i hovedsak er gutter. Forskningen viser også sammenhenger mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og andre former for vold, overgrep og trakassering, samt psykiske helseproblemer. Barn og unge som opplever slike overgrep, kan dermed ha en sammensatt belastningssituasjon det er viktig at hjelpetjenestene er oppmerksomme på.

Helsekonsekvenser

Den inkluderte europeiske forskningen viser at internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge kan være forbundet med betydelige psykiske, fysiske, seksuelle, relasjonelle og funksjonelle belastninger. Særlig gjennomgående er symptomer på angst og

depresjon, skam, skyld og selvbebreidelse. Enkelte studier beskriver også selvskading, traumelignende symptomer, søvnproblemer, lav selvfølelse og vansker med å etablere og opprettholde nære relasjoner. Overgrepene kan dessuten påvirke barn og unges forhold til egen kropp og seksualitet, samt deres fungering på skolen og senere i arbeidslivet.

Flere studier viser at særtrekk ved den digitale arenaen kan bidra til å forlenge eller forsterke belastningen. Dette gjelder særlig overgrep hvor bilder eller videoer er produsert og kan bli lagret, spredt eller gjort tilgjengelige for nye personer. Frykten for videre spredning og tap av kontroll over materialet kan innebære at overgrepet oppleves som vedvarende, også lenge etter at kontakten med utøveren er avsluttet. Samtidig er kunnskapsgrunnlaget begrenset. De fleste kvantitative studiene er tverrsnittstudier og kan ikke fastslå årsakssammenhenger. Enkelte longitudinelle studier tyder også på at psykiske vansker kan være en sårbarhetsfaktor for senere utsatthet, og ikke utelukkende en konsekvens av overgrepene.

Forebygging og avdekking

I Norge er tiltak mot internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge i stor grad basert på informasjon, undervisning og kunnskapsheving, blant annet gjennom skolen, nettressurser og informasjonskampanjer. Forskningen på effekten av disse tiltakene er begrenset. Enkelte intervensjonsstudier har vist positive effekter på barn og unges kunnskap om risiko på nett, men det er langt mindre dokumentasjon på om tiltakene faktisk reduserer utsatthet for seksuelle krenkelser og overgrep. Forskningen understreker samtidig behovet for at forebyggende tiltak tar utgangspunkt i barn og unges digitale hverdag og utvikles i samarbeid med målgruppen. Tiltakene bør gi barn og unge kunnskap og ferdigheter til å håndtere risiko, uten at ansvaret for å forhindre overgrep legges på barna selv.

Et annet sentralt funn er at mange barn og unge ikke forteller andre om internettrelaterte seksuelle overgrep. I Trygg og ung-undersøkelsen oppga over én tredjedel av de utsatte at de ikke hadde fortalt noen om erfaringene sine. Blant dem som hadde fortalt, hadde de aller fleste snakket med familie eller venner, mens svært få hadde fortalt det til en profesjonell hjelper. Forskningen beskriver flere barrierer for å fortelle, blant annet skam, skyld, frykt for negative reaksjoner fra voksne, bekymring for konsekvensene av å si fra og manglende kjennskap til hjelpetilbud. Enkelte barn og unge oppfatter heller ikke hendelsene som alvorlige nok til å fortelle om dem. Samtidig viser studiene at fagpersoner ofte unnlater å spørre barn og unge om deres digitale liv og mulige overgrepserfaringer. Det er derfor behov for bedre rutiner for kartlegging og avdekking, samt større trygghet blant fagpersoner i hvordan slike spørsmål kan tas opp.

Oppfølging og behandling

Forskningen viser en utpreget mangel på standardiserte prosedyrer og spesialiserte behandlingstiltak for barn og unge som har vært utsatt for internettrelaterte seksuelle

overgrep. I praksis benytter mange tjenester etablerte tilnærminger fra behandling og oppfølging etter andre former for seksuelle overgrep. Denne kompetansen er fortsatt relevant, men de særlige utfordringene knyttet til digitale overgrep kan gjøre det nødvendig med tilpasninger. Dette gjelder blant annet arbeid med skam og skyld, frykt for videre spredning av overgrepsmateriale og behovet for å involvere foreldre og omsorgspersoner på en støttende måte.

Vi identifiserte enkelte eksempler på utvikling av mer målrettede tiltak, blant annet den digitale intervensjonen i-Minds og en spesialisert oppfølgingsprotokoll ved overgrepsmottak i Nederland. Disse representerer relevante tilnærminger, men kunnskapen om effekten er foreløpig begrenset. Forskningen understreker også behovet for bedre samarbeid mellom helse- og omsorgstjenester, barnevern, politi og andre relevante aktører. Manglende koordinering, uklare ansvarsforhold og utfordringer med informasjonsdeling kan føre til at barn og unge ikke får den oppfølgingen de trenger.

Kompetansehevingsbehov

Et gjennomgående funn i litteraturen er at fagpersoner som arbeider med barn og unge, har behov for mer kunnskap om internettrelaterte seksuelle overgrep. Dette gjelder både forståelse av hvordan overgrepene foregår, hvilke konsekvenser de kan ha, og hvordan man skal avdekke og følge opp utsatte barn. Fagpersoner beskriver blant annet manglende teknologiforståelse, usikkerhet om hva som bør kartlegges, og mangel på konkrete retningslinjer og opplæring. Vi har ikke identifisert studier som direkte undersøker hvordan relevante kompetansemål ivaretas i helse-, omsorgs- og velferdsutdanningene.

Samlet viser kunnskapsoppsummeringen at internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge er et område hvor behovet for forebygging, avdekking og oppfølging er betydelig, samtidig som kunnskapen om hvilke tiltak som har effekt, fortsatt er begrenset. Det er behov for mer forskning på konsekvenser over tid, utvikling og evaluering av forebyggende og behandlingsrettede tiltak, samt bedre kartleggingsrutiner og kompetanseheving i relevante tjenester. Dette arbeidet bør bygge videre på eksisterende kunnskap om vold og seksuelle overgrep, samtidig som det tar hensyn til de særlige utfordringene som følger av at overgrepene skjer på eller gjennom digitale arenaer.

Oppdraget

I Helsedirektoratets oppdragsbeskrivelse framheves det at seksuelle overgrep over internett har blitt en verdensomspennende kriminalitetsform med et globalt marked. Et økende omfang av disse formene for overgrep krever økt innsats fra forebyggingsapparatet. I tråd med tiltak i Opptrappingsplanen mot vold og overgrep og vold i nære relasjoner er Helsedirektoratet bedt om å øke kompetansen om internettrelaterte overgrep mot barn og unge blant ansatte i helse- og omsorgstjenesten.

Som grunnlag for dette arbeidet har NKVTS fått i oppdrag å utarbeide en kunnskapsoppsummering om internettrelaterte overgrep mot barn og unge opp til 18 år, kompetansen blant ansatte i helse- og omsorgstjenesten, og effektivt arbeid med tematikken.

Problemstillinger

I gjennomføringen av denne kunnskapsoppsummeringen har NKVTS blitt bedt om å besvare følgende problemstillinger:

Problemstilling 1:

- Omfanget av internettrelaterte overgrep mot barn og unge i land det er relevant å sammenlikne Norge med.
    - Hvem er de utsatte barna?
    - Hvordan utsettes de?
    - I hvilken grad oppsøker de helse- og omsorgstjenesten?

Problemstilling 2:

- Hvilke fysiske, psykiske og seksuelle helsekonsekvenser får internettrelaterte overgrep mot barn og unge på kort og lang sikt?

Problemstilling 3:

- Hvordan kan helse- og omsorgstjenestene i Norge jobbe med forebygging, avdekking, avverging og oppfølging/behandling og henvisning?
- Hvilken effekt har arbeidet ifølge forskning?

Problemstilling 4:

- Hvordan ivaretas kompetansemål om internettrelaterte overgrep i helse-, omsorgs- og velferdsutdanningene?

Problemstilling 5:

- Hvilke kompetansehevingsbehov har ansatte i helse- og omsorgstjenestene?

Arbeidet med dette avropet har blitt gjennomført av:
Per Moum Hellevik (Prosjektleder, Forsker II/PhD)
Kristin Alve Glad (Prosjektmedarbeider, psykolog, Forsker II/PhD)
Isabel Viola Kreis (Prosjektmedarbeider, Post doc/PhD)

Gertrud Sofie Hafstad (Prosjekteier, forskningsleder, Forsker I/PhD)

Takk til Barnevakten for gjennomlesing og innspill!

Innledning

Bakgrunn

Teknologiske fremskritt har muliggjort nye former for kommunikasjon og samhandling mellom mennesker (Ortega-Barón et al. 2022). Vi kan i dag være tilgjengelige på nett når som helst og hvor som helst. En omfattende europeisk undersøkelse basert på svar fra 28 465 barn og unge i alderen 10–16 år fra 19 europeiske land, viste at 87 prosent brukte smarttelefon eller mobiltelefon til å være på internett daglig (Staksrud et al., 2026). Internett gir barn og unge en rekke muligheter, blant annet til å tilegne seg kunnskap, holde kontakt med venner, uttrykke seg og utforske sosiale og seksuelle relasjoner (Staksrud et al., 2026; Stänicke et al., 2024). Seksuell kommunikasjon på digitale plattformer kan være både positiv og utviklende, men den kan også oppleves som ubehagelig, grenseoverskridende og krenkende (Frøyland & Stefansen, 2023). Flere nettbaserte aktiviteter kan dessuten gjøre unge sårbare for utnyttelse, og den utbredte bruken av teknologi har bidratt til fremveksten av nye former for overgrep, som for eksempel bildebaserte seksuelle overgrep og seksuell utpressing på digitale medier (Ortega-Barón et al. 2022). Følgelig har bruken av digital teknologi som arena og virkemiddel for å fasilitere seksuelle overgrep fått økende oppmerksomhet de siste årene (Mitchell et al., 2025).

Det foreligger i dag ingen entydig konsensus om definisjonen og prevalensen av internettrelaterte seksuelle overgrep blant barn og unge, men tallene som eksisterer er bekymringsfulle. Omfangstallene varierer betydelig mellom studier, blant annet som følge av forskjeller i måleinstrumenter, inklusjonskriterier og hvordan internettrelaterte seksuelle overgrep blir definert og avgrenset (Bennett & O'Donohue, 2014; Madigan et al., 2018). I den europeiske EU Kids Online-undersøkelsen fant Staksrud et al. (2026) at omtrent 15 prosent av barn i alderen 10–16 år hadde blitt bedt om seksuelle opplysninger om seg selv på nett i løpet av det siste året, og at andelen økte fra 8 prosent blant 11–12-åringer til 24 prosent blant 15–16-åringer. I en norsk studie basert på Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2021 fant Frøyland og Stefansen (2023) at 34 prosent av ungdommene hadde opplevd minst én form for digital seksuell krenkelse det siste året, inkludert uønskede seksuelle henvendelser, seksuelt press og uønsket spredning av seksualiserte bilder.

Forskning tyder på at internettrelaterte seksuelle overgrep kan medføre mange av de samme alvorlige konsekvensene som seksuelle overgrep som skjer offline. Dette inkluderer blant annet symptomer på angst og depresjon, samt redusert fungering i hverdagen (Champion et al., 2022; Patel et al., 2022). Teknologiens særtrekk, som muligheten for rask og omfattende spredning av materiale og vedvarende tilgjengelighet, kan dessuten bidra til å forsterke belastningen og de negative konsekvensene av slike overgrep (Hamilton-Giachritsis et al., 2020).

Typer internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge

Internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge omfatter et bredt spekter av handlinger, og grensene mellom de ulike formene for overgrep er ikke alltid klare. Beskrivelsene nedenfor tar utgangspunkt i typologien over seksuelle overgrep mot barn og unge via digitale medier beskrevet av Frøyland et al. (2021), i en norsk kunnskapsoppsummering om seksuelle overgrep mot barn og unge under 18 år via digitale medier. Beskrivelsene er noe justert i henhold til nyere forskning identifisert i litteraturgjennomgangen for dette avropet. Dette gjelder forskning om bildebaserte seksuelle overgrep og selvprodusert seksualisert materiale (Hellevik et al., 2025; Pijlman et al., 2026), strategier som benyttes for å involvere barn og unge i seksuell aktivitet (Joleby et al., 2021; Helgheim & Frøyland, 2025), grooming, presset bildedeling og seksuelle overgrep på nett (Carlberg Rindestig et al., 2025), samt direkteoverførte seksuelle overgrep mot barn (Christensen & Woods, 2024; Drejer et al., 2025).

Det er viktig å understreke at disse kategoriene ikke er gjensidig utelukkende. En overgrepssituasjon kan inneholde elementer fra flere kategorier, og både begrepsbruk og operasjonalisering varierer mellom ulike studier. Inndelingen bør derfor forstås som en beskrivelse av sentrale former for internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge, snarere enn som en uttømmende klassifikasjon.

Bildebaserte seksuelle overgrep

Bildebaserte seksuelle overgrep innebærer at seksualiserte eller intime bilder og videoer produseres, deles eller spres uten den avbildedes samtykke, eller brukes på andre seksuelt krenkende måter. Materialet kan opprinnelig ha blitt produsert og delt frivillig, men senere bli videresendt eller brukt uten samtykke. Det kan også ha blitt produsert som følge av press, manipulasjon, trusler eller andre former for tvang. Overgrepene kan foregå mellom personer som kjenner hverandre fra før, for eksempel kjærester eller jevnaldrende, men materialet kan også spres videre til større nettverk og til personer den avbildede ikke kjenner.

Digital blotting

Digital blotting innebærer å sende seksualiserte bilder eller videoer til en annen person uten at mottakeren har bedt om eller samtykket til å motta materialet. Det kan for eksempel dreie seg om uoppfordrede nakenbilder eller bilder av kjønnsorganer (ofte referert til som «dick pics») sendt gjennom sosiale medier eller andre digitale kanaler. Digital blotting kan forstås som en form for bildebasert seksuelt overgrep, men skiller seg fra ikke-samtykkende bildedeling ved at det først og fremst er mottakeren av materialet som utsettes for krenkelsen. Slike hendelser kan være enkeltstående, men kan også inngå i mer omfattende seksuell trakassering eller annen uønsket seksuell kontakt på nett.

Seksuelle henvendelser fra voksne på digitale medier

Seksuelle henvendelser fra voksne omfatter seksuelt fokusert kontakt der en voksen henvender seg til et barn eller en ungdom gjennom digitale medier. Henvendelsene kan blant annet dreie seg om seksuelle samtaler, forespørsler om nakenbilder eller annet seksualisert materiale, eller forslag om seksuelle handlinger eller møter. Kontakten kan være direkte seksualisert fra starten, men kan også utvikle seg fra en i utgangspunktet

ikke-seksuell samtale. Begrepet beskriver selve henvendelsen og innebærer ikke nødvendigvis at kontakten inngår i en mer omfattende grooming-prosess.

Grooming

Grooming viser til en prosess der en utøver etablerer eller utnytter kontakt og relasjon til et barn eller en ungdom med sikte på seksuell kontakt, seksuelle handlinger eller produksjon av seksualisert materiale. Grooming kan innebære gradvis tillitsbygging, oppmerksomhet og etablering av en opplevd vennskaps- eller kjærlighetsrelasjon, men trenger ikke følge et fast eller langvarig forløp. Utøveren kan også benytte mer direkte strategier som gjentatte forespørsler, press, bestikkelser eller trusler for å få barnet til å delta i seksuelle aktiviteter. Selv om grooming i denne sammenhengen omhandler kontakt gjennom digitale medier, kan prosessen også omfatte andre arenaer og personer i barnets omgivelser.

Seksuelle overgrep initiert på digitale medier

Digitale medier kan være utgangspunkt for seksuelle overgrep som senere skjer enten digitalt eller ved fysisk kontakt. Kontakten kan føre til et fysisk møte og seksuelle handlinger, men overgrepet kan også gjennomføres digitalt ved at barnet eller ungdommen presses, manipuleres eller tvinges til å utføre seksuelle handlinger foran kamera eller på annen måte delta i seksuell aktivitet på nett. Slike overgrep trenger ikke være resultat av en forutgående grooming-prosess, og utøveren kan være både voksen og jevnaldrende. Kategorien synliggjør hvordan digitale og fysiske seksuelle overgrep kan inngå i samme overgrepsforløp, heller enn å være atskilte fenomener.

Seksuell utpressing på digitale medier

Seksuell utpressing innebærer at seksualisert materiale, eller trusler om å spre slikt materiale, brukes for å presse et barn eller en ungdom til ulike krav og handlinger, både seksuelle og ikke-seksuelle. Utøveren kan for eksempel true med å dele bilder eller videoer dersom den utsatte ikke sender ytterligere materiale, eller utfører seksuelle handlinger. Den utsatte kan også presses til å utføre skadelige handlinger mot seg selv eller andre, eller å overføre penger til utøveren. Materialet kan opprinnelig ha blitt delt frivillig, men kan også ha blitt fremskaffet gjennom manipulasjon, press eller andre former for tvang.

Digitalt overgrepsmateriale

Digitalt overgrepsmateriale omfatter bilder, videoer og annet visuelt materiale som dokumenterer eller fremstiller seksuelle overgrep mot eller seksuell utnyttelse av barn. Materialet kan være produsert av en utøver i forbindelse med et overgrep, men kan også ha sitt opphav i seksualiserte bilder eller videoer som barnet eller ungdommen selv har produsert. At materialet er selvprodusert, betyr ikke nødvendigvis at produksjonen, delingen eller den videre bruken har vært frivillig; materialet kan blant annet være frembrakt gjennom press, manipulasjon, grooming eller utpressing. Digitale medier gjør det mulig å kopiere, lagre og spre materialet videre, slik at krenkelsen kan fortsette og få nye former etter at den opprinnelige situasjonen er avsluttet.

Direkteoverførte bestillingsovergrep

Direkteoverførte bestillingsovergrep er en form for direkteoverførte seksuelle overgrep der en person betaler for eller på annen måte bestiller seksuelle overgrep mot eller seksuell utnyttelse av barn som overføres direkte via digitale tjenester. Bestilleren og barnet kan befinne seg i forskjellige land, og bestilleren kan i enkelte tilfeller gi instrukser om hvilke handlinger som skal utføres under overføringen.

Metode

Søk

Vi har gjennomført omfattende søk for å svare ut oppdragets bestillinger. Vi benyttet ulike tilnærminger i identifiseringen av aktuell litteratur, både med formål om å identifisere så mye som mulig av relevant empirisk og erfaringsbasert kunnskap, men også som metodeutprøving i tilknytning til systematiske litteraturgjennomganger / kunnskapsoppsummeringer.

Søkene ble gjennomført gjennom fire ulike tilnærminger:

- Systematiske søk gjennomført av bibliotekar.
- Gjennomgang av referanselister i lignende kunnskapsoppsummeringer.
- Supplerende søk ved bruk av KI-tjenesten Claude.
- Supplerende søk gjennomført i PubMed og Google Scholar.

Søkebegrepene varierer noe mellom de ulike tilnærmingene. I de systematiske søkene gjennomført av vår bibliotekar, ble en omfattende liste av søkebegreper og betingelser benyttet (se tabell 6). Disse søkene ble gjennomført i PsycInfo. I tillegg gjorde bibliotekaren ytterligere søk - blant annet Oria og Google Scholar. De supplerende KI-søkene ble gjennomført ved hjelp av Claude (Anthropic). Formålet var å identifisere ytterligere relevant litteratur som kunne supplere treffene fra de systematiske databasesøkene. Claude ble instruert til å gjennomføre brede søk for hver av kunnskapsoppsummeringens fem problemstillinger. Søkene ble gjennomført trinnvis med en geografisk utvidelse fra Norge til Norden, Europa, Australia/New Zealand, USA og deretter øvrige deler av verden. Det KI-assisterte søket skal regnes som supplerende litteratursøk og ikke en del av de systematiske databasesøkene. I søkene som ble gjennomført i PubMed ble en rekke begreper benyttet (se tabell 1).

Avgrensninger

Gjennom beskrivelsen av oppdraget og i påfølgende avklaringer ble følgende inkluderingskriterier for litteraturgjennomgangen definert:

- Inkluderingskriterier:
    - Må omhandle internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge.
    - Må omhandle minst én av problemstillingene.
    - Overgrepserfaringer fra før fylte 19 år.
    - Studier fra Norge, Norden eller Europa (og bredere ved behov).
    - Publikasjoner fra 2016 eller nyere.
    - Litteratur skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

De geografiske begrensningene ble benyttet med formål om å kun inkludere studier fra land som er relevante å sammenligne Norge med. I hovedsak innebar dette studier fra Europa, men to internasjonale studier ble også inkluderte. I tillegg ønsket vi å begrense oss til forskning gjennomført de ti siste årene ettersom det er gjort noen lignende kunnskapsoppsummeringer tidligere. På grunn av stor variasjon i antallet identifiserte artikler/rapporter tilknyttet hver enkelt problemstilling har vi benyttet noe ulike inklusjonskriterier avhengig av problemstilling. Dette innebærer at kapittelet om omfanget av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge, som inkluderer underkapitler hvor vi ser nærmere på sårbarhetsfaktorer hos utsatte barn, hvordan de utsettes, og i hvilken grad de oppsøker helsetjenestene, baseres på litteratur kun fra Norden. Kapitlene som omhandler konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep, helse- og omsorgstjenestenes arbeid med tematikken, hvordan kompetansemål ivaretas i disse tjenestene, og hvilke kompetansebehov de har, inkluderer litteratur fra hele Europa, og i tillegg to studier fra Canada og Israel.

Gjennom søkene identifiserte vi totalt 20 publikasjoner som var relevante for problemstilling én, 22 publikasjoner som var relevante for problemstilling to, 38 for problemstilling tre, og 20 for problemstilling fem. Vi identifiserte ingen studier som direkte undersøkte problemstilling 4. Flere publikasjoner ble brukt under mer enn én problemstilling. Etter fjerning av overlapp omfatter denne kunnskapsoppsummeringen totalt 73 publikasjoner.

Resultater

Resultatdelen følger rekkefølgen på problemstillingene beskrevet tidligere, hvor vi først vil se på omfang av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge; så se på hvilke konsekvenser som kan følge av slik utsatthet; så gå gjennom hvordan det kan jobbes med forebygging, avdekking, avverging og oppfølging; før vi i de siste delene ser på ivaretakelse av kompetansemål i helse-, omsorgs- og velferdsutdanningene, og hvilke kompetansebehov som eksisterer i helse- og omsorgstjenestene.

Omfanget av internettrelaterte overgrep mot barn og unge

I denne første delen av resultatene skal vi se på artikler/rapporter som omtaler omfanget av internettrelaterte overgrep mot barn og unge, karakteristikker ved de barna som utsettes for slike overgrep, hvordan de utsettes, og i hvilken grad utsatte tar kontakt med helse- og omsorgstjenestene. Alle de inkluderte artiklene/rapportene er basert på forskning gjennomført i Norden og inkluderer data fra representative ungdomsundersøkelser, sårbare utvalg, registerdata og data fra politiregistre (se tabell 2).

Hvor utbredt er internettrelaterte overgrep mot barn og unge?

Studier har vist at barn og unge i Norden utsettes for seksuelle krenkelser og overgrep på internett. Omfangstallene varierer betydelig avhengig av hvilke typer handlinger som kartlegges. Tallene varierer også avhengig av om studiene måler uønskede erfaringer eller erfaringer med press eller tvang, og for hvilken tidsperiode de gjelder. Hvilke utvalg som benyttes varierer også: Noen undersøkelser omfatter ungdomsskoleelever, andre ungdom på videregående skole, og noen undersøkelser er gjennomført blant sårbare utvalg, for eksempel ungdom som allerede er i kontakt med hjelpetjenester. Omfangstallene gir derfor ikke grunnlag for ett samlet anslag eller en direkte sammenligning av forekomsten mellom de nordiske landene.

Medietilsynets undersøkelse Barn og medier 2026 kartla erfaringer med uønsket seksuell eksponering og deling av nakenbilder blant 1 753 norske barn og unge i alderen 9-18 år. Blant 13–18-åringene oppga 23 prosent å ha mottatt nakenbilder i løpet av det siste året, hvor 80 prosent opplyste å ha mottatt bildene uten å ønske det. Blant ungdommene som selv hadde sendt nakenbilder, oppga 37 prosent at de hadde følt seg presset til å gjøre det, mens 33 prosent hadde opplevd at bildene ble delt videre (Medietilsynet, 2026).

Trygg og ung-studien ble gjennomført vinteren 2025 blant 6 721 ungdomsskoleelever i norske kommuner, og kartla deres erfaringer fra 2024. Totalt rapporterte 16 prosent minst én av fem former for digitale seksuelle krenkelser, hvorav 5 prosent én gang og 11 prosent flere ganger. De fem spørsmålene gjaldt å ha mottatt bilder eller videoer av andres private

kroppsdeler, å ha blitt fotografert eller filmet under seksuelle handlinger, at bilder eller videoer av en selv ble delt eller spredt, å ha berørt egne private kroppsdeler eller hatt sex med seg selv mens andre så på via bilde eller video, og å ha sendt eller lagt ut seksuelle meldinger, bilder eller videoer. I disse tallene inngår erfaringer som ungdommene ikke ønsket, eller som de følte seg lurt, presset eller truet til å delta i. Å ha mottatt bilder eller videoer av andres private kroppsdeler var vanligst, med 15 prosent. Tre prosent hadde opplevd deling eller spredning av bilder eller videoer som viste dem på en seksuell måte, og 2 prosent hadde blitt fotografert eller filmet under seksuelle handlinger (Augusti et al., 2025).

I Ung i Oslo 2021 ble spørsmålene om digitale seksuelle krenkelser stilt til et delutvalg på 5 352 elever fra både ungdomsskoler og videregående skoler, i alderen 13–19 år. Her rapporterte 34 prosent å ha opplevd minst én form for digitale seksuelle krenkelser de siste tolv månedene. Nærmere 27 prosent av jentene og 10 prosent av guttene hadde fått uønskede forespørsler om å snakke om sex. Videre hadde 26 prosent av jentene og åtte prosent av guttene fått forespørsler om å gjøre noe seksuelt de ikke ønsket, mens 10 prosent av jentene og fire prosent av guttene hadde opplevd press eller trusler om seksuelle handlinger. Uønskede nakenbilder var mottatt av 24 prosent av jentene og 14 prosent av guttene. Omtrent åtte prosent av jentene og i underkant av tre prosent av guttene hadde følt seg presset eller truet til å sende nakenbilder. Uønsket spredning av egne nakenbilder ble rapportert av i underkant av fem prosent av jentene og 2,6 prosent av guttene (Frøyland & Stefansen, 2023). I analyser av data fra Ung i Oslo 2018 hadde 4,6 prosent av elever i videregående skole opplevd at bilder eller videoer av dem nakne eller i seksuelle handlinger var blitt spredt mot deres vilje det siste året (Pedersen et al., 2023).

I UEVO-undersøkelsen gjennomført våren 2020 deltok 3 575 norske ungdommer i alderen 13-16 år. Rapporten oppgir at 5,3 prosent hadde opplevd uønskede seksuelle interaksjoner på nett eller spredning av nakenbilder i perioden skolene var stengt på grunn av koronapandemien, omtrent to måneder (Hafstad & Augusti, 2020). Totalt hadde 2,7 prosent opplevd at nakenbilder av dem var blitt spredt på nett eller i sosiale medier. Blant ungdommene som rapporterte internettrelaterte seksuelle overgrep, oppga 47,4 prosent at de hadde opplevd dette for første gang under skolestengingen (Hafstad & Augusti, 2020).

Det er også gjennomført flere liknende studier i våre nordiske naboland. Dahl et al. (2018) fant at tre prosent av danske elever på videregående hadde fått seksuelle bilder eller videoer av seg selv videresendt uten tillatelse de siste tolv månedene. I en dansk undersøkelse med totalt 29 086 elever, rapporterte 4,2 prosent av deltakerne under 18 år at andre hadde delt seksuelle bilder eller videoer av dem uten samtykke det siste året. I samme aldersgruppe hadde 10,7 prosent mottatt seksuelt støtende henvendelser på internett i denne perioden (Nielsen et al., 2024). I en svensk skoleundersøkelse blant 728 ungdommer i alderen 12–19 år, hadde 6,5 prosent av dem som besvarte spørsmålet

opplevd spredning av egne seksuelle bilder uten samtykke. Dette tallet gjaldt livstidsprevalens (Sciacca et al., 2023).

Studier viser også hvordan disse resultatene avhenger av hvor bredt internettrelaterte seksuelle overgrep defineres. Blant 1 211 svenske niendeklassinger hadde 74,6 prosent av jentene og 50,5 prosent av guttene opplevd minst én av 14 former for digital seksuell *trakassering* de siste seks månedene. Målet omfattet blant annet seksualisert og homofobisk skjellsordbruk. Delmålet «seksuell utnyttelse» omfattet forsøk på å skaffe seksuelle bilder eller posering gjennom betaling eller trusler, samt deling uten samtykke. Dette ble rapportert av 29,2 prosent av jentene og 4,8 prosent av guttene. Tallene omfatter både forsøk på å få ungdommene til å sende bilder eller posere og faktisk deling uten samtykke. De kan derfor ikke tolkes som andelen som hadde gitt etter for press (Dahlström et al., 2026). Ståhl og Dennhag (2021) fant blant 594 ungdommer i alderen 12–20 år at 7,9 prosent hadde opplevd seksuell trakassering kun på internett og 8,4 prosent både på og utenfor nett de siste seks månedene, til sammen 16,3 prosent med opplevelser på internett. Trakassering på internett ble her avgrenset til hendelser via internett eller telefon, blant annet uønskede seksuelle kommentarer, seksualisert skjellsordbruk, ryktespredning og uønskede seksuelle bilder, meldinger eller filmer.

Zetterström Dahlqvist og Gillander Gådin (2018) fant i et svensk skoleutvalg at 18,7 prosent av jentene og 11,7 prosent av guttene hadde blitt forsøkt trukket inn i seksuell prat mot sin vilje de siste seks månedene. Studiens samlede mål på seksuelle henvendelser ga høyere forekomst, men inkluderte også at en ukjent person hadde foreslått et fysisk møte, uten at dette enkeltspørsmålet krevde seksuelt innhold eller manglende samtykke. Det samme målet ble brukt blant 574 unge i alderen 12–22 år med kontakt med psykiske helsetjenester i Sverige. Her rapporterte 48,6 prosent minst én av erfaringene de siste seks månedene (Carlberg Rindestig et al., 2024). Dette er tall basert på et bredt mål fra et klinisk utvalg og kan ikke uten videre sammenlignes med forekomsten av seksuelle overgrep i skoleundersøkelsene.

Et snevrere mål ble brukt i den svenske undersøkelsen som er presentert av Jonsson og Svedin (2017) og Jonsson et al. (2019). Av 5 715 avgangselever i videregående skole som besvarte spørsmålet, hadde 5,8 prosent (N = 330), hatt seksuell kontakt på nett med noen de hadde blitt kjent med der det siste året. Spørsmålet gjaldt å ha «hatt sex online», uten at de konkrete handlingene ble nærmere spesifisert i dette spørsmålet. Det gjaldt altså seksuell aktivitet på nettet, ikke et fysisk møte med en de hadde møtt på internett. Blant disse oppga 32 respondenter at de hadde følt seg overtalt, presset eller tvunget. Dette tilsvarer 9,7 prosent av de 330 med slik nettkontakt og om lag 0,6 prosent av alle de 5 715 som besvarte spørsmålet (Jonsson et al., 2019). Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, Svedin, et al. (2025) fant i en senere svensk undersøkelse blant avgangselever i videregående skole at om lag to prosent hadde opplevd seksuell kontakt på internett under press eller tvang med en de hadde møtt på internett. Her omfattet kontakten

seksuell chatting, å sende nakenbilder, å vise seg naken eller onanere foran kamera, å ha sex med en annen foran kamera og annen seksuell aktivitet på nett. Videre hadde 7,4 prosent sendt nakenbilder eller -filmer fordi de følte seg truet eller tvunget. Disse spørsmålene gjaldt erfaringer noen gang fram til undersøkelsen, ikke bare det siste året.

Data fra politiet gir innsikt i andre sider ved utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep enn skoleundersøkelsene. Kripos (2026) gjennomgikk i underkant av 2 000 saker om seksuell utpressing med økonomisk motiv mot norske ofre fra januar til oktober 2024. Av ofrene var 18 prosent (n = 335) mindreårige, de yngste var ti år, og flertallet av dem var gutter. Rapporter fra politiet beskriver alvorlige overgrepsforløp og endringer i antall registrerte saker og fremgangsmåter, men gir ikke befolkningsbaserte forekomsttall (Kripos, 2019, 2026). Disse dataene gir ikke grunnlag for å kunne fastslå økninger i barn og unges utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep ved å sammenligne disse tallene med de bredere spørreundersøkelsene.

Hvem er de utsatte barna?

Som beskrevet over er **kjønn** en gjennomgående faktor tilknyttet utsatthet hvor jenter, på overordnet nivå, rapporterer mer uønsket seksuell kontakt, press og tvang på internett sammenlignet med gutter (Augusti et al., 2025; Frøyland & Stefansen, 2023; Pedersen et al., 2023; m.fl.). En annen viktig faktor tilknyttet utsatthet er **alder**. I Trygg & Ung-studien økte forekomsten fra 10 prosent blant dem som var 13 år eller yngre, til 19 prosent blant dem som var 15 år eller eldre (Augusti et al., 2025). Ung i Oslo fant et mer nyansert bilde av aldersforskjellene. Her var utsattheten lavere blant de som var 13–14 år, høyest rundt 15–16-årsalderen og så lavere mot slutten av videregående skole (Frøyland & Stefansen, 2023). Det må samtidig understrekes at dette er forskjeller mellom aldersgrupper i tverrsnittsdata, ikke en beskrivelse av hvordan utsattheten endrer seg for den enkelte over tid.

Samtidig er det variasjoner avhengig av hvilke former for seksuelle krenkelser og overgrep som måles. Kjønnsforskjellene er for eksempel mindre entydige når det gjelder spredning av egne seksuelle bilder. Dahl et al. (2018) fant lik forekomst blant jenter og gutter, tre prosent siste år, mens Nielsen et al. (2024) fant en høyere forekomst blant gutter, 4,6 mot 3,5 prosent hos jentene. Hos Pedersen et al. (2023) var kjønn ikke forbundet med utsatthet for bildespredning alene når øvrige forhold var tatt med i analysen. I den svenske skoleundersøkelsen til Sciacca et al. (2023), en tverrsnittsstudie blant 728 ungdommer i alderen 12–19 år, var det heller ingen klar kjønnsforskjell i utsatthet for bildespredning, men her ble det funnet en høyere forekomst av slik utsatthet blant ungdom som oppga å være **lesbiske, homofile eller bifile** enn blant heteroseksuelle ungdommer, henholdsvis 14,3 og 5,9 prosent. Når det gjelder økonomisk motivert seksuell utpressing, fant Kripos (2026) at mindreårige ofre hovedsakelig er gutter. Funnene viser at kjennetegn ved utsatte ungdommer varierer med hvilken form for krenkelse eller overgrep som undersøkes.

Utsatthet på internett henger ofte sammen med **andre former for utsatthet** og belastninger. Frøyland og Stefansen (2023) fant en klar sammenheng mellom digitale seksuelle krenkelser og seksuell trakassering utenfor nettet. Sistnevnte ble målt med tre spørsmål, blant annet om uønsket seksuell beføling. I et svensk skoleutvalg på 1 193 ungdommer fant Zetterström Dahlqvist og Gillander Gådin (2018) en tilsvarende sammenheng blant både jenter og gutter. Hos Jonsson et al. (2019) hadde ungdommene som var utsatt for seksuelle overgrep på internett oftere også erfaring med andre former for vold og overgrep og dårligere psykisk helse. Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, Svedin, et al. (2025) identifiserte en gruppe med høy forekomst av flere former for seksuell utsatthet, både på og utenfor nettet. Gruppen hadde flere psykiske symptomer og en høyere andel selvrapporterte psykiatriske diagnoser enn gruppen med lite utsatthet.

Sammenhengen med **levekår** varierer mellom studiene. I sin studie gjennomført under nedstengningen i 2020, fant Augusti et al. (2021) at familiens økonomiske vansker og et samlet mål på foreldres psykiske vansker eller alkoholproblemer var forbundet med mer rapportert utsatthet på internett. Pedersen et al. (2023) fant derimot at høyere sosioøkonomisk status var forbundet med bildespredning uten samtidig fysisk seksuell utsatthet. Sosioøkonomisk status ble målt ved foreldrenes utdanning, antall bøker hjemme og familiens materielle ressurser. Bildespredning alene var også forbundet med digital mobbing, alkoholberuselse og mer bruk av sosiale medier. Disse funnene gjelder den avgrensede gruppen med bildespredning uten samtidig fysisk seksuell utsatthet.

Flere studier finner sammenhenger mellom utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep og **psykiske eller kroppslige plager**, blant annet depresjons- og angstsymptomer, søvnvansker og andre fysiske helseplager (Frøyland & Stefansen, 2023; Gámez-Guadix et al., 2022; Sciacca et al., 2023; Svensson et al., 2025). De aktuelle analysene er i hovedsak basert på opplysninger samlet inn på ett tidspunkt. De kan derfor ikke avgjøre om plagene var til stede før hendelsene, oppsto etter dem, eller inngår i en mer sammensatt belastningssituasjon.

Hvordan utsettes de?

Som beskrevet over, omfatter internettrelaterte seksuelle krenkelser og overgrep en rekke ulike former for handlinger, fra uønskede seksuelle meldinger og bilder, videreformidling av bilder uten samtykke, press eller tvang til å sende materiale, til å gjøre seksuelle handlinger foran kamera. Samtidig kan flere former inngå i samme forløp.

Det må påpekes at mange av krenkelsene og overgrepene skjer mellom jevnaldrende. Frøyland og Stefansen (2023) fant at en jevnaldrende ble oppgitt som avsender ved siste uønskede seksuelle henvendelse i 59 prosent av tilfellene, og i 68 prosent av tilfellene som avsender av uønskede nakenbilder. I Trygg og ung-studien oppga 22 prosent av de

utsatte en kjæreste eller ekskjæreste som utøver, 22 prosent en venn og 11 prosent en annen ungdom på skolen. En ungdom de ikke kjente, ble oppgitt av 39 prosent, en ukjent voksen av 17 prosent, og 26 prosent svarte at de ikke visste hvem utøveren var. Av de utsatte hadde 44 prosent møtt utøveren ansikt til ansikt (Augusti et al., 2025). At ungdommen hadde møtt utøveren, betyr ikke nødvendigvis at et overgrep hadde skjedd under et fysisk møte.

Kvalitative studier viser hvordan bildespredning kan skje i ungdommenes egne sosiale miljø. Dahl et al. (2018) beskriver normer som fordømmer bildedeling uten samtykke, men viser også at den utsatte selv kan bli holdt ansvarlig fordi hen opprinnelig hadde sendt bildet. Hunehäll Berndtsson (2022) fant i intervjuer med svenske niendeklassinger at gutter kunne motta uønskede nakenbilder fra både gutter og jenter, og at forventninger til kjønn og maskulinitet kunne gjøre det vanskelig å omtale erfaringene som krenkelser, selv når guttene beskrev dem som ubehagelige.

Seksuell kontakt fra eldre personer inngår også i denne litteraturen. Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, Svedin, et al. (2025) betegner det som grooming når en person som var minst fem år eldre, før den utsatte hadde fylt 15 år, hadde forsøkt å innlede seksuell samtale, bedt om nakenbilder eller et seksuelt møte, eller sendt nakenbilder. Om lag 26 prosent rapporterte minst én slik erfaring. Jonsson og Svedin (2017) brukte de samme fire spørsmålene om kontakt før fylte 15 år fra en person som var minst fem år eldre. I deres svenske skoleutvalg rapporterte 23,2 prosent minst én slik erfaring, 32,5 prosent av jentene og 11,2 prosent av guttene. Groomingmålene krevde ikke at hver kontakt ble opplevd som uønsket. Prosentene kan derfor ikke leses som forekomst av press eller tvang, og forskjellen mellom undersøkelsene dokumenterer ikke i seg selv en endring over tid.

Kripos (2019, 2026) beskriver hvordan innledende kontakt kan utvikle seg til press og utpressing. Gjerningspersonen kan bruke en falsk identitet, etablere en fortrolig relasjon eller få tilgang til intime bilder og deretter true med å sende materialet til familie og venner. Kravene kan være nye bilder, seksuelle handlinger eller penger. I norske saker beskrives også at kontakten flyttes mellom plattformer, og at seksuelt materiale brukes for å få i stand fysiske møter. Kripos (2026) omtaler i tillegg bruk av kunstig fremstilte nakenbilder i krenkelser og utpressing. Rapporten beskriver blant annet at mindreårige har brukt kunstig intelligens til å lage nakenbilder av andre mindreårige. Ved utpressing kan manipulerte bilder også brukes uten at den utsatte først har delt et ekte nakenbilde.

Seksuelle overgrep kan også bli tatt bilde av eller filmet, og materialet kan deretter bli spredt. Jonsson og Svedin (2017) fant at 50 ungdommer (4,6 prosent) av dem som hadde vært utsatt for seksuelle overgrep, visste at overgrepene var blitt fotografert eller filmet. Av disse visste 13 at materialet var blitt spredt, mens 15 var usikre på om det hadde skjedd.

I hvilken grad oppsøker de helse- og omsorgstjenesten?

Den identifiserte litteraturen gir begrenset kunnskap om hvor stor andel av utsatte barn og unge som oppsøker helse- og omsorgstjenester som en følge av internettrelaterte seksuelle overgrep. Samtidig er det noen av studiene som kartlegger om ungdommene har fortalt noen om erfaringene.

Trygg og ung-studien gir de mest direkte opplysningene om hvem ungdommene har fortalt om digitale krenkelser og overgrep til. Av de utsatte oppga 62 prosent at de hadde fortalt det til noen, mens 37 prosent ikke hadde gjort det. Blant dem som hadde fortalt, hadde 91 prosent snakket med familie eller venner, 2 prosent med en lærer og 5 prosent med en profesjonell hjelper. Kategorien profesjonell hjelper omfattet blant annet helsesykepleier, barnevern, lege og psykolog (Augusti et al., 2025). Totalt 29 prosent av dem som rapporterte seksuelle overgrep fra voksne, og 56 prosent av dem som rapporterte seksuelle overgrep fra jevnaldrende, fortalt det til noen. Blant dem som hadde fortalt om disse erfaringene, oppga henholdsvis 16 og 9 prosent en profesjonell hjelper. Digitale krenkelser hadde dermed en høyere andel som fortalte noen, men en lavere andel som fortalte en profesjonell hjelper, enn disse to formene for utsatthet.

Vik Burmo et al. (2026) undersøkte 200 ungdommer i alderen 12–18 år med tidligere vold- eller overgrepserfaringer, rekruttert gjennom Stine Sofie Senter. Blant dem som besvarte spørsmålet om å ha fortalt om seksuelle netterfaringer, hadde 67,3 prosent, 70 av 104 ungdommer, fortalt det til noen. Studien oppgir ikke hvem de fortalte om nettopp disse erfaringene til. Det var en lavere andel sammenlignet med andre former for utsatthet i utvalget. Samtidig må det understrekes at spørsmålene om seksuelle erfaringer på internett var formulert slik at de ikke utelukkende fanget opp uønskede eller ikke-samtykkende hendelser.

Den vanligste oppgitte årsaken til å la være å fortelle noen om digitale erfaringer var at ungdommene ikke opplevde behov for det. I Trygg og ung-studien var det 58 prosent av de 322 som svarte på hvorfor de ikke hadde snakket med andre om sine opplevelser med digitale seksuelle krenkelser, at de ikke hadde følt behov for det (Augusti et al., 2025). Hos Vik Burmo et al. (2026), var dette også den vanligste begrunnelsen, hvor 50 prosent av de som hadde blitt utsatt for seksuelle overgrep på nett, men ikke fortalt noen om det (N = 34), opplyste at de ikke hadde hatt behov for å fortelle noen om det. Det er viktig å understreke at disse resultatene ikke sier noe om hvorfor ungdommene ikke opplevde behov for å fortelle. Se avsnittet «Barrierer mot å fortelle» for mer gjennomgående beskrivelse av barrierer for å fortelle andre om utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep.

Helsekonsekvenser av internettrelaterte overgrep mot barn og unge

I denne delen vil vi se nærmere på hvilke fysiske, psykiske og seksuelle helsekonsekvenser internettrelaterte overgrep mot barn og unge kan ha på kort og lang sikt. Overordnet fant vi lite forskning om slike konsekvenser. Mer spesifikt identifiserte vi totalt 22 europeiske studier (publisert 2016-2026) som undersøkte sammenhengen mellom slike overgrep og potensielle konsekvenser for barn og unges liv og helse (for en oversikt, se tabell 3). Her presenterer vi funnene fra disse empiriske studiene, delt inn i følgende temaer: psykologiske, fysiske, seksuelle, og relasjonelle konsekvenser, samt konsekvenser for funksjon.

Ettersom én studie undersøkte konsekvensene av internettrelaterte overgrep mer bredt, presenterer vi funnene fra den først. Ortega-Barón et al. (2022) gjennomførte en longitudinell studie, med 1029 spanske barn (12-15 år), fra 14 ulike skoler, med tre ulike måletidspunkter i løpet av en 13 måneders periode. Her undersøkte forskerne sammenhengen mellom barnas helserelaterte livskvalitet (f.eks., fysisk og psykisk helse, sosial støtte og forholdet til foreldrene) og seksuelle henvendelser (f.eks., en voksen hadde etterspurt bilder eller videoer av dem med seksuelt innhold) og seksuelle interaksjoner (f.eks., å ha sendt en voksen et bilde eller en video med seksuelt innhold) på nett. Ortega-Barón et al. fant at de som ikke hadde vært utsatt for seksuelle henvendelser og interaksjoner med voksne på nett rapporterte høyere helserelatert livskvalitet enn de som hadde vært utsatt. Videre fant de at barna som rapporterte at de hadde vært utsatt for seksuelle henvendelser og interaksjoner på nett på første måletidspunkt hadde dobbelt så stor sjanse for å skåre lavt på helserelatert livskvalitet på siste måletidspunkt (Ortega-Barón et al., 2022).

Psykologiske konsekvenser

I den empiriske litteraturen om konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge fant vi mest om potensielle psykologiske konsekvenser, herunder både kvantitative longitudinelle og tverrsnittstudier, samt kvalitative studier. Kort oppsummert viser de kvantitative studiene en positiv sammenheng mellom utsatthet og psykisk uhelse, men det er usikkert i hvilken retning denne sammenhengen går. I de kvalitative studiene blir det beskrevet et bredt spekter av følelsesmessige reaksjoner, fra umiddelbare sjokk-, frykt- og stressreaksjoner til mer langvarige plager som angst, depressive symptomer, søvnvansker, traumelignende symptomer, samt lav selvfølelse, skyld og skam.

Kvantitative, longitudinelle studier

Vi fant tre longitudinelle studier som utforsket sammenhengen mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og psykisk helse blant barn og unge. Alle var utført på spanske skoler.

Resultatene tyder på at psykiske vansker ikke bare bør forstås som mulige konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep, men at de også kan utgjøre en sårbarhetsfaktor for å bli utsatt, og i noen tilfeller bidra til at utsattheten vedvarer.

I den første studien undersøkte de Santisteban og Gámez-Guadix (2018a) assosiasjonen mellom depresjon blant mindreårige og seksuelle henvendelser fra voksne online (f.eks., en voksen har etterspurt bilde eller video med seksuelt innhold eller at en voksen har spurt om å ha cybersex) og seksuelle interaksjoner med voksne (f.eks., sendt et bilde eller en video med seksuelt innhold av seg selv, eller møttes offline for å ha seksuell kontakt). Totalt var det 1504 barn (12-14 år), fra 11 skoler i Spania, som deltok på to måletidspunkter, med ett års mellomrom. de Santisteban og Gámez-Guadix fant at mer depressive symptomer på T1 (første måletidspunkt) predikerte mer seksuelle henvendelser online og seksuell interaksjon med voksne ett år etter (T2). Men, de fant ikke at seksuelle henvendelser og interaksjon på T1 var assosiert med depresjon på T2. Disse funnene var de samme for både jenter og gutter. Ifølge forskerne er det mulig at tenåringer med depressive symptomer er i dårligere stand til å identifisere potensielle overgrepssituasjoner i sine interaksjoner via sosiale medier. Videre mener forskerne at det er mulig at tenåringer som er mer deprimert har vanskeligere for å lære å sosialisere og etablere passende relasjoner online, og at de derfor er mer sårbare for å bli utsatt for seksuelle overgrep online. de Santisteban og Gámez-Guadix understreker samtidig at det at de ikke fant en sammenheng mellom utsatthet på T1 og senere patologi ikke betyr at det ikke finnes en slik sammenheng, men at det for eksempel kan handle om at ett års intervall er lite egnet til å fange opp slike sammenhenger. Forskerne konkluderte med at forebyggende intervensjoner burde rette seg mot depressive symptomer blant tenåringer.

I den andre studien undersøkte Gamez-Guadix et al. (2023) sammenhengen mellom grooming på nett og skam, skyld og mental helse blant 746 tenåringer (12-14 år), fra ti ulike skoler, med to måletidspunkter med ett års mellomrom. De fant at barn som var utsatt på begge måletidspunkter hadde høyere skårer på skam og skyld på første måletidspunkt enn de som kun var utsatt på T1. Dette antyder at økt nivå av skam og skyld kanskje bidrar til at groomingen online opprettholdes. Gamez-Guadix et al. fant at de som rapporterte at de var utsatt på T1, T2, eller på begge tidspunkter, rapporterte høyere nivå av angst og depresjon enn ikke-utsatte. Det er verdt å merke seg at de som rapporterte utsatthet på T2 rapporterte mer symptomer på depresjon på T1 (før de hadde vært utsatt) enn de som ikke var utsatt på T2. I tråd med de Santisteban og Gámez-Guadix (2018a) antyder forskerne at depressive symptomer kan være en risikofaktor for senere utsatthet, men understreker at det ikke er mulig å konkludere om årsak-virkningsforhold mellom disse variablene. Symptomer på angst og depresjon kan komme forut for, eller som en konsekvens av, groomingen, eller begge deler.

I den tredje studien undersøkte Schittenhelm et al. (2026) sammenhengen mellom utsatthet for grooming på nett i løpet av de siste 12 månedene og mental helse hos 688 spanske tenåringer (12-18 år), med to måletidspunkter med ett års mellomrom. De fant at de som ikke hadde vært utsatt hadde lavest skåre på depresjonssymptomer, mens de som hadde opplevd mange former for groomingstrategier fra voksne hadde mest symptomer. De fant at depresjonssymptomer på T1 økte risikoen for å rapportere å ha opplevd mange groomingstrategier fra voksne på T2. Følgelig konkluderte også de med at det er mulig at depressive symptomer er en risikofaktor for denne typen utsatthet. Videre reduserte depressive symptomer på T1 sjansen for å gå fra å være utsatt for mange strategier på T1 til ikke å være utsatt på T2, og kan dermed ha bidratt til stabilitet i utsatthet. Ifølge Schittenhelm et al. (2026) er det mulig at det er en bi-direksjonell sammenheng mellom grooming på nett og mental helse.

Kvantitative tverrsnittstudier

Vi fant ni europeiske, kvantitative tverrsnittstudier som utforsket sammenhengen mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og psykisk helse blant barn og unge. Kort oppsummert viser funnene gjennomgående en positiv sammenheng mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og indikatorer på psykisk uhelse, men det er viktig å understreke at de ikke kan si noe om utsattheten bidrar til uhelse, om uhelse øker sårbarheten for utsatthet, eller om begge deler er tilfelle.

Villacampa et al. (2017) undersøkte seksuell grooming på nett blant 489 spanske skolebarn (14-18 år). Deltagerne ble spurt om overgrepssituasjonen fikk dem til å føle seg opprørt/krenket, engstelig, skamfull, eller andre følelser. Følelsen som oftest ble rapportert i groomingsituasjonen var at de ble opprørt/krenket (34%), særlig når overgriper var en voksen. Videre fant de at 13% rapporterte skam når de ble bedt om å utføre en seksuell handling de ikke ønsket å gjøre, og 13 % rapporterte at de ble redde når de ble groomet av en voksen.

I en svensk studie, med 5175 i siste år på videregående skole (gjennomsnittsalder 17,97 år), fant Jonsson et al. (2019) at unge som hadde følt seg presset, overtalt eller tvunget til å delta i en seksuell aktivitet online på minst ett tidspunkt i løpet av det siste året rapporterte signifikant dårligere psykisk helse (målt med seks delskalaer: angst, depresjon, sinne, PTSD, dissosiasjon, og seksuelle bekymringer), samt lavere selvtillit, enn unge som ikke hadde det. I tråd med dette fant Festl et al. (2019), som gjorde en studie med en representativ gruppe tyske internettbrukere (n=1033, 14-20 år), at høyere seksuell utsatthet på internett var assosiert med lavere psykososialt velvære, inkludert mer ensomhet, depresjon/angst og lavere fornøydhet med livet. I deres studie ble seksuell utsatthet målt på tre ulike dimensjoner: (1) seksuell insistering (noen insisterte på at de gjorde en seksuell handling online mot deres vilje), (2) trusler og tvang (noen truet eller tvang dem til å sende bilder eller videoer med seksuelt innhold), og (3) spredning av

personlig informasjon (noen har lastet opp eller spredt bilder med seksuelt innhold mot deres vilje). Festl et al. understreker at tverrsnittsstudier ikke kan si noe om retning, men argumenterer for at det er mulig at unge mennesker som er ensomme, misfornøyde med livet sitt og/eller har mentale helseproblemer, muligens bruker internett for å flykte fra hverdagslivet og at de tar mer risiko når de prøver å få kontakt med andre.

I en noe nyere studie undersøkte Gámez-Guadix et al. (2022) sammenhengen mellom bildebaserte seksuelle overgrep det siste året og mental helse blant 1820 spanske barn (12-17 år). De fant en signifikant assosiasjon mellom utsatthet og depresjons- og angstsymptomer, men understrekte at de ikke kan si noe om den temporale sammenhengen mellom variablene. Flere andre tverrsnittstudier har også funnet en signifikant sammenheng mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og depresjon. For eksempel undersøkte de Santisteban og Gámez-Guadix (2018b) faktorer assosiert med seksuelle henvendelser og interaksjoner online med voksne blant 2731 barn (12-15 år). De fant at slik utsatthet var signifikant assosiert med depresjonssymptomer. Tilsvarende gjennomførte Zetterström Dahlqvist og Gillander Gådin (2018) en studie med 1 193 svenske elever på 7.-9. trinn om uønskede seksuelle henvendelser online. De fant at jenter som hadde opplevd slike henvendelser hadde ca. dobbelt så stor sannsynlighet for å rapportere depressive symptomer som jenter som ikke hadde vært utsatt, men ingen slik sammenheng blant gutter. Mer nylig utforsket Frøyland & Stefansen (2023) unges utsatthet for digitale seksuelle krenkelser (i.e., uønskede seksuelle henvendelser og bildebaserte seksuelle overgrep) blant 18 752 norske barn og unge (13-19 år). De fant at barn som hadde opplevd digitale seksuelle krenkelser rapporterte mer mentale helseplager (i.e., depressivt stemningsleie). Sciacca et al. (2023) gjorde en studie av 728 svenske barn og unge (12-19 år, gjennomsnittsalder 14,35 år) om mental helse og bildebaserte seksuelle overgrep. De fant en sammenheng mellom å være utsatt for bildebaserte seksuelle overgrep og depresjon, men ikke selvtillit. Svensson et al. (2025) utforsket sammenhengen mellom uønskede seksuelle tilnærmelser online og helseutfall blant 1 026 svenske elever på 7.-9. trinn. De fant en positiv sammenheng mellom utsatthet og alle former for psykisk uhelse som de målte: selvrapportert helse, livskvalitet, selvfølelse, depressive symptomer og selvskading.

Kvalitative studier

Vi fant åtte europeiske kvalitative studier som utforsket sammenhengen mellom internettrelaterte seksuelle overgrep og psykisk helse blant barn og unge. Kort oppsummert fremstår skam, skyld, selvbebreidelse, angst og depressive reaksjoner som gjennomgående temaer. I tillegg beskrev flere tristhet, frykt, sinne, stress, og lav selvfølelse. I enkelte studier ble også selvskading, suicidale tanker, selvmordsforsøk og traumelignende symptomer rapportert.

Setty (2019) intervjuet 41 unge mennesker (14-18 år) om sexting, hvorav to hadde opplevd at deres seksuelle bilder ble delt uten samtykke. En av disse (15 år gammel jente) beskrev både selvklandring og skam knyttet til at hun følte at hun skulle ha forstått at hun ble brukt og følgelig nektet å delta i sextingen. Lignende fant Hamilton-Giachritsis et al. (2020), i intervju med 10 barn og unge (15-19 år) som hadde opplevd internettrelaterte seksuelle overgrep i England (f.eks., at noen delte deres seksuelle bilder, at det ble filmet seksuell aktivitet, eller at de ble truet med at noen ville dele seksuelle bilder av dem), at deltagerne beskrev både selvforakt, skam og skyld. Videre beskrev deltagerne et bredt spekter av andre psykologiske konsekvenser, inkludert depressive symptomer, selvskading, angst, PTSD-symptomer (f.eks., flashbacks og mareritt). Forfatterne identifiserte flere hovedtemaer knyttet til det teknologiske aspektet som kompliserte og forsterket de negative konsekvensene av det internettrelaterte overgrepet:

(1) Bekymringer knyttet til at bildene er *permanente* og kan bli spredt videre. Deltagerne beskrev at de ble sinte, stresset, redde og opphengt i dette, hvilket for eksempel gjorde det vanskelig for dem å konsentrere seg.
(2) Tap av *kontroll* over hvem som så bildene/'reviktimisering' av at noen så det igjen.
(3) Oppslukthet, tretthet, og dårlig konsentrasjon som ble forverret når overgriper opprettholdt kontakten gjennom *natten*.
(4) *Skyld* knyttet til å gjøre det overgriper ba om til tross for at vedkommende ikke var fysisk til stede.

Joleby et al. (2020) intervjuet syv unge mennesker (17-24) som hadde vært utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep før de ble 18 år om konsekvensene av opplevelsene deres på kort og lang sikt. Deltagerne var mellom 7-13 år da de ble utsatt for online overgrep for første gang. Da de deltok i intervjuet, hadde det gått mellom fire og 15 år siden det første overgrepet. Joleby et al. fant at alle deltagerne beskrev at overgrepsopplevelsene hadde hatt en negativ påvirkning på livet, helsen, og hvordan de så på seg selv, både på kort og lang sikt. Selv om det var gått flere år siden overgrepet opphørte beskrev flere av deltagerne at de tenkte mye på det og at de strevde med depresjon. Enkelte av deltagerne sa at overgrepet førte til at «alt kollapset» og at de ble suicidale. Andre beskrev søvnproblemer, angst og skam. Et gjennomgående tema var at de klandret seg selv for det de hadde opplevd. For noen handlet dette om at de mente at deres seksuelle nysgjerrighet var tabu, eller at det de gjorde var upassende. For andre handlet det om at de klandret seg selv for å ha blitt lurt, eller for at de ikke hadde klart å beskytte seg mot overgrepet, for eksempel ved å skru av PC-en. Flere av deltagerne uttrykte at de først kjente på skyld, men at de over tid etter overgrepet skjønte at det var overgriperens skyld. Til tross for dette var det noen som fortsatt slet med skam. Enkelte deltagere beskrev også hvor belastende det var med den juridiske prosessen, der

videoene av overgrepet og chatte-logger ble gransket. En deltager beskriver hvordan det var å sitte utenfor rettssalen og vite at alle der inne så på videoer av at hun tok på seg selv. Hun sa at det var svært ydmykende, og veldig belastende å måtte gå inn i rettssalen igjen og bekrefte at det var henne på videoen. Joleby et al. (2020) fant også at en av hovedårsakene til at de kjente på angst, var at det eksisterte bilder eller videoer av overgrepet. Enkelte beskrev eksistensen av bildene som «en tikkende bombe». En slettet Facebook-profilen sin, fordi hun var så redd for at bildene skulle bli postet der. Joleby et al. (2020) fant også at overgrepet påvirket noen av deltagernes selvoppfatning og hvordan de oppførte seg. Enkelte sa at de før overgrepet hadde sett på seg selv som «en snill jente», men at de ikke var det lenger («I am bad»). En sa at alle ser på henne som en ordentlig og høyt fungerende jente, og at hun er redd for at noen skal finne bildene eller videoen og skjønne hvem hun *egentlig* er. En annen deltager lurte på om hun egentlig er en god person og om hun er ødelagt. Andre sa at overgrepet endret henne til en helt annen person, eller at de slet med selvtilliten og selvfølelsen.

Joleby et al. (2021) gjorde en mixed-methods studie av 98 straffesaker om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn (7-17 år). Barna hadde posert nakne/gjort seksuelle ting via foto, video eller live webcamera. Psykisk helse etter overgrepet ble nevnt i over 30% av sakene, og psykisk lidelse var det mest prevalente temaet under potensielle psykologiske konsekvenser. Dette varierte fra relativt milde beskrivelser (f.eks., «hun følte seg dårlig»), til at barnet oppfylte kriteriene for psykiske lidelser, inkludert bulimi, depresjon og PTSD. Enkelte av barna hadde utvist selvdestruktiv atferd, inkludert å rive opp sår på armen, suicidale tanker, samt suicidforsøk. Andre beskrev søvnproblemer, inkludert at barnet bruker søvnmedisiner. Joleby et al. (2021) fant at noen av barna uttrykte frykt for at andre skulle oppdage den seksuelle kontakten, enten ved at overgriper spredte rykter eller at bildene ville nå offentligheten. Enkelte indikerte at overgrepet hadde endret måten de så på seg selv, inkludert at de følte seg mindre verdt og kjente på selvforakt.

Mandau (2021) analyserte 104 anonyme poster hentet fra en dansk nettbasert rådgivningstjeneste om erfaringer med IBSA. Deltagerne var unge jenter (11-20 år, gjennomsnittsalder 13,63 år). Deltagerne beskrev psykologiske konsekvenser av overgrepet, inkludert negative følelser, som frykt, bekymringer, tristhet, samt selvskading og suicidale tanker. Ca. halvparten klandret seg selv for at de hadde blitt utsatt, inkludert at de var dumme, naive og hadde utvist dårlig dømmekraft. Kun tre jenter beskrev sinne mot overgriper.

Lunde et al. (2022) analyserte beskrivelser fra 225 tenåringer (13-16 år) som hadde blitt presset til sexting. De fant at to femtedeler beskrev omfattende negativ påvirkning, både fysisk og psykisk, inkludert at det var ekkelt, og at de ble sjokkert, sinte og redde. En sa at hun hadde angst, fikk vondt i magen og ikke klarte å sove, men at dette ble bedre etter

noen få uker. Lunde et al. (2022) fant også at en deltager skammet seg over å ha sendt et seksualisert bilde, og at hun 'føler seg dårlig' hver gang hun tenker på det. Noen hadde opplevd at bildet hadde blitt spredt, og at dette hadde stresset dem, og at det var ydmykende.

Schmidt, Varese og Bucci (2023) intervjuet åtte kvinner (18-28 år) som hadde opplevd internettrelaterte seksuelle overgrep i barndommen. De fant at det var mange negative langtidskonsekvenser av overgrepet, inkludert negativ påvirkning på selvfølelsen, interpersonlige relasjoner, og betydelig påvirkning på deres mentale helse, inkludert selvskading, angst og stemningsleie, samt angst for at de seksuelle bildene skulle bli spredt online. Schmidt, Varese og Bucci (2023) fant at deltagerne beskrev at det tok lang tid før de skjønte hvilke konsekvenser overgrepet hadde hatt på deres mentale helse. For en del var det ikke før de hadde reflektert over dette i måneder eller år at de skjønte hvordan det hadde påvirket deres følelse av angst, ubehag, lavt stemningsleie og lav selvtillit. Schmidt, Varese og Bucci (2023) fant at flere av deltagerne hadde skadet seg selv etter internettrelaterte seksuelle overgrep. For noen handlet dette om et forsøk på å prosessere sine egne følelser tilknyttet overgrepet. Schmidt, Varese og Bucci (2023) fant også at deltagerne kjente på skam og skyld for at de hadde sendt de seksuelle bildene. Mye av langtidsutfordringene deltagerne beskrev var knyttet til en pågående følelse av skyld, og kampen med å akseptere at det ikke var deres skyld. Over tid ble følelsene av skyld knyttet til å ha tatt bildene svakere. Schmidt, Varese og Bucci (2023) fant at deltagerne strevde med selvbilde etter overgrepet, og ofte beskrev seg som 'svak' eller 'verdiløs'. Det negative selvbildet bidro til problemer i interpersonlige relasjoner og problemer med mental helse over tid.

Carlberg Rindestig, Gillander Gådin og Dennhag (2025) intervjuet ni svenske tenåringsjenter (15-19 år) i psykiatrisk behandling om sine erfaringer med online seksuell vold. De fant at flere av jentene beskrev en sammenheng mellom den digitale seksuelle volden de hadde vært utsatt for og de psykologiske problemene de hadde, som selvskading, suicidale tanker, traumesymptomer, kroppsproblemer, som spiseforstyrrelser, og stemningslidelser. Jentene beskrev også skam og skyld. For noen av dem var erfaringene med den seksuelle volden online en sentral faktor bak de psykiatriske symptomene de hadde søkt hjelp for i psykiatrien. Samtidig beskrev jentene sine psykiatriske problemer som en viktig årsak til at de endte opp i de seksuelle situasjonene online som de ikke samtykket til. En av jentene beskrev hvordan menn bevisst oppsøkte henne fordi de kjente til sårbarheten hennes (f.eks., de så sårene etter kutt på armene hennes). Noen av jentene beskrev også at noen av hendelsene online forsterket de psykiatriske problemene de allerede strevde med, for eksempel at det forsterket spiseforstyrrelsen.

Fysiske konsekvenser

Vi fant fem studier som har beskrevet noen mulige fysiske konsekvenser av internettrelaterte overgrep mot barn og unge. I en av disse fant Lunde og Joleby (2023), i en kvantitativ tverrsnittstudie med 225 tenåringer (13-16 år) som hadde blitt presset til sexting, at noen ungdommer hadde opplevd både psykisk og fysisk ubehag, inkludert søvnvansker og magesmerter. Joleby et al. (2020) og Joleby et al. (2021) fant også at noen av deltagerne i deres studier beskrev søvnproblemer. Videre fant Frøyland og Stefansen (2023) i et stort norsk utvalg at ungdom som hadde vært utsatt for digitale seksuelle krenkelser, rapporterte mer fysiske helseplager, herunder hodepine og andre plager. Til slutt, i sin studie om sammenhengen mellom uønskede seksuelle tilnærmelser online og helseutfall blant 1026 svenske 7-9 klassinger fant Svensson et al. (2025) en positiv sammenheng mellom utsatthet og psykosomatiske symptomer (inkludert vondt i hodet, mage og rygg, samt søvnproblemer).

Konsekvenser for seksualitet, kroppsbilde og grensesetting

Vi fant kun én kvantitativ studie som utforsket potensielle seksuelle konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge. Dette var en longitudinell studie, der Calvete et al. (2021) undersøkte sammenhengen mellom seksuelle henvendelser online, seksuelle interaksjoner med voksne og sexting blant 1260 spanske tenåringer (12-17 år), fra 14 ulike skoler, på to måletidspunkter med ett års mellomrom. De fant at de som hadde vært utsatt for seksuelle henvendelser fra en voksen hadde høyere sannsynlighet for å interagere seksuelt med voksne på nett, samt å sende seksuelle meldinger til venner og/eller partneren sin.

I en kvalitativ studie med syv unge mennesker som hadde vært utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep før de ble 18 år, fant Joleby et al. (2020) at de fleste deltagerne sa at overgrepet påvirket hvordan de så på kroppen sin og hvordan de tenkte rundt egen seksualitet. En sa at hun ikke ville se seg selv naken og ikke kunne se seg selv i speilet uten å skamme seg. Dette førte til at hun dekket til kroppen sin med altfor store klær. Flere år etter overgrepet beskrev denne deltageren at dette gradvis ble bedre, og at hun nå hadde begynt å kle seg som hun selv ønsket. Hun beskrev også at hun nå kunne kle av seg foran partneren sin og at de kunne ha sex, men at dette hadde vært utfordrende. Andre deltagere beskrev at det å bli utsatt for andres seksualitet i så ung alder forstyrret grensene rundt deres egen seksualitet og eierskapet til sin egen kropp. For tre av deltagerne førte overgrepet til at de tråkket over egne grenser og mistet selvrespekten for egen kropp. En sa for eksempel at hun følte at hun ikke eide sin egen seksualitet fordi hun alltid hadde fått beskjed om hva hun skulle gjøre. Dette førte blant annet til at hun gjorde ting hun ikke ønsket å gjøre online, og at hun tillot at guttene på skolen tok på kroppen hennes. En annen sa at nettovergrepet førte til at hun fikk et forvrengt bilde av sex, hvilket førte til at hun fikk dysfunksjonelle forhold med menn. Joleby et al. (2020) fant at noen sa

at det første overgrepet lærte dem å ignorere egne ønsker, hvilket førte til at de utviklet selvskadende atferd som tillot andre å ta makten over kroppen deres. Lignende fant Schmidt, Varese og Bucci (2023) at noen deltagere, på grunn av manipuleringen og presset de hadde opplevd, synes det var vanskelig å sette grenser i senere intime relasjoner, inkludert at de kjente på en forventning om sex og om å gi etter (seksuelt) for partnerens ønsker. Noen beskrev at de over tid utviklet mer selvtillit og ble mer beskyttende i forhold til kroppen sin og satte sunne grenser i forhold til sex med partneren sin. Carlberg Rindestig, Gillander Gådin og Dennhag (2025) fant at mengden uønskede seksuelle henvendelser online påvirket jentenes syn på menns seksualitet, som de så på som mer aggressiv, sammenlignet med sin egen.

Relasjonelle konsekvenser

Vi fant én kvantitativ studie som undersøkte potensielle relasjonelle konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge. Dette var en studie med 5175 svenske 3.-klassinger på videregående (17.97 år i snitt) om internettrelaterte seksuelle overgrep begått av en overgriper de møtte på nett (Jonsson et al., 2019). Forskerne fant at de som rapporterte å ha følt seg presset, overtalt eller tvunget til seksuell aktivitet online på minst ett tidspunkt rapporterte et signifikant dårligere forhold til foreldrene sine.

Vi fant noen flere kvalitative studier som beskrev potensielle relasjonelle konsekvenser av internettrelaterte overgrep blant barn og unge. For eksempel intervjuet Setty (2019) to jenter som hadde opplevd at deres seksuelle bilder ble delt uten samtykke. Begge fortalte at de hadde opplevd sosial skam («social shaming») etter at bildene deres ble delt. En av dem (15 år) sa at hun først ble lei seg og sjokkert da bildene ble delt, men at hun antok at andre ville være enige i at han som hadde delt bildet uten samtykke hadde gjort noe galt. I stedet opplevde hun at hun ble mobbet av sine jevnaldrende, hvilket igjen førte til at hun tolket opplevelsen annerledes – og begynte å tenke at det var hennes skyld. Lignende fant Hamilton-Giachritsis et al. (2020) at enkelte sa at selvklandringen deres ble forsterket av negative reaksjoner fra andre, inkludert venner, lærere og foreldre. Disse funnene viser at sosiale omgivelser kan få betydning for hvordan barnet eller ungdommen forstår og håndterer internettrelaterte overgrep. I tillegg beskrev deltagerne i studien til Hamilton-Giachritsis et al. (2020) problemer med tillit etter overgrepet. I tråd med dette fant Joleby et al. (2020) at noen av deltagerne fortalte at nettovergrepet førte til at de mistet tilliten til andre mennesker. Dette igjen førte til at noen ble veldig forsiktige online. Det påvirket også hvilke mennesker de var sammen med offline, hvem de virkelig stolte på, og at det var vanskelig å slippe noen inn. Videre fant Joleby et al. (2020) at enkelte fikk et mindre sosialt nettverk etter overgrepet. En sa at hun tidligere var en utadvendt person som elsket oppmerksomhet, men at etter overgrepet ønsket hun ikke å være ute blant mennesker – at det var vanskelig å bli sett – og at hun var livredd for oppmerksomhet. Hun sa at hun opplever at andre generelt har et naivt bilde av verden, og at det gjør det vanskelig å

relatere seg til andre mennesker og gjør at hun føler seg unormal. Dette sier hun er noe av det vanskeligste for henne, fordi det kan bety at hun trolig vil ha en fremtid uten mange mennesker rundt seg. Lignende fant Joleby et al. (2021) at enkelte av barna isolerte seg og prøvde å distansere seg fra andre mennesker etter overgrepet, for eksempel ved å skru av telefonen og at de ikke ønsket å bli kontaktet. Enkelte beskrev problemer med å stole på andre mennesker. Andre sa at det påvirket forholdet deres til familiemedlemmer, for eksempel til moren. Schmidt, Varese og Bucci (2023) fant også at deltagerne sa at de isolerte seg fra venner og familie etter internettrelaterte seksuelle overgrep. For noen handlet dette om at de var i tvil om foreldrene visste om hendelsen, eller at de synes at det var ubehagelig å snakke om hendelsen med foreldrene. Noen sa at de isolerte seg fordi de var redd for at overgriper skulle finne dem, at andre skulle identifisere dem etter å ha sett det seksuelle bildet, eller fordi de kjente på selvhat og skam. Andre deltagere uttrykte et ønske om støtte fra venner kort tid etter hendelsen, men at de følte seg skuffet over at vennene ikke hadde skjønt at de strevde og følgelig ikke støttet dem. Schmidt et al. (2023) fant at deltagerne strevde med å finne positive og støttende vennskap etter OSA. De ble mer forsiktige på nett, og noen strevde med tillit i vennskap. Noen var bekymret for å bli dømt dersom de fortalte om overgrepet til venner.

Konsekvenser for funksjon (skole/studier/jobb)

Det foreligger også lite forskning på hvilke konsekvenser internettrelaterte overgrep kan ha for barn og unges funksjonsnivå, for eksempel deres fungering på skole og senere på jobb. Enkelte kvalitative studier har beskrevet noen potensielle funksjonelle konsekvenser av internettrelaterte overgrep. For eksempel fant Hamilton-Giachritsis et al. (2020) at de internettrelaterte overgrepene påvirket barnas fungering på skolen, blant annet via mindre søvn og dårligere konsentrasjon på grunn av kontakt med utøver gjennom natten. Videre fant Joleby et al. (2020) at til tross for at det var flere år siden overgrepet hadde opphørt, var det flere som beskrev at de bare klarte å være deltidsstudent på universitetet. En deltager hadde opplevd at en kollega hadde sett en video av overgrepet mot henne på nett og hun ble så stresset av dette at hun ikke klarte å fortsette i jobben. Joleby et al. (2020) beskriver hvordan det å vite at bildene og videoene eksisterte og kunne bli delt hadde store konsekvenser for barnas liv og hvilke valg de tok. En deltager tenkte at fremtiden hennes var ødelagt: Dersom hun skulle bli en offentlig figur ville videoene komme frem og hele verden ville se dem. Det som er på internett, forsvinner aldri. I studien av 98 rettssaksdokumenter fant Joleby et al. (2021) at flere barn beskrev at de ikke klarte å delta på skolen på grunn av de psykologiske helseproblemene de hadde etter overgrepet. Noen av barna hadde fravær fra skolen av og på, mens andre hadde lengre perioder der de ikke var til stede. Noen klarte å være til stede på skolen, men hadde problemer med å konsentrere seg, eller satt og gråt. Enkelte barn i Joleby et al. (2021) uttrykte at det var vanskelig å være alene eller gjøre ting alene, for eksempel at en forelder fulgte vedkommende til skolen hver dag i flere måneder.

Forebygging, avdekking og behandling

I den påfølgende delen skal vi se nærmere på hva forskningen sier om hvordan helse- og omsorgstjenestene i Norge kan jobbe med forebygging, avdekking, avverging og oppfølging/behandling og henvisning; og hvilken effekt arbeidet har.

Forebygging

Forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn og unge krever et helhetlig systemperspektiv. Dette innebærer både tiltak for å forhindre at overgrep begås, og tiltak for å beskytte barn, blant annet gjennom kunnskapsbasert forebygging. Her fokuserer vi på sistnevnte. Mangelen på systematisk forskning på feltet gjør det krevende å formulere konkrete og entydige anbefalinger. Likevel kan innsikt fra eksisterende initiativer, fagpersoners erfaringer og de få evalueringsstudiene som finnes, gi et viktig grunnlag for framtidige strategier i Norge.

Hva gjøres i dag, og hvordan?

Forebyggende tiltak i Norge. I en kartlegging av norske velferdsstrategier knyttet til seksuelle overgrep ved bruk av digitale medier, framhever Frøyland et al. (2021) at dagens strategier i hovedsak er primærforebyggende, med stor vekt på informasjonsarbeid og kunnskapsspredning. Tiltakene innebærer nettressurser, undervisningspakker og forebygging i sosiale medier.

Nettressurser omfatter for eksempel nettsteder som *ung.no*, *barnevakten.no* og *foreldrehverdag.no*. I tillegg til generell informasjon tilbyr disse sidene hjelp og veiledning om blant annet sexpress, voldtekt, og uønsket deling av seksualiserte bilder, samt råd om hvordan voksne kan snakke med barn og unge om digitale overgrep. Politiet har også utviklet undervisningsopplegget *Delbart?* som skal bidra til å forebygge ulovlig deling av seksualiserte bilder blant barn og unge.

Undervisningspakker omfatter ulike læringsopplegg om nettvett og digitale overgrep, og ble delvis utviklet for å møte barna og ungdommenes uttrykte behov for bedre seksualundervisning. Formålet er å sette barnehager og skoler i stand til å undervise barn og foreldre om trygg nettbruk og forebygge digitale overgrep. Et eksempel er *JEG VET*, utviklet i samarbeid mellom Bufdir, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet. Verktøyet er forankret i rammeplaner og læreplaner, og ansatte kan bruke det til å finne alderstilpasset informasjon om blant annet seksuell vold og digitale overgrep som kan brukes i undervisning. Rapporten til Frøyland et al. (2021) påpeker imidlertid at opplegget bør videreutvikles og promoteres mer systematisk i alle kommuner, noe som tyder på at det ennå ikke er godt nok kjent. Et annet eksempel er *SNAKKE*, en kunnskaps- og treningsportal utviklet av RVTS, der ansatte kan trene på å snakke med barn om vold,

overgrep og digital seksuell adferd. I tillegg har frivillige organisasjoner bidratt til utvikling av informasjonsmateriell. Redd Barna har for eksempel utarbeidet ressursveilederen *Ses Offline*, som hjelper fagfolk til å snakke med barn og unge om kjærlighet og seksuell sårbarhet for å forebygge overgrep både på og utenfor nett.

For å nå barn og unge på deres egne plattformer, foregår noe forebyggingsarbeid også i sosiale medier. For eksempel har *ung.no* benyttet kampanjen #ikkegreit for å informere om ulike typer overgrep og trakassering, blant annet deling av nakenbilder. Som en del av et større undervisningsopplegg om ulovlig bildedeling samt juridiske og personlige konsekvenser, har Kripos også laget materiell tilpasset sosiale medier. Dette inkluderer ferdige «svar-bilder» som unge kan sende dersom de mottar uønskede henvendelser, for eksempel blir tilsendt eller spurt om nakenbilder. Dette skal hjelpe de unge med å sette grenser og gjøre avsenderen oppmerksom på at handlingen er lovstridig.

Tiltakene over rettes mot befolkningen generelt og regnes som *primærforebygging*. Det finnes også enkelte *sekundærforebyggende* tiltak som forsøker å nå mer utsatte eller rammede grupper. Politiet og Kripos står for eksempel bak implementeringen av en «rød knapp» på enkelte nettsteder. Ved uønskede (seksuelle) hendelser på nett kan barn og unge trykke på denne for å bli satt i direkte kontakt med politiets tipstjeneste. I tillegg finnes det aktive nettpatruljer. En annen sentral hjelpe- og veiledningstjeneste for personer som allerede har opplevd krenkelser på nett er *Slettmeg.no,* der man blant annet kan få bistand til å fjerne uønskede bilder på avveie. Barnevakten er også i ferd med å utvikle tjenesten *Barnevakten hjelper deg*, hvor brukere kan rapportere skadelig innhold gjennom et eget skjema. Barnevakten kan deretter ta saken videre til teknologiselskapene gjennom etablerte samarbeidsavtaler, med sikte på å få innholdet fjernet (Barnevakten, u.å.).

Vi identifiserte ingen studier som evaluerer effekten av disse tiltakene. Derfor er det vanskelig å rangere dem eller gi klare anbefalinger om hvilke som bør videreføres eller oppskaleres. Mange av dagens tiltak er dessuten relativt generelle og i mindre grad spesifikt spisset mot internettrelaterte overgrep mot barn. Innsikt fra internasjonal forskning kan likevel belyse viktige aspekter for videreutviklingen av feltet.

Viktige hensyn i det forebyggende arbeidet. Fagpersoner i hjelpetjenester for barn og unge trekker gjennomgående fram at økt bevisstgjøring om risiko knyttet til enkelte aktiviteter på nett, både blant barn og unge, foreldre/omsorgspersoner og i samfunnet for øvrig, er helt sentralt for å forebygge internettrelaterte overgrep (Birgersson et al., 2024; Doyle et al., 2025; Horvay et al., 2026). Skolen og andre utdanningsinstitusjoner pekes ut som de viktigste arenaene for regelmessige og brede forebyggende kampanjer og undervisningsopplegg (Engelmann et al., 2025; Festl et al., 2019; Horvay et al., 2026; Weston & Mythen, 2020). God kommunikasjon og samhandling mellom aktørene som

tilbyr slik undervisning er imidlertid avgjørende, da mangel på koordinering kan skape uklarhet om hva barna allerede har lært i andre sammenhenger (Engelmann et al., 2025).

Forskning viser også at enkelte forebyggende tiltak, blant annet et forebyggingsprogram mot seksuell utnyttelse implementert av engelsk politi, har fått kritikk for å være for avskrekkende og avholdsorienterte, uten å ta hensyn til kulturell kontekst og de unges levde virkelighet (Weston & Mythen, 2020). Ungdommene ble i praksis fortalt at de «helt enkelt må la være», for eksempel når det gjaldt deling av seksualiserte bilder eller deltakelse i seksuelle interaksjoner på nett. Effekten av slike kampanjer er tvilsom, både når det gjelder å engasjere de unge og å faktisk forebygge overgrep. Fagpersoner i andre studier påpeker at selv om barna lytter under undervisningen, blir rådene sjelden omsatt i praksis (Engelmann et al., 2025). Dette støttes av funn fra Project deSHAME (2017), som undersøkte unges egen vurdering av skolebasert forebygging. I en spørreundersøkelse blant 3 257 ungdommer (13-17 år) i Danmark, Ungarn og Storbritannia, oppga kun 40–51 % av dem som hadde hatt undervisning om relasjoner og digital seksuell trakassering på skolen, at de opplevde undervisningen som nyttig. Ettersom det å etablere romantiske og seksuelle relasjoner er et sentralt element i unges liv – og dette for enkelte innebærer utveksling av intime meldinger – framstår et rent avholdsbudskap lite hensiktsmessig. I stedet bør barn og unge bevisstgjøres tidlig og bredt om hvordan de kan utvise forsiktighet dersom de deler intim informasjon på nett, fremfor et ensidig fokus på avholdenhet (Festl et al., 2019). Forebyggende undervisning bør ta utgangspunkt i de unges digitale og sosiale virkelighet, der bildedelingskultur og digitale komponenter i romantiske og intime forhold står sentralt. Arbeidet bør også anerkjenne at bildedeling kan oppleves som en positiv og bekreftende handling for ungdom (Weston & Mythen, 2020), samtidig som det gis tydelig informasjon om potensielle risikoer og negative konsekvenser.

Et framtidig, systematisk arbeid med forebygging krever også at tiltakene og undervisningsoppleggene som iverksettes faktisk blir evaluert. Per i dag finnes det imidlertid få empiriske studier som har undersøkt effekten av forebyggende intervensjoner.

Empiriske studier av forebyggende tiltak: begrenset dokumentert effekt

Det finnes lite forskning på effekten av forebyggende intervensjoner som skal beskytte barn mot å bli utsatt for internettrelaterte overgrep. De få eksisterende studiene fokuserer i hovedsak på skolen som forebyggingsarena, der tiltakene retter seg mot å øke kunnskapen og bevisstheten blant barn og ungdom.

En nyere systematisk oversikt (Patterson et al., 2022) identifiserte ni studier publisert mellom 2007 og 2019 (fra Storbritannia, Belgia, Australia, Finland og Canada) som testet ulike intervensjoner for å forebygge internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn. De fleste tiltakene ble gjennomført i skolen og omhandlet trygg nettbruk, ved hjelp av

metoder som klasseromsundervisning, rollespill på nett, video og diskusjon, interaktive dataspill, samt at eldre elever underviste yngre elever. Selv om de fleste tiltakene hadde en positiv effekt på barnas kunnskap om nettvett, førte ingen av intervensjonene til endring i risikofylt adferd på nett. Oversiktsartikkelen identifiserte likevel noen fellesfaktorer fra studiene som ble ansett som nyttige og som forfatterne derfor anbefaler for framtidige beslutningstakere og programutviklere: a) involvering av barn i utformingen av intervensjonen, noe som forsterket læringsutbyttet, b) bruk av teknologi/digitale verktøy i selve intervensjonen, noe som kan øke barnas engasjement, c) alderstilpasning, med tema og språk som tilsvarer barnas utviklingstrinn, d) klasserom som arena for implementering av tiltaket, siden lærere allerede har pedagogisk kompetanse og kjenner barna fra før, og barna allerede har etablerte relasjoner til hverandre. Forfatterne understreker imidlertid at lærere kan ha behov for ekstra opplæring for å gjennomføre slike tiltak, og at det trengs mer forskning for å identifisere tiltak som ikke bare øker barnas kunnskap, men som også fremmer praktisk anvendelse av denne kunnskapen.

Utover denne oppsummeringen finnes det få empiriske studier. To spanske studier på ungdom (11-18 år) fant noen effekter, om enn små og ikke helt konsistente. Calvete et al. (2022) testet en kort, én-times forebyggende intervensjon mot grooming (N = 397). Tiltaket besto av en undervisningsdel om grooming og sexting (med tekst, videoer, bilder og reelle eksempler), en skriftlig refleksjonsøvelse rundt risiko, samt trening på forebyggings- og mestringsstrategier. Studien viste små, men signifikante effekter sammenlignet med en kontrollintervensjon i form av redusert selvrapportert seksualisert interaksjon med voksne etter seksuelle henvendelser. Kunnskapen om grooming økte også, men effekten avtok over tid (3 og 6 måneder). Tiltaket var ressurs- og kostnadseffektivt, men effektene var altså verken sterke eller langvarige. I en annen studie undersøkte Calvete et al. (2023) en 50-minutters intervensjon rettet mot et bredere spekter av risikofylt nettadferd (N = 591). Intervensjonen fokuserte på å styrke unges tro på egen utvikling (*growth mindset*) og egenverdi (*self-affirmation*) ved bruk av informasjon (tekst og videoer) og skriftlige refleksjonsøvelser. For seksuelle interaksjoner med voksne var effekten liten og avhengig av om ungdommene hadde vært utsatt for overgrep tidligere: sammenlignet med en kontrollintervensjon reduserte intervensjonen seksuelle interaksjoner med voksne over en 3–6 måneders periode kun hos ungdom uten tidligere overgrepserfaringer. Blant dem som hadde vært utsatt tidligere, hadde kontrollgruppen en bedre utvikling. Dette tyder på at effekten av forebyggende tiltak påvirkes av tidligere erfaringer og individuelle sårbarhetsfaktorer.

Akmanoğlu og Şahin (2025) gjennomførte en mindre studie i Tyrkia rettet mot ungdommer (13-16 år) med autisme. Utvalget var veldig lite (N = 4) men resultatene viste at opplæring gjennom «sosiale historier» i hefteform om hvordan man skal håndtere seksuelle grooming-henvendelser i sosiale medier effektivt satte ungdommene i stand til å reagere mer hensiktsmessig (f.eks. ved å blokkere avsender eller si fra til familien). Ferdighetene

så ut til å vedvare gjennom studieperioden på 8 uker og kunne overføres til andre sosiale medier enn de det ble trent på.

Avdekking

Internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge kan blant annet avdekkes gjennom aktiv kartlegging i relevante tjenester, som skolehelsetjenesten, barnevernet og helsevesenet, gjennom politietterforskning, eller ved at barnet selv forteller om opplevelsene (*disclosure*). Tilgjengelig litteratur peker imidlertid på betydelige utfordringer knyttet til disse innfallsvinklene. For det første finnes det høye barrierer for at barn og unge selv forteller om slike opplevelser, noe som sannsynligvis fører til at mange saker aldri oppdages, og at omfanget underestimeres. For det andre ser det ut til å være en generell mangel på kartleggingsrutiner og -prosedyrer i helse-, omsorgs- og velferdstjenestene, inkludert en mangel på validerte verktøy for å kartlegge risiko og faktiske overgrepserfaringer. Selv om eksisterende forskning derfor ikke gir grunnlag for konkrete anbefalinger om hvordan de norske helse- og omsorgstjenestene best bør jobbe med avdekking, kan innsikt i dagens utfordringer og behov gi viktige føringer for utformingen av framtidige strategier.

Barrierer mot å fortelle

Norske undersøkelser viser at rapporteringsraten for internettrelaterte overgrep er lav sammenlignet med andre typer overgrep, og at få barn og unge betror seg til andre. I en norsk studie blant 200 ungdommer med kjente erfaringer med vold, overgrep eller omsorgssvikt (rekruttert fra Stine Sofie Senteret), var rapporteringsraten for internettrelaterte overgrep tydelig lavere enn for andre typer overgrep (Vik Burmo et al., 2026). I den nasjonale omfangsundersøkelsen Trygg og ung (Augusti et al., 2025) oppga 37 % av ungdommene som hadde opplevd digitale seksuelle krenkelser eller overgrep det siste året, at de ikke hadde fortalt noen om opplevelsene.

Flere studier har belyst årsakene som ligger bak de lave rapporteringsratene. Som tidligere nevnt, fant både Augusti et al. (2025) og Vik Burmo et al. (2026) at den hyppigst oppgitte årsaken til at ungdom ikke fortalte om opplevelsene sine, var at de ikke opplevde noe behov for å si fra. Dette samsvarer med funn fra internasjonale undersøkelser om barrierer for å si fra. Her oppgir mange barn og unge at enkelte hendelser, som *grooming*-forsøk eller uønskede henvendelser, ikke var «alvorlig nok» eller «verdt» å rapportere, at de ikke var klar over at hendelsen faktisk var et overgrep, at de ikke kjente til tilgjengelige hjelpetilbud, eller at de manglet tro på at det å si fra ville utgjøre noen forskjell (Engelmann et al., 2025; Lisztwan Honusová et al., 2026; Joleby et al., 2024; Knipschild et al., 2025).

En annen fremtredende barriere er frykten for reaksjoner og hvordan situasjonen vil bli håndtert, samt mulige konsekvenser av å fortelle noen om det som har skjedd (Vik Burmo

et al., 2026). Barn og unge frykter ofte reaksjoner fra foreldre eller andre omsorgspersoner, som sinne, skyldplassering, eller at de skal bli fratatt telefonen eller andre digitale enheter og miste tilgangen til sosiale medier (Engelmann et al., 2025; Gemara et al., 2025; Lisztwan Honusová et al., 2026). Det fremkommer også en bekymring for hva som vil skje dersom barnets sosiale nettverk eller andre får vite om det (Engelmann et al., 2025; Joleby et al., 2024; Project deSHAME, 2017). I tillegg fremstår følelser av skam, skyld, og frykt for å bli dømt som vanlige og gjennomgående barrierer (Lisztwan Honusová et al., 2026; Joleby et al., 2024; Knipschild et al., 2025; Project deSHAME, 2017).

Kjønnsnormer og forventninger til maskulinitet kan dessuten skape særskilte barrierer for gutter. I en kvalitativ studie av 18 svenske elever (hvorav 14 gutter; 14-15 år), fant Hunehäll Berndtsson (2022) at forventninger til maskulinitet påvirket guttenes fremstillinger av uønsket bildedeling. Guttene beskrev skam og motvilje mot å snakke om det å motta uoppfordrede seksuelle bilder, noe forfatteren knyttet til en frykt for å fremstå som svak eller å bli oppfattet som homofil.

En siste barriere identifisert i forskningen er at barna helt enkelt aldri ble spurt. Selv om barn og unge kan være villige til å snakke om internettrelatert overgrep og uønskede opplevelser, for eksempel med sin behandler eller terapeut, er de ofte usikre på hvordan de skal ta det opp selv. Mangel på direkte spørsmål fra fagpersoner om deres digitale liv oppgis derfor som en primær barriere (Joleby et al., 2024).

Når barn og unge først velger å fortelle om hendelsene, viser forskningen at de i overveiende grad betror seg til jevnaldrende heller enn til sine foreldre eller hjelpeapparatet. I tidligere nevnte Project deSHAME (2017), svarte 67 % at de mest sannsynlig ville snakket med venner og 48 % med foreldre/omsorgspersoner. Kun 15 % ville kontaktet en hjelpelinje og 14 % en lærer. I den norske Trygg og ung-undersøkelsen (Augusti et al., 2025) oppga kun 5 % at de hadde fortalt det til en profesjonell hjelper. Grunnen til at jevnaldrende ofte foretrekkes fremfor foreldre, er delvis knyttet til den tidligere nevnte frykten for mulige reaksjoner fra voksne, men også fordi de føler seg ukomfortable med å snakke om intime temaer med foreldrene sine. I tillegg opplever de at jevnaldrende har langt bedre forståelse for deres romantiske og seksuelle opplevelser og de ulike teknologirelaterte aspekter, samt at foreldrenes manglende teknologiforståelse oppfattes som et hinder for at de kan hjelpe (Gemara et al., 2025; Lisztwan Honusová et al., 2026).

Med utgangspunkt i disse funnene trekker forfatterne i de gjennomgåtte studiene fram flere tiltak som kan senke terskelen for at barn og unge forteller om internettrelaterte overgrep (Gemara et al., 2025; Joleby et al., 2024; Knipschild et al., 2025): a) øke kunnskapen i befolkningen om både digital vold og overgrep og eksisterende hjelpetilbud (f.eks. overgrepsmottak), b) bygge ned stigma, skam og skyld knyttet til internettrelatert overgrep, c) oppmuntre til åpen dialog om sensitive temaer i hverdagen, slik at barn får jevnlige og trygge anledninger til å fortelle, d) jobbe med foreldre for å øke deres forståelse

for unges digitale liv og seksualitet, slik at de reagerer med støtte framfor straff og fordømmelse når barn betror seg, e) vurdere å inkludere jevnaldrende som en aktiv del av forebyggende programmer og støtteordninger, ettersom det ofte er venner som først får vite om overgrepene.

Dagens kartleggingsrutiner: mangler og behov

Sett i lys av barrierene knyttet til at barn selv forteller om overgrep, er det tydelig at avdekking vil hjelpes av en mer systematisk kartlegging av internettrelaterte overgrep, for eksempel innenfor helse- og omsorgstjenestene. Den tilgjengelige litteraturen peker imidlertid på betydelige praksis- og kunnskapshull på dette området.

Mangel på kartleggingsrutiner og -verktøy. På tvers av land og tjenester ser det ut til å være en utpreget mangel på rutiner for å spørre barn og unge om deres digitale liv, samt for å kartlegge risiko eller erfaringer med internettrelaterte overgrep. Intervjuede fagpersoner fra blant annet tyske Barnahus (Horvay et al., 2026), norsk barnevern (Øistensen, 2020), helse-, overgreps- og sosialtjenester i Storbritannia (El-Asam et al., 2021; Quayle et al., 2023) og kanadiske barnevern- og overgrepsspesifikke hjelpetjenester (Martin, 2016) rapporterer alle om en mangel på systematisk kartlegging av barns nettaktiviteter og risiko for, eller erfaring med, internettrelaterte overgrep blant barna som oppsøker tjenestene.

Mange fremhever mangelen på spesifikke retningslinjer eller skreddersydde kartleggingsverktøy for dette formålet (El-Asam et al., 2021; Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Martin, 2016; Quayle et al., 2023; Øistensen, 2020; Schmidt et al., 2024; Schmidt et al., 2025). Enkelte uttrykker også usikkerhet om hvorvidt det er faglig og etisk korrekt å spørre om dette, og viser til at de gjennom opplæring har lært at man ikke skal stille ledende spørsmål (Quayle et al., 2023). I praksis betyr dette at avdekking av internettrelaterte overgrep ofte avhenger av at man mottar informasjon fra andre instanser, eller at den unge selv forteller om det (Quayle et al., 2023). Gitt de vanlige barrierene for å fortelle (se avsnittet «Barrierer mot å fortelle»), er dette problematisk (Schmidt, Bucci, & Varese, 2023).

Når det gjelder tilgjengelige kartleggingsverktøy, har et særskilt verktøy blitt brukt gjentatte ganger i forskning fra både Spania og Portugal, der studier indikerer en viss grad av validitet: *«Questionnaire for Online Sexual Solicitation and Interactions with Adults»* (Almeida & Pereira, 2025; Gámez-Guadix et al., 2018). Selv om dette verktøyet fanger opp både seksuelle forespørsler på nett og faktiske seksuelle interaksjoner, er det uvisst om det er sammensatt nok til å fange opp hele bredden av elementer knyttet til internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn. Det kan videre være mindre egnet for yngre barn under 12 år, og det gjenstår å se hvordan det fungerer i andre kulturelle kontekster, på andre språk eller i en klinisk hverdag.

Uklare definisjoner. Selv i de sjeldne tilfellene der kartleggingsverktøy faktisk benyttes, tyder ulik utforming og ulik praksis for bruk på en mangel på standardiserte definisjoner av hva internettrelaterte seksuelle overgrep innebærer (Schmidt, Bucci, & Varese, 2023). Selv om det ser ut til å være en generell bevissthet rundt skader og risiko på nett, for eksempel i psykisk helsevern, varierer definisjonene av internettrelaterte seksuelle overgrep betydelig (Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Horvay et al., 2026; Quayle et al., 2023; Schmidt, Bucci, & Varese, 2023; Schmidt et al., 2025). Dette hemmer både avdekking, forebygging og behandling. Standardisering av definisjoner vanskeliggjøres også av at det komplekse bildet av internettrelaterte seksuelle overgrep er i kontinuerlig endring i takt med ny teknologi og nye plattformer (Schmidt, Bucci, & Varese, 2023), noe som krever en proaktiv og dynamisk tilnærming i dette arbeidet.

Et problem som henger tett sammen med uklare definisjoner, er i hvilken grad et gitt verktøy eller en kartleggingsprosedyre måler *risiko* kontra *faktisk overgrep/skade*. I en gjennomgang av risikokartlegging ved seksuell utnyttelse av barn, ikke begrenset til nettrelatert utnyttelse, observerte Franklin et al. (2018) at mange eksisterende verktøy så ut til å blande sammen risiko og skade. Det vil si at såkalte «risikokartleggingsverktøy» inneholdt spørsmål om faktiske overgrepserfaringer (Franklin et al., 2018). Dette er problematisk fordi risiko og faktiske overgrep krever helt ulike responser og tiltak fra hjelpeapparatet. Det er derfor behov for et tydeligere skille og en avklaring av om et verktøy skal kartlegge *risiko for* overgrep eller *faktiske* overgrep. Dette gjelder i like stor grad for internettrelaterte overgrep mot barn som for seksuell utnyttelse av barn generelt. I tillegg må verktøy som utvikles standardiseres og valideres. Samtidig bør fagfolk være påpasselige med å ikke stole blindt på slike kartleggingsverktøy; faglig skjønn bør fortsatt fremmes i risikovurderinger (Franklin et al., 2018).

Oppfølging, henvisning og behandling

Faglitteraturen understreker en utpreget mangel på standardiserte oppfølgingsprosedyrer og henvisningsrutiner når et internettrelatert seksuelt overgrep mot barn oppdages, samt en mangel på spesialiserte tiltak for behandling av relaterte psykiske helseplager i etterkant. I lys av mangelen på standardiserte, kunnskapsbaserte tilnærminger for oppfølging og behandling av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn, kan vi ikke gi konkrete anbefalinger for hvordan de norske helse- og omsorgstjenestene bør jobbe med disse spørsmålene, eller dokumentere effekten av slikt arbeid. Vi kan imidlertid gi innsikt i hvordan fagpersoner i andre land per i dag jobber med feltet, hva de trekker frem som særlig sentrale behandlingselementer og potensielle utfordringer, samt hvilke kunnskaps- og rutinemangler de uthever.

Dagens behandlingsrutiner, sentrale aspekter og utfordringer: innsikt fra praksisfeltet

Ordinær oppfølging og behandling. I lys av mangelen på spesifikke prosedyrer for internettrelaterte overgrep beskriver mange fagpersoner innen psykisk helsevern for barn og unge, samt i spesialiserte tilbud som svenske «Barnahus» og tilsvarende europeiske ordninger, at de følger et liknende forløp som ved andre former for overgrep (Horvay et al., 2026; Lindenbach et al., 2022; Jonsson & Birgersson, 2025). Dette innebærer som regel et barnesentrert arbeid og en traumeinformert tilnærming, der behandlingen tilpasses det enkelte barnets behov og ressurser, og der det henvises videre til andre spesialister for langvarig oppfølging ved behov (Horvay et al., 2026; Schmidt, Bucci, & Varese, 2023). Fagpersoner fremhever ofte bearbeiding av traumet som et kjernepunkt i oppfølgingen etter at overgrepet er avdekket. Etablerte metoder som fagpersonene som regel har opplæring i, slik som traumefokusert kognitiv atferdsterapi (TF-CBT) eller EMDR, trekkes frem som primære behandlingsvalg (Birgersson et al., 2024; Lindenbach et al., 2022; Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, & Dennhag, 2025; Jonsson & Birgersson, 2025).

Norske erfaringer og praksis beskrives blant annet av Kripos (2019). For barn som identifiseres gjennom politietterforskning av internettrelaterte seksuelle overgrep, rapporteres det om samtaler med barnet og foreldrene på Statens barnehus i etterkant av politiavhøret, etterfulgt av et tilbud om videre kartlegging og støtte tilpasset barnets behov. Støtten kan også inkludere foreldre eller søsken. Siden skam, skyldfølelse og hemmelighold kan føre til at barn takker nei til oppfølging, understreker Kripos at barnehusene bør ha en aktiv og inviterende tilnærming i dette arbeidet.

Psykoedukasjon. Mange fagpersoner trekker frem (utvidet) psykoedukasjon som en sentral og svært viktig komponent i oppfølgingen, både overfor barnet/ungdommen og foreldre/omsorgspersoner (Birgersson et al., 2024; Horvay et al., 2026; Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, & Dennhag, 2025; Jonsson & Birgersson, 2025). Dette kan omfatte temaer som seksualitet, samtykke og ny teknologi, med mål om å øke den digitale kompetansen, bevisstgjøre rundt risiko på nett og korrigere misoppfatninger om overgrep (Birgersson et al., 2024; Horvay et al., 2026; Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, & Dennhag, 2025). Det innebærer også informasjon om traumer og traumesymptomer, de særegne konsekvensene av å bli utsatt for overgrep i et digitalt miljø, samt følelser av skam og skyld (Horvay et al., 2026; Jonsson & Birgersson, 2025). Fagpersoner påpeker at det i psykoedukasjonen om nettrisiko og overgrep er avgjørende å unngå å forsterke barnets skyld- og skamfølelse, noe enkelte fagpersoner opplever som en vanskelig balansegang (Jonsson & Birgersson, 2025). For å redusere risikoen for ytterligere eksponering og beskytte barnets velvære i etterkant, kan det også opplæres i konkrete mestrings- og beskyttelsesstrategier, som å blokkere overgriperen i digitale kanaler eller anmelde forholdet til politiet (Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, & Dennhag, 2025).

Arbeid med skam og skyld. Mange fagpersoner fremhever at følelser av skam og skyld er særlig viktige mål for terapeutiske tiltak ved internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn, spesielt fordi de utsatte barna ofte føler at de selv har lagt til rette for eller muliggjort overgrepet (Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, & Dennhag, 2025; Jonsson & Birgersson, 2025). Selv om skyld og skam er vanlig ved seksuelle overgrep generelt, ser disse følelsene ut til å ha enda større innvirkning på barna når overgrepet er internettrelatert, noe som krever et omfattende terapeutisk arbeid (Jonsson & Birgersson, 2025). Dette gjelder til en viss grad også foreldre og omsorgspersoner, som enkelte fagpersoner understreker også trenger hjelp til å forstå hva som har skjedd, og støtte til å bearbeide sin egen skam og skyldfølelse (Birgersson et al., 2024).

Materialets permanente natur på nett: manglende mulighet til å legge hendelsen bak seg. Et annet sentralt, men krevende aspekt i arbeidet med barn utsatt for internettrelaterte overgrep, er ifølge fagpersoner materialets permanente natur, synlighet og globale tilgjengelighet på nett, samt den medfølgende frykten hos både barn og omsorgsgivere for at materialet skal spres videre (Martin, 2016; Jonsson & Birgersson, 2025). Traumet oppleves dermed ofte som vedvarende heller enn som et avsluttet kapittel. Behandlingen må derfor tilpasses for å håndtere denne varige følelsen av sårbarhet, frykt eller faktiske opplevelser med fortsatt spredning (Schmidt et al., 2025; Jonsson & Birgersson, 2025). Per i dag er mange fagpersoner usikre på hvordan eksisterende behandlingsmetoder best kan anvendes i lys av disse faktorene, ettersom begrepet «trygghet» i traumebehandling må redefineres i slike saker, noe som krever andre tilnærminger til traumebehandling (Martin, 2016).

Involvering av foreldre. Mange fagpersoner understreker betydningen av å involvere foreldre og omsorgspersoner i behandlingen av utsatte barn, både for å hjelpe dem med å bearbeide det som har skjedd og for å støtte dem i å beskytte barna videre. På den ene siden kan foreldre og omsorgspersoner selv slite med belastninger, skam og skyldfølelse som de trenger hjelp til å mestre (Birgersson et al., 2024; Doyle et al., 2025; Quayle et al., 2023. På den andre siden kan enkelte streve med å forstå alvoret i situasjonen og/eller risikoen barna utsettes for på nett. Dette understreker behovet for opplæring og støtte til omsorgspersoner om nettvett og digital sikkerhet (Birgersson et al., 2024; Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Quayle et al., 2023; Jonsson & Birgersson, 2025). Når fagfolk støtter foreldre og omsorgspersoner i det forebyggende arbeidet og informerer om risiko knyttet til for eksempel uovervåket internettbruk, er det imidlertid avgjørende å hjelpe dem med å balansere grensesetting opp mot barnets behov, slik at de kan fortsette å være en trygg og støttende omsorgsperson (Doyle et al., 2025; Quayle et al., 2023). Foreldrearbeidet bør derfor oppmuntre til en mer åpen og engasjert tilnærming til barnas

digitale liv gjennom nysgjerrige og åpne samtaler om nettaktiviteter, heller enn å begrense tilgangen eller inndra barnets digitale enheter (Jonsson & Birgersson, 2025).

Utfordringer knyttet til ufarliggjøring og minimalisering. I likhet med hvordan enkelte foreldre kan bagatellisere situasjonens alvor, kan også noen av de utsatte barna gjøre det samme, noe som skaper utfordringer i behandlingen og i det videre forebyggende arbeidet. De utsatte barna oppfatter seg nemlig ikke alltid som ofre, og det kan hende at de toner ned alvoret i det som har skjedd (Birgersson et al., 2024). Særlig krevende er saker der barna har oppfattet hele eller deler av kontakten på nett som et romantisk forhold, eller der de fortsatt ønsker å opprettholde kontakten og søker oppmerksomhet fra overgriperen (Jonsson & Birgersson, 2025). Dette er aspekter som fagpersoner som møter disse barna i hjelpeapparatet må være særlig bevisste på.

Kunnskaps- og rutinemangler. På tvers av ulike europeiske land ser det ut til å være en mangel på behandlingsprotokoller og spesialiserte tiltak for internettrelaterte overgrep mot barn. Dette anses som problematisk fordi ordinære traumetilnærminger kan være utilstrekkelige på grunn av sentrale aspekter som skiller internettrelaterte overgrep fra tradisjonelle («offline») overgrep, slik det er utdypet ovenfor (Carmo & Manita, 2023; Dimitropoulos et al., 2022; Martin, 2016; Schmidt, Bucci, & Varese, 2023). Følgelig råder det usikkerhet blant fagfolk om hvor slike saker bør henvises, samt en bekymring for om dagens tjenester er godt nok rustet, ettersom de hverken fremstår som i stand til å gjenkjenne eller effektivt følge opp internettrelaterte overgrep mot barn (Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Schmidt et al., 2025). Fagpersoner etterlyser derfor standardisert opplæring, konkrete retningslinjer og organisatorisk støtte for hvordan slike saker skal håndteres i praksis (Bucci et al., 2025; Schmidt et al., 2024).

Utvikling av målrettede tiltak og spesialiserte protokoller

Det er et tydelig behov for å utvikle målrettede tiltak og spesialiserte protokoller for oppfølging, henvisning og behandling av internettrelaterte overgrep mot barn. Vi identifiserte ingen kunnskapsbaserte tiltak rettet mot de psykiske helsekonsekvensene av internettrelaterte seksuelle overgrep (Dimitropoulos et al., 2022; Schmidt, Bucci, & Varese, 2023), men de første forsøkene på å utvikle slike tilnærminger er i gang.

i-Minds: et nytt, målrettet tiltak. Som den eneste forskningsgruppen identifisert i våre søk, har den britiske forskeren Bucci og kolleger (2025, 2026) utviklet og testet et tiltak spesielt rettet mot ungdom som har opplevd seksuelle overgrep på nett: i-Minds-appen. Formålet er å redusere risikoen for å bli utsatt på nytt (reviktimisering), styrke motstandskraften (resiliens) og bidra til å håndtere psykiske belastninger som følge av overgrepserfaringen. i-Minds-appen består av fire digitale moduler: a) mentalisering (dvs. forståelse av egne og andres tanker og følelser), b) psykoedukasjon (om teknologibruk og

[seksuelle] relasjoner), c) psykisk helse (undervisningsmateriell og mentaliseringsbaserte øvelser rettet mot bl.a. angst, nedstemthet og relasjoner), og d) traumer (inkl. følelsesmessige konsekvenser av traumer, identifisering og håndtering av triggere, samt bearbeiding av skyld- og skamfølelse). Brukere får daglige og ukentlige påminnelser om å gjøre øvelser innenfor de ulike modulene.

Per nå har i-Minds-appen kun blitt testet med tanke på gjennomførbarhet og tidlige indikasjoner på effekt. En første studie med N = 43 ungdommer (12-18 år) utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep støttet gjennomførbarheten og ga indikasjoner på at i-Minds kan bidra til å redusere overgrepsrelaterte posttraumatiske symptomer og øke motstandskraft. Tilbakemeldinger fra brukerne viste gode brukeropplevelser og økt kunnskap, og tyder på at digitale behandlingstiltak kan være egnet i denne konteksten.

Det er imidlertid fortsatt behov for en større effektstudie med tilstrekkelig statistisk styrke. Det gjenstår også å evaluere hvor digitale behandlingstiltak for ungdom utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep passer inn i det kliniske behandlingsforløpet, og hvordan de best kan integreres i eksisterende kliniske rutiner (Bucci et al., 2025, 2026). Videre er det mulig at i-Minds-appen bør tilpasses ut fra hvilken form for internettrelatert seksuelt overgrep brukeren har opplevd, og det trengs mer forskning for å skille disse formene og deres konsekvenser og helseutfall presist fra hverandre (Bucci et al., 2026). Per i dag kan i-Minds derfor ikke anbefales for rutinemessig implementering i klinisk praksis i Norge.

Fra avdekking til behandling: et eksempel på en spesialisert prosessprotokoll. Når det gjelder spesialiserte protokoller for hvordan det bør jobbes med oppfølging, henvisning og behandling av avdekkede saker med internettrelaterte overgrep mot barn, ga våre litteratursøk kun ett konkret eksempel: protokollen «First Aid after Online Sexual Abuse» (målgruppe: 12-25 år), utviklet og implementert ved alle overgrepsmottak i Nederland (Knipschild et al., 2025).

Overgrepsmottak vil i noen tilfeller være det første kontaktpunktet for barn og unge som har vært utsatt for internettrelatert overgrep, forutsatt at barnet selv har erkjent overgrepet som slikt, fortalt om det til noen og aktivt søkt hjelp ved et overgrepsmottak. En tydelig protokoll for hvordan slike saker skal håndteres i overgrepsmottakenes praksis er derfor nyttig både for fagfolk og hjelpesøkende. Protokollen «First Aid after Online Sexual Abuse» tar hensyn til behovet for en tverrfaglig tilnærming og integrerer psykologisk, medisinsk og juridisk hjelp for å håndtere de sammensatte utfordringene ved internettrelaterte overgrep (Knipschild et al., 2025). Hovedtrinnene i protokollen er oppsummert i tabell 5.

Det må bemerkes at selv om utviklingen av denne protokollen ble informert av klinikere og utsattes behov kartlagt gjennom forskning, har den ennå ikke blitt evaluert. Det finnes dermed begrenset empirisk dokumentasjon på effekten den har når det gjelder å forebygge langvarige psykologiske skader eller (online) re-viktimisering. Videre trekker

Knipschild et al. (2025) frem flere utfordringer man bør være oppmerksom på. Dette gjelder blant annet behovet for å styrke avdekkingen av internettrelaterte overgrepssaker og redusere barrierene mot å fortelle, øke synligheten til overgrepsmottakene og tjenestene de tilbyr i slike saker, samt utfordringer knyttet til tverrfaglig samarbeid. Et slikt samarbeid krever tydelige kommunikasjons- og beslutningsprotokoller, tverrfaglig opplæring for å fremme gjensidig respekt og forståelse for de ulike faggruppenes roller, samt et sentralisert system for saksoppfølging hvor saksdokumenter kan deles (se også avsnittet «Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid»). Likevel gir en slik protokoll et nyttig utgangspunkt for hvordan hjelpeapparatet i Norge kan jobbe med slike saker.

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid

En rekke studier understreker behovet for tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid innen både forebygging, avdekking og behandling, samtidig som de kaster lys over eksisterende utfordringer på området. Fagpersoner fra ulike fagområder er enige om at internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge kun kan håndteres på en faglig og etisk forsvarlig måte dersom flere instanser samarbeider og deler kunnskap – inkludert helse-, sosial- og polititjenester, samt frivillige organisasjoner (Bucci et al., 2025; Schmidt et al., 2024; Schmidt et al., 2025; Jonsson & Birgersson, 2025).

Ett aspekt handler om opplæring og bevisstgjøring om fenomenet, med mål om å styrke kunnskap, holdninger, atferd og ferdigheter på flere nivåer. I denne sammenhengen anser enkelte en bred systemtilnærming («whole-systems approach») som avgjørende. Her understrekes det at foreldre, fagfolk og lokalsamfunn ikke kan være de eneste aktørene, men at opplæring må skje på alle nivåer – inkludert i nabolag, i skolen, i politikken og i kulturen generelt (Patterson et al., 2022). På lignende vis har en del helsepersonell løftet frem betydningen av tiltak på makronivå, med behov for økt regulering, økte ressurser og mer forskning for å bedre forebygge og håndtere denne typen overgrep (Doyle et al., 2025).

Et annet aspekt dreier seg om risikovurdering i forbindelse med forebygging og tidlig intervensjon. Når det gjelder seksuell utnyttelse av barn mer generelt, inkludert internettrelaterte saker, oppfordrer enkelte fagpersoner eksplisitt til risikovurderinger på tvers av tjenester og sektorer. Slike vurderinger bør bygge på utfyllende informasjon fra ulike kilder, heller enn at risikovurderingen overlates til én enkelt tjeneste eller fagperson (Franklin et al., 2018). I tråd med dette har ansatte i norsk barnevern foreslått bedre rutiner for informasjonsdeling mellom tjenestene som er i kontakt med et barn om barnets bruk av digitale medier, for bedre å kunne vurdere risikoen for digital seksuell utnyttelse (Øistensen, 2020).

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid fremheves også som en helt sentral komponent i tiltakene som iverksettes når en sak om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn først er avdekket. Både fagpersoner, foreldre og barn understreker den avgjørende

betydningen av en tverrfaglig tilnærming for å håndtere slike typer overgrep, der det tilbys både sosialfaglig, psykoterapeutisk, medisinsk og juridisk hjelp/bistand fra politiet (Carmo & Manita, 2023; Engelmann et al., 2025). Dette er særlig viktig gitt noen av de unike og komplekse utfordringene som er knyttet til denne typen overgrep, slik som behovet for å stanse et traume som kan være vedvarende på grunn av materialets vedvarende tilgjengelighet på nett (Knipschild et al., 2025).

Utfordringer. Foreløpig peker imidlertid mange fagpersoner på at samarbeid på tvers av tjenester og sektorer enten mangler eller, i beste fall, er utilstrekkelig. For eksempel beskriver både politi og personell i psykisk helsevern som ble intervjuet i en svensk rapport (Jonsson & Birgersson, 2025) utfordringer i samarbeidet mellom ulike instanser. Det pekes på manglende samhandling mellom aktørene og regionale forskjeller i prosedyrer, retningslinjer og ansvarsfordeling, for eksempel knyttet til om slike saker faller inn under Barnahusets virkeområde. Dette førte til at berørte barn og familier fikk ulik støtte avhengig av hvor i landet de bodde, noe som i verste fall resulterte i at de ikke fikk den hjelpen de trengte. På samme måte har engelske fagpersoner fra psykisk helsevern, sosialtjenester og andre sektorer pekt på manglende tverrsektorielt samarbeid om barnas digitale liv og nettrisiko generelt, samt en svikt i delingen av tilgjengelig informasjon (El-Asam et al., 2021).

Konkrete utfordringer som trekkes frem i forbindelse med tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid inkluderer en generell mangel på retningslinjer for saksbehandling, forsinkelser i saksflyten og vansker med informasjonsdeling (delvis knyttet til personvernlovgivning og etiske standarder). I tillegg kommer utfordringer med den generelle koordineringen av ulike faggrupper som alle har sine egne tilnærminger, fagterminologier og prioriteringer (Birgersson et al., 2024; Knipschild et al., 2025). For å møte noen av disse utfordringene foreslår Knipschild et al. (2025) en strukturert tilnærming der: a) organisasjoner som ønsker å implementere tiltak for oppfølging og behandling av barn utsatt for internettrelatert overgrep må etablere tydelige kommunikasjons- og beslutningsprotokoller, b) tverrfaglig opplæring og felles saksgjennomgang kan brukes til å styrke den gjensidige forståelsen for de ulike faggruppenes roller, og c) et sentralisert system for saksoppfølging kan bidra til å forenkle og samordne kommunikasjons- og beslutningsprosessene.

Brukermedvirkning. I tillegg til å ta hensyn til rollene og stemmene til ulike instanser og fagfolk, fremhever enkelte studier betydningen av å inkludere barn og unges eget perspektiv. De bør involveres som aktive bidragsytere i utviklingen og gjennomføringen av forebyggende tiltak, behandlingsintervensjoner og strategier for å fremme kontakt med og bruk av tjenester (Engelmann et al., 2025; Schmidt et al., 2024; Patterson et al., 2022). Dette er spesielt viktig gitt de tydelige «generasjonskløftene» på feltet, der den kulturelle konteksten og hverdags- og netterfaringene til barn fremstår som fjerne og ukjente for

dem som utvikler forebyggingsstrategier og tiltak (Weston & Mythen, 2020). Per i dag mangler barnas stemmer ofte på dette området, selv om det finnes enkelte eksempler på samskapt opplæringsmateriell (Engelmann et al., 2025).

Kompetansehevingsbehov og kompetansemål i utdanningen

I denne delen tar vi for oss forskning som belyser hvilke kompetansehevingsbehov helse- og omsorgstjenestene har på tematikken internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge; og hvordan kompetansemål om slike overgrep i helse-, omsorgs- og velferdsutdanningene ivaretas.

En rekke nyere studier av hvordan ansatte i helse- og omsorgstjenester jobber med internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn, avdekker betydelige kunnskapshull og mangel på spesialiserte opplæringstilbud. Ingen av studiene identifisert i litteratursøkene våre undersøker spesifikt i hvilken grad kompetansemålene er integrert i de ulike utdanningsprogrammene. Kunnskaps- og opplæringshullene som fagfolk selv rapporterer om, gir indikasjoner på en vesentlig mangel på slik integrering. Det er for øvrig en mangel på nordiske studier på dette feltet, men det finnes relevante studier fra andre europeiske land og Canada som oppsummeres nedenfor.

Mangel på klare definisjoner. Fagpersoner i psykisk helsevern for barn og unge og ved overgrepsmottak ser generelt ut til å være klar over internettrelaterte seksuelle overgrep som fenomen og utfordring (Quayle et al., 2023). Et tilbakevendende problem er imidlertid uklare og inkonsistente definisjoner, samt manglende enighet blant fagpersoner om hva internettrelaterte seksuelle overgrep faktisk innebærer (Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Horvay et al., 2026; Quayle et al., 2023; Schmidt et al., 2025).

Generasjonskløften: Kunnskapshull om ny teknologi. I enkelte studier peker deltakerne eksplisitt på en generasjonskløft mellom foreldre og fagpersoner på den ene siden, og barn og unge på den andre. Her står særlig to forhold sentralt: Fagpersonenes uttalte mangel på generell teknisk kunnskap, og deres begrensede forståelse for hvilken rolle denne teknologien spiller i de unges hverdag. Uttalelser fra både norsk barnevernspersonell (Øistensen, 2020) og helsepersonell i Storbritannia (Quayle et al., 2023) viser for eksempel at begrenset teknologikompetanse og manglende forståelse for de unges digitale hverdag hindrer fagpersoner i å ta opp temaet i arbeidet sitt og at de er usikre på hvordan de skal spørre barn og unge om deres nettatferd og erfaringer på nett.

Denne generasjonskløften - med manglende forståelse blant voksne for betydningen av nettilgang på den ene siden, og barn og unges opplevde hverdag på den andre - kan også føre til ulike oppfatninger av hva som er hensiktsmessige og rimelige tiltak mot internettrelatert risiko (Engelmann et al., 2025). Norske barnevernansatte (Øistensen, 2020) har for eksempel uttrykt usikkerhet rundt hvordan de skal balansere beskyttelse og kontroll opp mot barnets rett til privatliv, samt usikkerhet om hvordan de skal tolke og anvende eksisterende regelverk i denne konteksten.

I tråd med dette tyder forskningsfunn på at fagfolk innen helse-, omsorgs- og barnevernstjenester vil ha stor nytte av oppdatert opplæring i nye teknologier og hvordan

barn bruker digitale plattformer (Doyle et al., 2025). Anbefalinger fra en nederlandsk studie understreker at kontinuerlig oppdatering om nye digitale plattformer, for eksempel for ansatte ved overgrepsmottak, er et avgjørende element i arbeidet mot internettrelaterte seksuelle overgrep (Knipschild et al., 2025). Forskerne foreslår spesifikt å opprette sentraliserte kunnskapsressurser som gir fagfolk oppdateringer om nye plattformer, deres funksjoner og tilhørende risiko. Videre fremheves samarbeid med eksperter på digital sikkerhet, jevnlige workshops og nettseminarer som tiltak for å hjelpe fagfolk med å ligge i forkant. I samme retning konkluderte rapporten fra Øistensen (2020) med at kunnskap og kompetanse om seksuelle overgrep og unges digitale liv trenger et løft i spesialisttjenestene, og at dette også bør innarbeides som obligatoriske emner i helse- og sosialfaglige utdanninger.

Mangel på spesialisert opplæring: Å forstå risiko og vite hvordan man skal handle. En lang rekke studier blant fagpersoner fra ulike tjenester innen helse, barnevern og utdanning, mange av dem fra Storbritannia, har trukket frem et tydelig behov for mer spesialisert opplæring i internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge. Ofte tilbys ikke slik opplæring i det hele tatt; og når den faktisk tilbys er den ikke obligatorisk, eller den er for generell og ubalansert, uten tilstrekkelig tilpasning til den enkelte tjenesten og målgruppen den arbeider med (Bond & Dogaru, 2019; El-Asam et al., 2021; Horvay et al., 2026; Schmidt, Bucci, & Varese, 2023). En portugisisk studie fremhevet spesielt at mangelen på opplæring gjaldt både i utdanningen av fremtidige fagpersoner og i kompetansehevingen av allerede yrkesaktive fagpersoner, noe som peker mot utfordringer knyttet til i hvilken grad kompetansemål er ivaretatt i de ulike utdanningsprogrammene (Carmo & Manita, 2023).

Denne mangelen på standardisert opplæring fører til at fagpersoner mangler kunnskap om de ulike typene internettrelaterte seksuelle overgrep, hvordan man kartlegger og vurderer den digitale risikoen barn og unge kan være utsatt for, og hvordan man skal følge opp og handle når internettrelaterte seksuelle overgrep blir avdekket (Bond & Dogaru, 2019; Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Martin, 2016; Schmidt et al., 2024). Som en konsekvens uttrykker fagfolk tvil på egen kompetanse, lav trygghet og forvirring om hvordan de skal gjenkjenne og håndtere ulike former for internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn (Dimitropoulos et al., 2022; Martin, 2016). I verste fall kan mangelen på opplæring og bakgrunnskunnskap føre til at fagfolk undervurderer hvilken belastning overgrepene medfører for barnet, samtidig som de i større grad kan legge skyld på barnet som er utsatt, særlig sammenlignet med «tradisjonelle», fysiske overgrep som ikke er internettrelaterte (Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Photiou & Christodoulou, 2026).

Enkelte studier sammenligner denne mangelen på opplæring med opplæring i «tradisjonelle» overgrep i den fysiske verden. Disse viser at det gis langt mindre formell opplæring i internettrelaterte overgrep enn i fysiske overgrep som ikke er internettrelaterte (Dimitropoulos et al., 2022; Lindenbach et al., 2022). Dette ble direkte koblet til lavere

trygghet i å gjenkjenne og håndtere digitale overgrep sammenlignet med fysiske overgrep (Dimitropoulos et al., 2022), samt flere utfordringer under oppfølgingen, for eksempel knyttet til hvilke spørsmål man bør stille for å bekrefte en mistanke, eller hvordan barnet best kan støttes (Lindenbach et al., 2022).

Nyanser i kompetansebildet. Når det gjelder fagfolks kunnskapshull og usikkerhet, gir enkelte studier et mer nyansert bilde. Til tross for de nevnte utfordringene, rapporterte for eksempel fagpersoner i studien av Lindenbach et al. (2022) at de i det store og hele følte seg like trygge på å håndtere ulike typer digitale overgrep som overgrep i den fysiske verden. I en av de få nordiske studiene fant Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson og Dennhag (2025) at intervjuede fagfolk med bakgrunn fra psykisk helsevern for barn og unge fremsto som godt orienterte om temaet og oppdaterte på teknologiens rolle i overgrep mot sine klienter. Likevel rapporterte de at mange fagpersoner fortsatt manglet kunnskap om hvordan internettrelaterte seksuelle overgrep foregår, hvilke metoder som brukes, og på hvilke plattformer overgrepene kan finne sted. De understreket at det var avgjørende å øke kunnskap om dette blant fagpersoner.

Ønsker og behov fra fagfeltet. I lys av de avdekkede kunnskapshullene og mangelen på opplæring, oppgir fagpersoner i mange av de nevnte studiene eksplisitt at de ønsker seg mer opplæring om hva internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn innebærer og hvilke konsekvenser de kan ha, samt i hvordan man skal jobbe med dem som har vært utsatt. Dette inkluderer ønsker om mer kunnskap om hvilke verktøy som kan brukes, hvilke tiltak som kan iverksettes, anbefalte terapeutiske tilnærminger og standardiserte behandlingsforløp (Birgersson et al., 2024; Carmo & Manita, 2023; Hamilton-Giachritsis et al., 2017; Horvay et al., 2026; Martin, 2016; Schmidt et al., 2025). Enkelte påpeker spesifikt at profesjonsutdanningene må integrere undervisning om disse temaene for å rette opp i dagens mangelfulle ivaretakelse av relevante kompetansemål (Dimitropoulos et al., 2022). Flere fremhever også at de ønsker mer opplæring i hvordan de skal jobbe med foreldre og omsorgspersoner, både for å støtte dem og for å hjelpe dem med å beskytte barna sine (Birgersson et al., 2024; El-Asam et al., 2021).

Hva viser forskningen om effektive opplæringstiltak? Få studier gir imidlertid konkrete råd om hvordan man best bør lære opp fagfolk om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge. Som en av få intervensjonsstudier på feltet evaluerte Bond og Dogaru (2019) pilotprogrammet «Click: Path to Protection». Opplæringen var utformet som et tre timers kurs for fagpersoner med ulik profesjonsbakgrunn. Resultatene viste at deltakernes selvvurderte kunnskap, trygghet i temaet og trygghet på egen evne til å arbeide med familier og barn på dette området økte signifikant etter kurset. Kvalitative data tyder på at reelle eksempler, videoklipp og casestudier med en offersentrert tilnærming i en tverrprofesjonell ramme ble opplevd som særlig nyttige læringsaktiviteter. Forfatterne trakk frem at kurset ble gjennomført i en tverrprofesjonell sammenheng som

en nøkkelfaktor for det positive utbyttet. Slike opplæringskurs fremstår derfor som lovende tiltak for å imøtekomme det store kompetansehevingsbehovet blant fagpersoner som arbeider med barn.

Det bør framheves at opplæringen ikke bare bør dekke kunnskap om hvordan barn og unge bruker digitale medier, hvilke risikoer de utsettes for, hvordan man kan beskytte dem og hvordan man støtter det enkelte barnet i å håndtere mulige konsekvenser av å ha vært utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep. Den bør også omfatte samarbeid på tvers av tjenester og sektorer, samt henvisningsrutiner, slik at fagfolk føler seg trygge på å håndtere sakene gjennom hele forløpet – fra avdekking til oppfølging og bedring (Bucci et al., 2025).

Diskusjon

Omfang og utsatthet

Det er store variasjoner i hvordan ulike studier definerer og operasjonaliserer internettrelaterte seksuelle overgrep, noe som medfører forskjeller i hva som beskrives, utforskes og måles (Dahlström et al., 2026; Frøyland & Stefansen, 2023; Jonsson et al., 2019). Det er dermed viktig at omfangstall kun benyttes for å beskrive de spesifikke handlingene som måles, at de ikke generaliseres på tvers av former for utsatthet og heller ikke benyttes ukritisk der handlingene er uklart definert og/eller beskrevet. Sett helhetlig viser likevel forskningen at internettrelaterte seksuelle krenkelser og overgrep er utbredt blant barn og unge i Norden, hvor krenkelser berører en betydelig andel av barn og unge, samtidig som mer alvorlige former for internettrelaterte seksuelle overgrep rapporteres av en mindre, men sårbar andel (Augusti et al., 2025; Frøyland & Stefansen, 2023; Jonsson et al., 2019).

Noen grupper barn og unge er mer utsatt enn andre. Litteraturen viser at kjønn er en sentral variabel, hvor jentene gjennomgående rapporterer mer utsatthet enn gutter (Augusti et al., 2025; Frøyland & Stefansen, 2023). Også her er det variasjoner avhengig av hvilken type utsatthet som undersøkes, hvor blant annet internettrelaterte seksuelle overgrep koblet til økonomisk utpressing i større grad rammer gutter enn jenter (Kripos, 2026). Alder ser også ut til å være assosiert med utsatthet, selv om sammenhengen ikke nødvendigvis er lineær (Augusti et al., 2025; Frøyland & Stefansen, 2023). Dette medfører at forebyggingstiltak bør tilpasses aldersgruppene de er rettet mot. Det er også sammenheng mellom utsatthet på den digitale arenaen og utsatthet på andre områder (for eksempel fysisk vold, trakassering og seksuelle overgrep utenfor internett) (Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson og Dennhag, 2025); Frøyland & Stefansen, 2023; Jonsson et al., 2019). Mange av de som utsettes for internettrelaterte seksuelle overgrep står dermed overfor et sammensatt bilde av utsatthet, noe som må gjenspeiles både i forebyggingstiltak rettet mot denne gruppen, men også i oppfølging og behandling i etterkant. Psykisk helse er også assosiert med internettrelaterte seksuelle overgrep (Carlberg Rindestig et al., 2024; Sciacca et al., 2023; Ståhl & Dennhag, 2021). Det er derfor viktig å være oppmerksom på risikoen for internettrelaterte seksuelle overgrep blant barn og unge som allerede sliter med psykiske helseproblemer (de Santisteban & Gámez-Guadix, 2018a; Gámez-Guadix et al., 2023; Schittenhelm et al., 2026). Det er også viktig at tjenestene er bevisste på variasjonen i risikoprofiler knyttet til utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep, slik at utsatthet ikke overses fordi barnet ikke samsvarer med etablerte forestillinger om hvem som er særlig utsatt.

Potensielle konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep

Relativt lite europeisk forskning har blitt publisert om mulige konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge i løpet av de siste 10 årene. Men, basert på materialet som foreligger, fremstår utsatthet for internettrelaterte seksuelle overgrep forbundet med potensielt betydelige psykiske, fysiske, relasjonelle, seksualitetsrelaterte og funksjonelle belastninger. Særlig gjennomgående er angst- og depresjonssymptomer, skam, selvbebreidelse, lavere tillit til andre, sosial tilbaketrekning, utfordringer med kroppslig og seksuell autonomi, samt vansker i skole- og hverdagsfungering. Aspekter ved den digitale arenaen, særlig utfordringer med å få fjernet/slettet innhold, mulig videre deling, tap av kontroll og gjentatt eksponering, ser ut til å kunne forlenge eller forsterke belastningen for enkelte.

Denne kunnskapsoppsummeringen gir verdifull innsikt i hvordan barn og unge selv beskriver konsekvensene av internettrelaterte seksuelle overgrep. Samtidig har studiene metodiske begrensninger og årsaksforholdene er komplekse. De kvalitative studiene viser at deltakerne selv ofte opplevde en sammenheng mellom overgrepserfaringer og psykiske, relasjonelle eller funksjonelle vansker. Dette er viktige erfaringsnære funn, men de dokumenterer ikke alene kausalitet. Carlberg Rindestig, Gillander Gådin og Dennhag (2025) sine funn antyder at psykiske vansker både kan være en sårbarhetsfaktor før overgrepene og bli forsterket etterpå. Tilsvarende fant de kvantitative studiene en sammenheng mellom utsatthet og psykisk uhelse, men de kan ikke si noe om hva som forårsaker hva.

I litteraturen som omhandler konsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep, bygger noen av studiene på særlig belastede utvalg, herunder jenter i psykiatrisk behandling og rettsaksdokumentasjon (Joleby et al. 2021; Carlberg Rindestig, Gillander Gådin og Dennhag, 2025). Disse studiene kan belyse dybde, mening, mulige mekanismer, og gi et viktig bilde av potensielle alvorlige konsekvenser, men de kan ikke si noe om hvor utbredte ulike konsekvenser er blant utsatte, og er ikke nødvendigvis representative. I tillegg er enkelte av studiene retrospektive (Joleby et al., 2020; Schmidt, Varese, & Bucci, 2023). Retrospektive intervjuer er relevante for å undersøke langtidsbetydning, men kan påvirkes av hukommelse, senere erfaringer og hvordan man i ettertid skaper mening av hendelser. De inkluderte studiene omfatter også ulike fenomener, blant annet presset sexting, ikke-samtykkebasert bildedeling, trusler om bildedeling, seksuell kontakt initiert på nett og teknologiassisterte overgrep med digital dokumentasjon. Ulikheten i definisjoner, kontekster, aldersgrupper og utvalg gjør det vanskelig å behandle funnene som om de gjelder én ensartet erfaring.

Forebygging, avdekking og behandling

Denne kunnskapsoppsummeringen beskriver et felt med flere forebyggingstiltak og initiativer, men hvor det i liten grad eksisterer forskningsrelatert dokumentasjon på hvilke

tiltak som reduserer utsatthet og i hvilken grad tiltakene har positiv innvirkning på konsekvensene etter slike overgrep. Eksisterende kunnskap bygger i stor grad på intervjuer med fagpersoner og ansatte i praksisfeltet, og evalueringer av enkelte tiltak. Dette gir en viss innsikt i potensielle retninger for videre utvikling av tiltak, men gir i liten grad grunnlag for anbefaling av konkrete forebyggings- eller oppfølgingstiltak.

Forebyggende arbeid i Norge har i stor grad fokusert på informasjons- og kunnskapsformidling gjennom ressurser på internett, undervisning og opplysningskampanjer (Frøyland et al., 2021). Forskning viser samtidig at slike intervensjoner kan være med på å øke kunnskapen om tematikken, men dette blir ikke nødvendigvis gjenspeilet i endret risikoatferd på internett blant barn og unge (Patterson et al., 2022). Nyere studier har dokumentert enkelte effekter, men disse var små eller varierte (Calvete et al., 2022, 2023). Det er derfor behov for evalueringer som undersøker om tiltakene fører til faktiske endringer og nedgang i utsatthet. Begrenset dokumentasjon om effekt medfører ikke nødvendigvis at disse forebyggingstilnærmingene ikke fungerer, men gjør det vanskelig å anbefale bestemte tiltak fremfor andre.

Forskningen viser også at forebyggingstiltak må ta utgangpunkt i barn og unges digitale liv, på deres premisser. Tiltak som i stor grad baseres på avskrekking og avhold oppfattes gjerne som mindre relevant opp mot barn og unges faktiske erfaringer tilknyttet sosialisering, intime relasjoner og seksuell kommunikasjon på den digitale arenaen (Weston & Mythen, 2020). Dette underbygger viktigheten av å – på lik linje med andre forebyggende tiltak – involvere brukergruppene som er mål for forebyggingsarbeidet, i dette tilfellet barn og unge selv.

Samtidig viser resultatene at barn og unge i liten grad forteller voksne om digitale seksuelle overgrep. Dette skyldes ofte usikkerhet tilknyttet alvorligheten av overgrepene, frykt og skam tilknyttet sin egen rolle, negative reaksjoner fra foreldre, og redsel for at de skal miste tilgang til telefonen eller sosiale medier (Augusti et al., 2025; Gemara et al., 2025; Lisztwan Honusová et al., 2026). I noen tilfeller har den utsatte ønsket å fortelle, men har ikke blitt spurt (Joleby et al., 2024). Fagpersoner foreslår derfor at generelle spørsmål om barns digitale liv og bruk av sosiale medier bør inkluderes allerede i førstegangssamtaler når barn kommer i kontakt med helse- eller andre relevante tjenester. Dette kan fungere som en lavterskel inngang til temaet (Schmidt, Bucci, & Varese, 2023; Schmidt et al., 2024). Å normalisere slike samtaler som en del av ordinære kartlegginger og oppfølgingssamtaler kan skape tillit og bidra til at risiko oppdages tidlig (Knipschild et al., 2025).

Forskningen viser også at fagpersoner ofte benytter eksisterende kunnskap og kompetanse tilknyttet tradisjonelle, eller «offline» seksuelle overgrep i tilnærmingen til saker som omhandler internettrelaterte seksuelle overgrep. Slik eksisterende kunnskap er et viktig fundament i oppfølgingen av barn og unge utsatt for denne typen overgrep, som må suppleres med relevant kunnskap om den digitale arenaen. Tjenestene trenger

kunnskap om blant annet hvordan grooming, manipulasjon, bildedeling og spredningsfare kan påvirke barnets situasjon og behov for hjelp. Forskningen viser videre at risikoen for at materiale skal kunne fortsette å spres videre, kan gjøre oppfølgingen særlig krevende. Barnets frykt er da knyttet til reell risiko for videre utsatthet og ikke kun til en avsluttet hendelse. Dette understreker behovet for å se psykososial oppfølging i sammenheng med praktisk bistand og tiltak som kan bidra til trygghet (Martin, 2016; Jonsson & Birgersson, 2025).

I forlengelsen av dette påpeker forskningen behovet for å involvere og støtte foreldre og omsorgspersoner i oppfølgingen av usatte barn og unge. Omsorgspersoner kan selv ha sterke reaksjoner, blant annet skam og skyldfølelse, samtidig som deres forståelse og håndtering av situasjonen kan ha betydning for barnets mulighet til å få hjelp (Birgersson et al., 2024; Quayle et al., 2023). Oppfølgingstiltak bør derfor vurdere hvordan foreldre og omsorgspersoner kan involveres og støttes i å møte barnet på en trygg og ikke-fordømmende måte.

Det har blitt utviklet et mindretall spesialiserte tilnærminger til oppfølging av barn og unge som er utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep. Forskningen på programmet *i-Minds* har først og fremst belyst gjennomførbarhet og har noen foreløpige indikasjoner på mulig nytte, men gir ikke tilstrekkelig grunnlag til å si noe konkret om behandlingseffekt (Bucci et al., 2025, 2026). Den nederlandske protokollen *First Aid after Online Sexual Abuse* beskriver en strukturert oppfølging som kombinerer psykologisk, medisinsk og juridisk hjelp, men effekten er ennå ikke evaluert (Knipschild et al., 2025). Slike tilnærminger kan informere videre utviklingsarbeid, samtidig som eventuell overføring til norske tjenester krever vurdering av målgruppe, organisering og behov for evaluering.

Det er samtidig klart at det er behov for mer og bedre samarbeid mellom involverte tjenester i oppfølgingen av utsatt barn og unge. Forskningen rapporterer om utfordringer tilknyttet koordinering, uklar ansvarsfordeling og geografiske forskjeller i tilbud og oppfølging (El-Asam et al., 2021; Jonsson & Birgersson, 2025). Disse utfordringene handler dermed om mer enn fagpersoners kunnskap om tematikken og peker også på kompleksiteten i disse sakene, som medfører oppfølging på tvers av ulike tjenester og som ofte involverer både det utsatte barnet og familien rundt.

Overordnede implikasjoner

Internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge er en heterogen kategori av overgrep og krenkelser. Det pågår mye viktig forskning på tematikken, men noen former for overgrep og krenkelser har blitt mer utforsket enn andre (Drejer et al., 2024). Dette innebærer kunnskapshull som vanskeliggjør forhindring og forebygging, spesielt på de temaene som mottar mindre oppmerksomhet. Samtidig er teknologien i stadig utvikling. Vi vet per dags dato lite om hvilken rolle kunstig intelligens kommer til å spille for denne tematikken i tiden fremover. Det er allerede dokumentert bruk av KI i internettrelaterte

seksuelle overgrep mot barn og unge (Kripos, 2026), men kunnskapen om utviklingen og hvilke konsekvenser dette får, er foreløpig begrenset. At utviklingen innenfor internettrelaterte seksuelle overgrep er tett knyttet til teknologisk utvikling innebærer at hjelpetjenestene vil trenge kontinuerlig påfyll av oppdatert kunnskap og kompetanse (Knipschild et al., 2025; Schmidt et al., 2023). Derfor må tjenestene ruste seg for en fremtid hvor kunnskaps- og kompetansebehovet vil være stort.

Forskningen viser dessuten at utsatthet på internett ofte henger sammen med utsatthet på andre arenaer, og omvendt (Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, Svedin, et al., 2025; Frøyland & Stefansen, 2023; Jonsson et al., 2019). Innsikt i barn og unges erfaringer på internett kan i mange tilfeller også gi viktig informasjon om andre sider ved deres liv. Kompetanse om barn og unges digitale liv burde dermed anses som en påbygging av tjenestenes allerede omfattende kunnskap om hvordan man på best mulig måte kan hjelpe utsatte barn og unge (Horvay et al., 2026; Carlberg Rindestig, Gillander Gådin, Jonsson, Svedin, et al., 2025; Jonsson & Birgersson, 2025).

Til slutt er det viktig å løfte frem faren for at det legges for mye ansvar over på barn og unge selv i arbeidet med å forebygge internettrelaterte seksuelle ovegrep. Mange forebyggende tiltak er knyttet til barn og unges egen atferd på den digitale arenaen (Frøyland et al., 2021; Patterson et al., 2022). Forskning viser sammenhenger mellom enkelte former for nettbruk og andre forhold ved ungdommenes digitale liv og økt risiko for internettrelaterte seksuelle krenkelser og overgrep (Frøyland & Stefansen, 2023; Pedersen et al., 2023). Dette medfører at barn og unges atferd på, og forståelse av, internett er et naturlig punkt å rette tiltak inn mot. Samtidig ser vi at barn og unge som utsettes for internettrelaterte seksuelle overgrep opplever skam og skyldfølelse som kan hindre dem i å fortelle andre om sin utsatthet (Joleby et al., 2024; Schmidt, Varese, & Bucci, 2023). Skam og skyld kan også gjøre det vanskeligere å søke hjelp og bryte ut av pågående overgrepssituasjoner (Gámez-Guadix et al., 2023). I tillegg har en rekke studier vist at den utsatte selv opplever å bli mål for en rekke sosiale sanksjoner, hvor det sosiale nettverket rundt legger skyld på barnet for utsattheten gjennom blant annet såkalt «slut shaming», utestenging og mobbing (Dahl et al., 2018; Mandau, 2021; Setty, 2019). Forebyggende tiltak bør derfor både gi barn og unge kunnskap og ferdigheter til å håndtere risiko på internett, og samtidig sikre at ansvaret for å forebygge seksuelle overgrep ikke legges på barna selv.

Konklusjon

Forskningen viser at en betydelig andel barn og unge i Norden utsettes for internettrelaterte seksuelle overgrep hvert år. Andelen er større når også bredere definerte seksuelle krenkelser inkluderes. Disse formene for utsatthet kan ramme alle barn og unge, fra alle sosiale lag, men det er visse grupper som er mer sårbare enn andre. Jenter er overrepresentert i statistikkene, sammen med barn og unge som har psykiske helseproblemer, allerede er utsatt for andre former for vold og overgrep, og seksuelle minoriteter. Internettrelaterte seksuelle overgrep og krenkelser varierer fra å motta uønskede seksuelle meldinger og bilder, til å bli tvunget til seksuelle handlinger foran kamera, og flere former kan inngå i samme forløp. Slike overgrep og krenkelser kan ha omfattende og alvorlige konsekvenser for de utsatte, blant annet gjennom psykiske helseproblemer, relasjonelle utfordringer, og funksjonelle belastninger. De ekstra belastningene som kommer med risiko for videre spredning av overgrepsmateriale, tap av kontroll, og vedvarende frykt for ny eksponering, kan være med på å forverre og forlenge de negative konsekvensene for den utsatte.

Å forebygge internettrelaterte seksuelle overgrep vil kreve innsats på flere ulike nivåer, på tvers av en rekke ulike tjenester, gjennom tiltak tilpasset ulike former for utsatthet. Det eksisterer allerede flere tiltak som i stor grad retter seg mot informasjon og kunnskapsheving blant barn og unge. Enkelte tiltak har vist positive effekter på kunnskap og holdninger, men det er uklart i hvilken grad de faktisk reduserer utsatthet. Det er samtidig et spørsmål om forebyggingen legger for mye ansvar over på barn og unge selv. Parallelt med dette viser forskningen at barn og unge som er utsatte for internettrelaterte seksuelle overgrep i liten grad forteller andre om sine opplevelser, spesielt ikke til profesjonelle hjelpere. Dette understreker viktigheten av at ansatte i helse- og omsorgstjenestene er bevisste tematikken i sin oppfølging av barn og unge, og at de innehar nødvendig kompetanse til å ta opp og avdekke disse formene for utsatthet. Samtidig må det understrekes at tjenestenes eksisterende kompetanse fortsatt er relevant og vil kunne være nyttig i oppfølgingen av saker med internettrelaterte seksuelle overgrep. Særtrekk ved den digitale arenaen vil kunne kreve tilpasninger, men først og fremst skal barn og unge møtes med hjelp og forståelse. Det finnes foreløpig begrenset forskning på effekten av tiltak rettet spesifikt mot internettrelaterte seksuelle overgrep.

Forskningen peker på et stort behov for økt kunnskap og kompetanse om internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge i hjelpetjenestene. Dette gjelder både kunnskap om ulike former for overgrep, og også praktisk kunnskap om hvordan slike overgrep kan avdekkes, håndteres og følges opp. Samtidig er det et betydelig gap mellom behovet for innsats og kunnskap om hva som virker og hvilke effekter tiltakene har. Kompetanseutvikling bør bygge på eksisterende kunnskap om seksuelle overgrep, samtidig som ny kunnskap om den digitale arenaens rolle i slik utsatthet oppdaterer kunnskapsgrunnlaget. Overføring av fungerende tiltak på tvers av tjenester og kommuner

rundt omkring i landet vil være et viktig bidrag i videreutviklingen av forebyggingen av disse overgrepene. Samtidig vil det kreve økt finansiering og prioritering av forskning på tematikken, i tett samarbeid med tjenestene som jobber med dette på en daglig basis.

Referanser

Akmanoğlu, N., & Şahin, Ş. (2025). Teaching Turkish teenagers with autism how to protect themselves against online sexual grooming. *International Journal of Developmental Disabilities*. Forhåndspublisering på nett. https://doi.org/10.1080/20473869.2025.2605580

Almeida, T. C., & Pereira, A. (2025). Prevalence of grooming and sexting among Portuguese youth: Adaptation of the Questionnaire for Online Sexual Solicitation and Interactions with Adults and Sexting Questionnaire. *Children and Youth Services Review, 171*, Artikkel 108179. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108179

Augusti, E.-M., Hansen, J. T., Hellevik, P. M., Bergerud-Wichstrøm, M., Ferschmann, L., & Asphjell, M. K. (2025). *Utsatthet og bekymring for lovbrudd – sammenhenger med ungdommers helse (Trygg og ung-studien) (Rapport 3/2025)*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. https://www.nkvts.no/rapport/utsatthet-og-bekymring-for-lovbrudd-sammenhenger-med-ungdommers-helse-trygg-og-ung-studien/

Augusti, E.-M., Sætren, S. S., & Hafstad, G. S. (2021). Violence and abuse experiences and associated risk factors during the COVID-19 outbreak in a population-based sample of Norwegian adolescents. *Child Abuse & Neglect, 118*, Artikkel 105156. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105156

Barnevakten (u.å.). *Barnevakten hjelper deg med å få bort skadelig nettinnhold*. Hentet 28. oktober 2026 fra https://www.barnevakten.no/hjelp/

Bennett, N., & O'Donohue, W. (2014). The construct of grooming in child sexual abuse: Conceptual and measurement issues. *Journal of Child Sexual Abuse, 23*(8), 957–976. https://doi.org/10.1080/10538712.2014.960632

Birgersson, A., Jonsson, L. S., & Wilson, S. (2024). *Voices of professionals in multidisciplinary teams: Tackling online child sexual violence*. Council of the Baltic Sea States. https://barnahus.eu/wp-content/uploads/2025/08/Voices-of-Professional__2024-10-03_Final.pdf

Bond, E., & Dogaru, C. (2019). An evaluation of an inter-disciplinary training programme for professionals to support children and their families who have been sexually abused online. *The British Journal of Social Work, 49*(3), 577–594. https://doi.org/10.1093/bjsw/bcy075

Bucci, S., Varese, F., Quayle, E., Cartwright, K., Larkin, A., Chan, C., Chitsabesan, P., Green, V., Hewins, W., Machin, M., Newton, A., Niebauer, E., Norrie, J., Radford, G., Richards, C., Sandys, M., Selby, V., Shafi, S., Ward, J., … Schwannauer, M. (2025). A digital intervention to improve mental health and interpersonal resilience for young people who have experienced online sexual abuse: the i-Minds non-randomised feasibility clinical trial and nested qualitative study. *Health and Social Care Delivery Research, 13*(28), 1–27. https://doi.org/10.3310/thal8732

Bucci, S., Varese, F., Quayle, E., Cartwright, K., Larkin, A., Chan, C., Chitsabesan, P., Green, V., Hewins, W., Machin, M., Newton, A., Niebauer, E., Norrie, J., Radford, G., Richards, C., Sandys, M., Selby, V., Shafi, S., Ward, J., … Schwannauer, M. (2026). A digital intervention to improve mental health and interpersonal resilience in young people who have experienced technology-assisted sexual abuse: a feasibility clinical trial. *Child and Adolescent Mental Health, 31*(1), 23–32. https://doi.org/10.1111/camh.70060

Calvete, E., Fernández-González, L., & Orue, I. (2023). A growth mindset and self-affirmation intervention to reduce violent and risky online behaviors: the moderating role of previous victimization. *Journal of Interpersonal Violence, 38*(7–8), 5875–5901. https://doi.org/10.1177/08862605221127221

Calvete, E., Fernández-González, L., Royuela-Colomer, E., Morea, A., Larrucea-Iruretagoyena, M., Machimbarrena, J. M., González-Cabrera, J., & Orue, I. (2021). Moderating factors of the association between being sexually solicited by adults and active online sexual behaviors in adolescents. *Computers in Human Behavior, 124*, Artikkel 106935. https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106935

Calvete, E., Orue, I., & Gámez-Guadix, M. (2022). A preventive intervention to reduce risk of online grooming among adolescents. *Psychosocial Intervention, 31*(3), 177–184. https://doi.org/10.5093/pi2022a14

Carlberg Rindestig, F., Gillander Gådin, K., & Dennhag, I. (2025). Experiences of online sexual violence: interviews with Swedish teenage girls in psychiatric care. *Violence Against Women, 31*(1), 266–290. https://doi.org/10.1177/10778012231203000

Carlberg Rindestig, F., Gillander Gådin, K., Jonsson, L., & Dennhag, I. (2025). Violence as an individual concern: responding to technology-facilitated sexual violence within child and adolescent psychiatry. *Frontiers in Psychology, 16*, Artikkel 1602655. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1602655

Carlberg Rindestig, F., Gillander Gådin, K., Jonsson, L., Svedin, C.-G., Landberg, Å., & Dennhag, I. (2025). A latent class analysis of technology-facilitated sexual violence: Associations to other victimizations, psychiatric symptoms, and gender. *Child Abuse & Neglect, 161*, Artikkel 107309. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107309

Carlberg Rindestig, F., Gillander Gådin, K., Semb, O., & Dennhag, I. (2024). Unwanted Online Sexual Solicitation Among Young People in a Swedish Psychiatric Sample: Occurrence and Associations with Depression and Anxiety. *Journal of Child Sexual Abuse, 33*(5), 589–607. https://doi.org/10.1080/10538712.2024.2416633

Carmo, E., & Manita, C. (2023). The Knowledge, Perceptions and Training Needs About Online Sexual Grooming of Children and Adolescents in a Sample of Professionals Who Work in Portugal. *Journal of Child Sexual Abuse, 32*(6), 715–731. https://doi.org/10.1080/10538712.2023.2234355

Champion, A. R., Oswald, F., Khera, D., & Pedersen, C. L. (2022). Examining the gendered impacts of technology-facilitated sexual violence: A mixed methods approach. *Archives of Sexual Behavior, 51*(3), 1607–1624. https://doi.org/10.1007/s10508-021-02226-y

Christensen, L. S., & Woods, J. (2024). "It's Like POOF and It's Gone": The Live-Streaming of Child Sexual Abuse. *Sexuality & Culture, 28*(4), 1467–1481. https://doi.org/10.1007/s12119-023-10186-9

Dahl, K. M., Henze-Pedersen, S., Østergaard, S. V., & Østergaard, J. (2018). *Unges opfattelser af køn, krop og seksualitet*. VIVE. https://www.vive.dk/da/udgivelser/unges-opfattelser-af-koen-krop-og-seksualitet-0xglo9zk/

Dahlström, A., Dahlqvist, H., & Gillander Gådin, K. (2026). Cyberbullying and cyber sexual harassment as predictors of subjective health complaints. A cross-sectional study among Swedish adolescents. *International Journal of Circumpolar Health, 85*(1), Artikkel 2652482. https://doi.org/10.1080/22423982.2026.2652482

de Santisteban, P., & Gámez-Guadix, M. (2018a). Longitudinal and reciprocal relationships of depression among minors with online sexual solicitations and interactions with adults. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 21*(6), 355–360. https://doi.org/10.1089/cyber.2017.0641

de Santisteban, P., & Gámez-Guadix, M. (2018b). Prevalence and risk factors among minors for online sexual solicitations and interactions with adults. *The Journal of Sex Research, 55*(7), 939–950. https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1386763

Dimitropoulos, G., Lindenbach, D., Devoe, D. J., Gunn, E., Cullen, O., Bhattarai, A., Kuntz, J., Binford, W., Patten, S. B., & Arnold, P. D. (2022). Experiences of Canadian mental health providers in identifying and responding to online and in-person sexual abuse and exploitation of their child and adolescent clients. *Child Abuse & Neglect, 124*, Artikkel 105448. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105448

Doyle, C., O'Reilly, K., Moorhouse, A., & O'Reilly, G. (2025). An investigation of healthcare professionals' perspectives on the role of technology in child sexual abuse. *Journal of Sexual Aggression, 31*(3), 430–448. https://doi.org/10.1080/13552600.2024.2365179

Drejer, C., Riegler, M. A., & Baugerud, G. A. (2025). Live-streamed child sexual abuse: Analysis of Norwegian criminal cases. *Child Abuse & Neglect, 169*, Artikkel 107659. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107659

Drejer, C., Riegler, M. A., Halvorsen, P., Johnson, M. S., & Baugerud, G. A. (2024). Livestreaming Technology and Online Child Sexual Exploitation and Abuse: A Scoping Review. *Trauma, Violence, & Abuse, 25*(1), 260–274. https://doi.org/10.1177/15248380221147564

El-Asam, A., Katz, A., Street, C., Nazar, N. M., & Livanou, M. (2021). Children's services for the digital age: A qualitative study into current procedures and online risks among service users. *Children and Youth Services Review, 122*, Artikkel 105872. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105872

Engelmann, L., Weirich, C. A., & May-Chahal, C. (2025). Developing quality standards for community-based online child sexual exploitation and abuse interventions. *Child Abuse & Neglect, 164*, Artikkel 107444. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107444

Festl, R., Reer, F., & Quandt, T. (2019). Online sexual engagement and psychosocial well-being: The mediating role of sexual victimization experiences. *Computers in Human Behavior, 98*, 102–110. https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.04.010

Franklin, A., Brown, S., & Brady, G. (2018). The use of tools and checklists to assess the risk of child sexual exploitation: Lessons from UK practice. *Journal of Child Sexual Abuse, 27*(8), 978–997. https://doi.org/10.1080/10538712.2018.1510453

Frøyland, L. R., & Stefansen, K. (2023). Unges utsatthet for digitale seksuelle krenkelser. *Nordisk tidsskrift for ungdomsforskning, 4*(1), 1–18. https://doi.org/10.18261/ntu.4.1.1

Frøyland, L. R., Solstad, G. M., Andersen, P. L., Tveito, S. B., Folstad, S. H., & Skilbrei, M.-L. (2021). *Seksuelle overgrep mot barn og unge via digitale medier: En kunnskapsoppsummering (NOVA Rapport 3/21)*. NOVA, OsloMet. https://nva.sikt.no/registration/0198cc972ec6-4b6dc260-69c8-4fc5-9a10-d086c3be5b66

Gámez-Guadix, M., de Santisteban, P., & Alcázar, M. Á. (2018). The construction and psychometric properties of the questionnaire for online sexual solicitation and interaction of minors with adults. *Sexual Abuse, 30*(8), 975–991. https://doi.org/10.1177/1079063217724766

Gámez-Guadix, M., Mateos-Pérez, E., Alcázar, M. A., Martínez-Bacaicoa, J., & Wachs, S. (2023). Stability of the online grooming victimization of minors: Prevalence and association with shame, guilt, and mental health outcomes over one year. *Journal of Adolescence, 95*(8), 1715–1724. https://doi.org/10.1002/jad.12240

Gámez-Guadix, M., Mateos-Pérez, E., Wachs, S., Wright, M., Martínez, J., & Íncera, D. (2022). Assessing image-based sexual abuse: Measurement, prevalence, and temporal stability of sextortion and nonconsensual sexting ("revenge porn") among adolescents. *Journal of Adolescence, 94*(5), 789–799. https://doi.org/10.1002/jad.12064

Gemara, N., Mishna, F., & Katz, C. (2025). 'If my parents find out, I will not see my phone anymore': Who do children choose to disclose online sexual solicitation to? *Child & Family Social Work, 30*(1), 4–14. https://doi.org/10.1111/cfs.13069

Hafstad, G. S., & Augusti, E.-M. (2020). *Barn, ungdom og koronakrisen: En landsomfattende undersøkelse av vold, overgrep og psykisk helse blant ungdom i Norge våren 2020. Delrapport 1 av 3 (Rapport 2/2020)*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. https://www.forebygging.no/globalassets/nkvts-rapport.pdf

Hamilton-Giachritsis, C., Hanson, E., Whittle, H., & Beech, A. (2017). *"Everyone deserves to be happy and safe": A mixed methods study exploring how online and offline child sexual abuse impact young people and how professionals respond to it*. NSPCC. https://learning.nspcc.org.uk/research-resources/2017/impact-online-offline-child-sexual-abuse

Hamilton-Giachritsis, C., Hanson, E., Whittle, H., Alves-Costa, F., & Beech, A. (2020). Technology assisted child sexual abuse in the UK: Young people's views on the impact of online sexual abuse. *Children and Youth Services Review, 119*, Artikkel 105451. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105451

Helgheim, É. P. B., & Frøyland, L. R. (2025). Conceptualizing "grooming" in child sexual abuse: A scoping review of Scandinavian and non-Scandinavian research. *Nordic Journal of Criminology, 26*(2), 1–23. https://doi.org/10.18261/njc.26.2.7

Hellevik, P. M., Haugen, L.-E. A., & Överlien, C. (2025). Outcomes of image-based sexual abuse among young people: a systematic review. *Frontiers in Psychology, 16*, Artikkel 1599087. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1599087

Horvay, R., Menhart, R., Helling-Bakki, A., Stellermann-Strehlow, K., & Winter, S. M. (2026). A qualitative study of psychosocial and medical care in German Childhood-Haus facilities after online child sexual abuse. *Journal of Child Sexual Abuse, 35*(4), 533–554. https://doi.org/10.1080/10538712.2026.2661997

Hunehäll Berndtsson, K. (2022). “Something You Just Don’t Talk About”: An Analysis of Teenage Boys’ Experiences of Non-Consensual Sexting in Lower Secondary School. *The Journal of Men’s Studies, 30*(2), 155–173. https://doi.org/10.1177/10608265211042794

Joleby, M., Landström, S., Lunde, C., & Jonsson, L. S. (2021). Experiences and psychological health among children exposed to online child sexual abuse–a mixed methods study of court verdicts. *Psychology, Crime & Law, 27*(2), 159–181. https://doi.org/10.1080/1068316x.2020.1781120

Joleby, M., Landström, S., Lunde, C., & Jonsson, L. S. (2024). “But I wanted to talk about it”: Technology-assisted child sexual abuse victims’ reasoning for delayed disclosure. *Child Protection and Practice, 3*, Artikkel 100062. https://doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100062

Joleby, M., Lunde, C., Landström, S., & Jonsson, L. S. (2020). “All of me is completely different”: Experiences and consequences among victims of technology-assisted child sexual abuse. *Frontiers in Psychology, 11*, Artikkel 606218. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.606218

Jonsson, L., & Birgersson, A. (2025). *Sprickor i systemet: Professionellas erfarenheter av stöd till barn utsatta för sexuella övergrepp online*. World Childhood Foundation. https://childhood.se/wp-content/uploads/2025/04/child005-rapport-isob-digital.pdf

Jonsson, L., & Svedin, C. G. (2017). *Barn utsatta för sexuella övergrepp på nätet (Rapport 2017:2)*. Stiftelsen Allmänna Barnhuset. https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-142394

Jonsson, L. S., Fredlund, C., Priebe, G., Wadsby, M., & Svedin, C. G. (2019). Online sexual abuse of adolescents by a perpetrator met online: a cross-sectional study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health, 13*(1), Artikkel 32. https://doi.org/10.1186/s13034-019-0292-1

Knipschild, R., Covers, M., & Bicanic, I. A. E. (2025). From digital harm to recovery: a multidisciplinary framework for First Aid after Online Sexual Abuse. *European Journal of Psychotraumatology, 16*(1), Artikkel 2465083. https://doi.org/10.1080/20008066.2025.2465083

Kripos (2019). *Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett*. https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/seksuelle-overgrep-mot-barn/seksuell-utnyttelse-av-barn-over-internett.pdf

Kripos (2026). *Farer som barn utsettes for på sosiale medier og internett*. https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/kripos/trygg-nettbruk/kripos---farer-som-barn-utsettes-for-pa-sosiale-medier-og-internett.pdf

Lindenbach, D., Dimitropoulos, G., Bhattarai, A., Cullen, O., Perry, R., Arnold, P. D., & Patten, S. B. (2022). Confidence, training and challenges for Canadian child advocacy center staff when working with cases of online and in-person child sexual exploitation. *Journal of Child Sexual Abuse, 31*(3), 297–315. https://doi.org/10.1080/10538712.2022.2037803

Lisztwan Honusová, B., Dedkova, L., & Mýlek, V. (2026). Why adolescents do not confide in their parents about online sexual solicitation: A mixed-method study. *Children and Youth Services Review, 180*, Artikkel 108646. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108646

Lunde, C., & Joleby, M. (2023). Being under pressure to sext: Adolescents' experiences, reactions, and counter-strategies. *Journal of Research on Adolescence, 33*(1), 188–201. https://doi.org/10.1111/jora.12797

Madigan, S., Villani, V., Azzopardi, C., Laut, D., Smith, T., Temple, J. R., Browne, D., & Dimitropoulos, G. (2018). The prevalence of unwanted online sexual exposure and solicitation among youth: A meta-analysis. *Journal of Adolescent Health, 63*(2), 133–141. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2018.03.012

Mandau, M. B. H. (2021). “Snaps”,“screenshots”, and self-blame: A qualitative study of image-based sexual abuse victimization among adolescent Danish girls. *Journal of Children and Media, 15*(3), 431–447. https://doi.org/10.1080/17482798.2020.1848892

Martin, J. (2016). Child sexual abuse images online: Implications for social work training and practice. *British Journal of Social Work, 46*(2), 372–388. https://doi.org/10.1093/bjsw/bcu116

Medietilsynet (2026). *Barn og medier 2026*. https://www.medietilsynet.no/fakta/rapporter/barn-og-medier/2026/barn-og-medier-26

Mitchell, M., Wood, J., O’Neill, T., Wood, M., Pervan, F., Anderson, B., & Arpke-Wales, W. (2025). Technology-facilitated violence: A conceptual review. *Criminology & Criminal Justice, 25*(2), 649–669. https://doi.org/10.1177/17488958221140549

Nielsen, M. B. D., Pisinger, V., Kusier, A. O., & Tolstrup, J. (2024). Prevalence of online sexual harassment and online bullying: a nationwide survey among high school students in Denmark. *Frontiers in Public Health, 12*, Artikkel 1368360. https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1368360

Ortega-Barón, J., Machimbarrena, J. M., Calvete, E., Orue, I., Pereda, N., & González-Cabrera, J. (2022). Epidemiology of online sexual solicitation and interaction of minors with adults: A longitudinal study. *Child Abuse & Neglect, 131*, Artikkel 105759. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105759

Patel, U., & Roesch, R. (2022). The prevalence of technology-facilitated sexual violence: A meta-analysis and systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse, 23*(2), 428–443. https://doi.org/10.1177/1524838020958057

Patterson, A., Ryckman, L., & Guerra, C. (2022). A systematic review of the education and awareness interventions to prevent online child sexual abuse. *Journal of Child & Adolescent Trauma, 15*(3), 857–867. https://doi.org/10.1007/s40653-022-00440-x

Pedersen, W., Bakken, A., Stefansen, K., & von Soest, T. (2023). Sexual Victimization in the Digital Age: A Population-Based Study of Physical and Image-Based Sexual Abuse Among Adolescents. *Archives of Sexual Behavior, 52*(1), 399–410. https://doi.org/10.1007/s10508-021-02200-8

Photiou, A., & Christodoulou, V. (2026). Professionals' Confidence, Training, and Victim Blaming: Views on Physical and Technology-Assisted Child Sexual Abuse. *Child & Youth Care Forum, 55*(4), 871–893. https://doi.org/10.1007/s10566-025-09906-z

Pijlman, V., Kornet, J., & Schoonmade, L. (2026). The Nature of Self-Generated Intimate Images by Children Aged 7 to 10: A Scoping Review. *Archives of Sexual Behavior, 55*(1), 119–149. https://doi.org/10.1007/s10508-025-03341-w

Project deSHAME (2017). *Young people's experiences of online sexual harassment: A cross-country report*. Childnet, Save the Children Denmark, Kék Vonal og University of Central Lancashire. https://www.childnet.com/wp-content/uploads/2021/11/Project_deSHAME_Dec_2017_Report.pdf

Quayle, E., Schwannauer, M., Varese, F., Cartwright, K., Hewins, W., Chan, C., Newton, A., Chitsabesan, P., Richards, C., & Bucci, S. (2023). The experiences of practitioners working with young people exposed to online sexual abuse. *Frontiers in Psychiatry, 14*, Artikkel 1089888. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2023.1089888

Schittenhelm, C., Gámez-Guadix, M., & Wachs, S. (2026). Stability of Cybergrooming Victimization Among Adolescents: A One-Year Latent Transition Analysis. *Journal of Youth and Adolescence, 55*(5), 1111–1128. https://doi.org/10.1007/s10964-026-02333-w

Schmidt, F., Bucci, S., & Varese, F. (2023). Understanding healthcare services response to technology-assisted child sexual abuse: a freedom of information study. *Child Abuse & Neglect, 143*, Artikkel 106323. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2023.106323

Schmidt, F., Bucci, S., Quayle, E., & Varese, F. (2024). Addressing Technology-Assisted Child Sexual Abuse During an Initial Clinical Assessment: A modified Delphi Study. *Clinical Psychology & Psychotherapy, 31*(5), Artikkel e3071. https://doi.org/10.1002/cpp.3071

Schmidt, F., Quayle, E., & Bucci, S. (2025). Practitioners' and researchers' perspectives on treatment needs and service provision for online child sexual abuse. *Frontiers in Psychology, 16*, Artikkel 1602449. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1602449

Schmidt, F., Varese, F., & Bucci, S. (2023). Understanding the prolonged impact of online sexual abuse occurring in childhood. *Frontiers in Psychology, 14*, Artikkel 1281996. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1281996

Sciacca, B., Mazzone, A., Loftsson, M., O'Higgins Norman, J., & Foody, M. (2023). Nonconsensual dissemination of sexual images among adolescents: Associations with depression and self-esteem. *Journal of Interpersonal Violence, 38*(15–16), 9438–9464. https://doi.org/10.1177/08862605231165777

Setty, E. (2019). Meanings of bodily and sexual expression in youth sexting culture: Young women's negotiation of gendered risks and harms. *Sex Roles, 80*(9–10), 586–606. https://doi.org/10.1007/s11199-018-0957-x

Smallbone, S., & Wortley, R. (2017). Preventing child sexual abuse online. I J. Brown (Red.), *Online risk to children: Impact, protection and prevention* (s. 143–162). Wiley. https://doi.org/10.1002/9781118977545.ch8

Staksrud, E., Helsper, E., Livingstone, S., Lobe, B., Mascheroni, G., Stoilova, M., & Ólafsson, K. (2026). *The EU Kids Online 2026 comparative study: Children's views, experiences, opportunities and risks in a digital world*. London School of Economics and Political Science og Universitetet i Oslo. https://doi.org/10.21953/researchonline.lse.ac.uk.00140901

Stänicke, L. I., Reiremo, G. K., Scheie, S. I., Jessen, R. S., & Jensen, T. K. (2024). Navigating, being tricked, and blaming oneself—A meta-synthesis of youth's experience of involvement in online child sexual abuse. *Child & Family Social Work, 29*(4), 1096–1114. https://doi.org/10.1111/cfs.13152

Ståhl, S., & Dennhag, I. (2021). Online and offline sexual harassment associations of anxiety and depression in an adolescent sample. *Nordic Journal of Psychiatry, 75*(5), 330–335. https://doi.org/10.1080/08039488.2020.1856924

Svensson, Å., Dahlqvist, H., & Gillander Gådin, K. (2025). Associations between Sexual Harassment Victimization and Mental Health Outcomes–Does It Matter How We Measure Mental Health? *Social Indicators Research, 177*(2), 581–598. https://doi.org/10.1007/s11205-025-03529-6

Vik Burmo, O., Skilbrei Bøen, K., Hysing, M., Dovran, A., Kjørstad, K., Hafstad, G. S., & Sivertsen, B. (2026). “I did not feel the need to disclose”: identifying factors impeding the disclosure of child abuse experiences in a population with maltreatment history. *Nordic Psychology, 78*(2), 169–186. https://doi.org/10.1080/19012276.2025.2502915

Villacampa, C., & Gómez, M. J. (2017). Online child sexual grooming: Empirical findings on victimisation and perspectives on legal requirements. *International Review of Victimology, 23*(2), 105–121. https://doi.org/10.1177/0269758016682585

Weston, S., & Mythen, G. (2020). Working with and negotiating ‘risk’: Examining the effects of awareness raising interventions designed to prevent child sexual exploitation. *The British Journal of Criminology, 60*(2), 323–342. https://doi.org/10.1093/bjc/azz045

Zetterström Dahlqvist, H., & Gillander Gådin, K. (2018). Online sexual victimization in youth: Predictors and cross-sectional associations with depressive symptoms. *European Journal of Public Health, 28*(6), 1018–1023. https://doi.org/10.1093/eurpub/cky102

Øistensen, G. (2020). *«Internett er et stort mørkt rom»: Håndtering av risiko for seksuell utnytting over internett på barnevernsinstitusjon*. Redd Barna. https://www.reddbarna.no/content/uploads/2020/11/Internett-er-et-stort-m%C3%B8rkt-rom.pdf

Vedlegg

Tabell 1. Søk i PubMed gjennomført av forsker

Søkeblokk	Søkeord
Fenomen – innledende søk	("image-based sexual abuse" OR "revenge porn" OR "non-consensually disseminated sexually explicit media" OR "online sexual harassment" OR "sexual online victimization" OR "technology assisted sexual abuse" OR "technology assisted sexual violence" OR "sextortion" OR "sexual image exchange" OR "nonconsensual sharing of private sexually explicit media" OR "online sexual victimization and risks" OR "online grooming")
Fenomen – oppfølgende søk	("technology-facilitated sexual abuse" OR "online child sexual exploitation and abuse" OR "online child sexual exploitation" OR "online sexual victimization" OR "technology-facilitated sexual abuse" OR "technology assisted sexual abuse" OR "technology assisted sexual violence" OR "sexual online victimization" OR "virtual sexual abuse" OR "image-based sexual abuse" OR "revenge porn" OR "non-consensually disseminated sexually explicit media" OR "nonconsensual sharing of private sexually explicit media" OR "non-consensual intimate image" OR "sexual image exchange" OR "online sexual harassment" OR "sextortion" OR "online grooming" OR "non-consensual deepfake pornography" OR "AI-generated image-based sexual abuse")
Populasjon	(adolescent* OR child* OR youth* OR teen*)
Land – innledende søk	(Norway OR Sweden OR Denmark OR Finland OR Nordic OR Europe OR Scandinavia* OR Germany OR Netherlands OR "United Kingdom")
Land – utvidet søk	(Norway OR Sweden OR Denmark OR Finland OR Nordic OR Europe OR "European Union" OR Scandinavia* OR Germany OR Netherlands OR Dutch OR "United Kingdom" OR Australia OR Canada)
Spørsmål 3 – tiltak og tjenester	("prevention" OR "early intervention" OR "detection" OR "identification" OR "screening" OR "protection" OR "crisis intervention" OR "treatment" OR "follow-up" OR "help" OR "support" OR "referral") AND ("health services" OR "health care provider" OR "social services" OR "community health" OR "primary care" OR "integrated care")
Spørsmål 4–5 – utdanning og læreplaner	("Curriculum" OR "Education" OR "Professional" OR "Competency-Based Education" OR "learning objectives" OR "educational standards" OR "curriculum development")
Spørsmål 4–5 – kompetansebehov og yrkesgrupper	("Needs Assessment" OR "Inservice Training" OR "Clinical Competence" OR "Attitudes" OR "training needs" OR "knowledge gap" OR "professional development" OR "educational needs") AND ("Health Personnel" OR "Nurses" OR "Physicians" OR "Social Workers" OR "Therapists" OR "Psychologists")

Tabell 2. Oversikt over den nordiske litteraturen vi har funnet om omfang av internettrelaterte seksuelle krenkelser og overgrep mot barn og unge (publisert 2017-2026).

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Augusti et al.	2021	Norge	Kvantitativ; spørreskjema med tverrsnittsanalyser og et longitudinelt delutvalg.	N=3 545 ungdommer (13–16 år) fra skoler i Norge, undersøkt i juni 2020 etter første skolenedstenging; n=1 944 hadde også data fra 2019.
Augusti et al.	2025	Norge	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt med digitalt spørreskjema (Trygg og ung).	N=6 721 ungdomsskoleelever (12–16 år; gjennomsnitt 14 år), rekruttert via skoler over hele landet. Datainnsamling vinteren 2025; de fleste utsatthetsspørsmål gjaldt 2024.
Carlberg Rindestig et al.	2024	Sverige	Kvantitativ; klinisk spørreskjemaundersøkelse med tverrsnittsanalyser.	N=574 unge (12–22 år; 77 % jenter) i kontakt med offentlige psykiske helsetjenester i Nord-Sverige. Rekruttering blant unge med angst- eller depresjonssymptomer.
Carlberg Rindestig et al.	2025	Sverige	Kvantitativ; nasjonalt skoleutvalg, tverrsnitt og latent klasseanalyse.	N=3 243 avgangselever i videregående skole (16–23 år; gjennomsnitt 18,20 år), undersøkt i 2020–2021. Resultattabell 1 oppgir n=3 242.
Dahl et al.	2018	Danmark	Kvantitativ + kvalitativ; tre spørreskjemadatasett, registerkoblinger og gruppeintervjuer.	Flere separate utvalg: Årgang 95: ca. 6 000 18-åringer; SHILD: ca. 2 000 unge (16–20 år); Ungeprofilundersøgelsen 2016: ca. 16 000 unge, hovedsakelig 16–20 år. Intervjuer: N=67 unge (17–18 år). Se merknad 2.
Dahlström et al.	2026	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt og kjønnsdelte regresjonsanalyser.	N=1 211 niendeklassinger (gjennomsnitt 15,2 år; 50,1 % jenter) fra 24 skoler i sju kommuner i Nord-Sverige. Data fra 2023; svarprosent 81 %.
Frøyland og Stefansen	2023	Norge	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt med digitalt spørreskjema (Ung i Oslo 2021).	Hele undersøkelsen: N=18 752 elever (13–19 år) fra 78 skoler. Modulen om digitale seksuelle krenkelser ble gitt til n=5 352 elever fra ungdomsskolen og videregående skole; 2,2–5,3 % manglende svar per spørsmål.

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Hafstad og Augusti	2020	Norge	Kvantitativ; skolebasert spørreskjema med tverrsnittsanalyser og oppfølging fra UEVO 2019.	N=3 575 elever på 8.–10. trinn (gjennomsnitt 14,7 år) fra 30 skoler, undersøkt i juni 2020; n=2 082 deltok også i 2019. Samme datainnsamling som Augusti et al. (2021), men ulike analyseutvalg.
Hunehäll Berndtsson	2022	Sverige	Kvalitativ; kasusstudie med fokusgrupper, individuelle intervjuer og parintervju.	N=18 niendeklassinger (14–15 år; 14 gutter og 4 jenter) fra én klasse ved en skole i Nord-Sverige. Intervjuene ble gjennomført i september 2019.
Jonsson og Svedin	2017	Sverige	Kvantitativ; rapport med tverrsnittsanalyser av en nasjonal skoleundersøkelse.	N=5 839 avgangselever i videregående skole; n=5 715 besvarte spørsmålet om seksuell nettkontakt. Blant 330 med slik kontakt oppga 32 overtalelse, press eller tvang. Samme datagrunnlag som Jonsson et al. (2019).
Jonsson et al.	2019	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=5 715 avgangselever (gjennomsnittsalder 17,97 år) med svar på spørsmålet om seksuell nettkontakt i den svenske skoleundersøkelsen fra 2014; n=32 inngikk i gruppen utsatt for overtalelse, press eller tvang.
Kripos	2019	Norge	Politifaglig rapport; sammenstilling av saksopplysninger, politiets erfaringer og forskning.	Saksdata, ikke befolkningsforekomst. Rapporten gjelder seksuell utnyttelse av barn og unge under 18 år og omfatter flere typer materiale; ingen felles N for et avgrenset deltakerutvalg.
Kripos	2026	Norge	Politifaglig rapport; gjennomgang av kriminalitetsfenomener, registrerte saker og øvrige kilder.	Saksdata om farer for barn på sosiale medier og internett, ikke befolkningsforekomst. Ulike deler bygger på ulike kilder og saksmaterialer; ingen felles N eller aldersfordeling for et samlet deltakerutvalg.
Medietilsynet	2026	Norge	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=1 753 barn og unge (9–18 år) fra 71 skoler. Datainnsamling siste kvartal 2025 og januar 2026. Spørsmål om seksuelle kommentarer, nakenbilder og andre sensitive temaer ble bare stilt til 13–18-åringene.

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Nielsen et al.	2024	Danmark	Kvantitativ; nasjonal, skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=29 086 elever ved videregående utdanninger; 56 % var 18 år eller eldre. Data samlet januar–april 2019. N=26 843 besvarte spørsmålet om støtende henvendelser og n=26 795 spørsmålet om egne bilder.
Pedersen et al.	2023	Norge	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=9 858 elever i videregående skole (16–19 år; gjennomsnitt 17,1 år) som besvarte utsatthetsspørsmålene i Ung i Oslo 2018. Skoleutvalget omfattet 24 offentlige og fire private skoler.
Sciacca et al.	2023	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=728 elever (12–19 år; gjennomsnitt 14,35 år) fra fem skoler i Sverige. Data samlet oktober 2019–mai 2020; n=690 besvarte spørsmålet om egen utsatthet.
Ståhl og Dennhag	2021	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=594 elever (12–20 år; 367 jenter og 227 gutter) fra fire skoler i Nord-Sverige. Bekvemmelighetsutvalg fra 7.–9. trinn og videregående skole, undersøkt skoleåret 2018–2019.
Vik Burmo et al.	2026	Norge	Kvantitativ; tverrsnittsundersøkelse.	N=200 ungdommer (12–18 år) med bekreftet historie med vold/overgrep, rekruttert fra Stine Sofie Senter: 137 under opphold i 2021–2023 og 63 tidligere deltakere fra 2016–2020.
Zetterström Dahlqvist og Gillander Gådin	2018	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse.	N=1 193 elever på 7.–9. trinn (14–16 år; 627 jenter og 566 gutter) fra ni offentlige og én uavhengig skole i en kommune i Nord-Sverige. Data fra januar 2011; svarprosent 80 %.

Tabell 3. Oversikt over den europeiske, empiriske litteraturen vi har funnet om helsekonsekvenser av internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn og unge (publisert 2016-2026).

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Calvete et al.	2021	Spania	Kvantitativ; longitudinelt spørreskjema, to målinger og moderatoranalyser.	N=1 260 ungdommer (12–17 år; 55,6 % jenter) med data fra to målinger med ett års mellomrom. Spørsmål om seksuelle henvendelser fra voksne, seksuell nettkontakt og sexting.
Carlberg Rindestig et al.	2025	Sverige	Kvalitativ; intervjuer og refleksiv tematisk analyse.	N=9 jenter (15–19 år; gjennomsnitt 17,33 år) med nåværende eller tidligere kontakt med psykiske helsetjenester og erfaringer med seksuell vold på nett. Hovedsakelig rekruttert fra en tidligere klinisk spørreskjemastudie.
de Santisteban og Gámez-Guadix	2017	Spania	Kvantitativ; tverrsnittsundersøkelse med selvrapporterte spørreskjemaer.	N=2 731 ungdommer (12–15 år; 50,6 % jenter). Skoleutvalg fra Madrid-regionen. Årstallet viser til nettpublisering; tidsskriftutgaven kom i 2018.
de Santisteban og Gámez-Guadix	2018	Spania	Kvantitativ; longitudinelt spørreskjema.	N=1 504 ungdommer (12–14 år ved første måling; gjennomsnitt 13,11 år) som besvarte spørreskjema ved begge målinger med ett års mellomrom.
Festl et al.	2019	Tyskland	Kvantitativ; nettbasert tverrsnitt og analyser av indirekte sammenhenger.	N=1 033 internettbrukere (14–20 år), rekruttert gjennom et profesjonelt nettpanel med kvoter for alder, kjønn, utdanning og bostedsregion; n=620 var 14–17 år og n=413 var 18–20 år.
Frøyland og Stefansen	2023	Norge	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt med digitalt spørreskjema (Ung i Oslo 2021).	Hele undersøkelsen: N=18 752 elever (13–19 år, 50.5% jenter) fra 78 skoler. Modulen om digitale seksuelle krenkelser ble gitt til n=5 352 elever fra ungdomsskolen og videregående skole; 2,2–5,3 % manglende svar per spørsmål.
Gámez-Guadix et al.	2022	Spania	Kvantitativ; psykometrisk validering, tverrsnitt.	N=1 820 ungdommer (12–17 år; 929 jenter, 878 gutter, 3 ikke-binære og 10 uten oppgitt kjønn). Et delutvalg på n=902 deltok igjen etter ett år.

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Gámez-Guadix et al.	2023	Spania	Kvantitativ; longitudinelt spørreskjema med to målinger og analyser av stabilitet.	N=746 ungdommer (12–14 år ved første måling; gjennomsnitt 13,34 år; 400 jenter, 344 gutter og 2 ikke-binære) med data ved begge målinger. Oppfølging etter ett år; opprinnelig utvalg N=1 509.
Hamilton-Giachritsis et al.	2020	Storbritannia	Kvantitativ + kvalitativ; spørreskjemaer, intervjuer og tematiske analyser.	N=30 unge med spørreskjemadata og n=16 intervjuede, hvorav n=10 med teknologifasiliterte overgrep. Rekruttering via Childline, NSPCC og CEOP.
Joleby et al.	2020	Sverige	Kvalitativ; dybdeintervjuer og tematisk analyse.	N=7 unge kvinner (17–24 år ved intervju), som selv identifiserte seg som utsatt for teknologifasiliterte seksuelle overgrep. De var 7–13 år ved første overgrep.
Joleby et al.	2021	Sverige	Kvantitativ + kvalitativ; dokumentstudie av rettsavgjørelser, med deskriptive og tematiske analyser.	N=98 rettslige kasus om barn utsatt for seksuelle overgrep på nett i svenske tingretter. Barna var 7–17 år (gjennomsnitt 12,3 år); ingen direkte intervjuer med barna i denne studien.
Jonsson et al.	2019	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse med spørreskjema.	N=5 715 avgangselever (gjennomsnittsalder 17,97 år) med svar på spørsmålet om seksuell nettkontakt i den svenske skoleundersøkelsen fra 2014; n=32 inngikk i gruppen utsatt for overtalelse, press eller tvang.
Lunde og Joleby	2022	Sverige	Kvalitativ; tematisk analyse av ungdommers skriftlige beskrivelser.	N=225 ungdommer (13–16 år; gjennomsnitt 14,4 år) med skriftlige beskrivelser av erfaringer, reaksjoner og motstrategier. Nettpublisert i 2022; tidsskriftutgave fra 2023.
Mandau	2021	Danmark	Kvalitativ; tematisk analyse av skriftlige rådgivningshenvendelser.	N=157 innlegg fra jenter og unge kvinner (11–20 år) til Børnetelefonen; n=104 innlegg beskrev erfaringer med bildebaserte seksuelle overgrep.
Ortega-Barón et al.	2022	Spania	Kvantitativ; longitudinelt spørreskjema med tre målinger over 13 måneder.	N=1 029 skoleelever (12–15 år; 57 % jenter og 43 % gutter). Undersøkelsen kartla seksuelle henvendelser og kontakt med voksne på nett samt helserelatert livskvalitet.

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Schittenhelm et al.	2026	Spania	Kvantitativ; longitudinelt spørreskjema.	N=688 ungdommer (12–18 år ved første måling; gjennomsnitt 13,86 år) etter eksklusjon av ufullstendige eller ensartede svar. Opprinnelig utvalg N=1 937.
Schmidt et al.	2023	Storbritannia	Kvalitativ; semistrukturerte intervjuer om overgrep i barndommen.	N=8 kvinner (18–28 år ved intervju), rekruttert gjennom NHS-tjenester, organisasjoner, universitetsoppslag og sosiale medier. Alle selvrapporterte overgrep før fylte 18 år.
Sciacca et al.	2023	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnittsundersøkelse med nettbasert spørreskjema.	N=728 elever (12–19 år; gjennomsnitt 14,35 år) fra fem skoler i Sverige. Data samlet oktober 2019–mai 2020; n=690 besvarte spørsmålet om egen utsatthet.
Setty	2019	England	Kvalitativ; gruppe- og individuelle intervjuer, med grounded theory som tilnærming.	N=41 ungdommer (14–18 år), rekruttert fra skoler og ungdomsklubber i Sørøst-England. Studien omfatter erfaringer og oppfatninger om sexting, samtykke, privatliv og sosial skam.
Svensson et al.	2025	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt og logistiske regresjonsanalyser.	N=1 026 elever (12–16 år) på 7.–9. trinn fra ni offentlige og én uavhengig skole i Nord-Sverige; 559 jenter og 467 gutter. Data fra 2012; svarprosent 79,5 %.
Villacampa og Gómez	2017	Spania	Kvantitativ; tverrsnittsundersøkelse om grooming og kontaktforløp.	N=489 elever i videregående skolealder (14–18 år) fra skoler i Catalonia, Spania. Undersøkelsen kartla både utsatthet og kjennetegn ved kontakt og utøvere.
Zetterström Dahlqvist og Gillander Gådin	2018	Sverige	Kvantitativ; skolebasert tverrsnitt og logistiske regresjonsanalyser.	N=1 193 elever på 7.–9. trinn (14–16 år; 627 jenter og 566 gutter) fra ni offentlige og én uavhengig skole i en kommune i Nord-Sverige. Data fra januar 2011; svarprosent 80 %.

Tabell 4. Litteratur og studier om forebygging, avdekking, behandling og kompetansehevingsbehov.

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Akmanoglu & Sahin	2025	Tyrkia	Deskriptiv	N=4 ungdommer (13-16 år) med autismespekterforstyrrelse
Almeida & Pereira	2025	Portugal	Kvantitativ	N=172 ungdommer (12-17 år)
Augusti et al.	2025	Norge	Kvantitativ	N=6721 ungdommer (12–16 år); n=1031 fikk spørsmål om å fortelle om digitale seksuelle krenkelser/overgrep
Birgersson et al.	2024	Sverige/Europa	Kvalitativ	N=32 fagpersoner som arbeider med utsatte barn og/eller ved Barnahus i Europa
Bond & Dogaru	2019	Storbritannia	Kvantitativ + Kvalitativ	N=114 fagpersoner som arbeider med barn, unge og sårbare grupper (inkl. politi, lærer, terapeuter, osv.)
Bucci et al.	2026	Storbritannia	Deskriptiv	N=43 ungdommer (12-18 år) utsatt for internettrelatert overgrep, med belastningsreaksjoner og (pågående) oppfølging fra barne- og ungdomspsykiatriske tjenester, overgrepsmottak eller nettbasert terapitjenester
Bucci et al.	2025	Storbritannia	Deskriptiv (inkl. kvantitativ + kvalitativ)	Sammendrag av flere artikler fra samme prosjekt
Calvete et al.	2023	Spania	Kvantitativ	N=1085 videregående skoleelever (11-18 år; n=592 i intervensjonsgruppen)
Calvete et al.	2022	Spania	Kvantitativ	N=856 ungdommer (11-17 år; n=397 i intervensjonsgruppen)
Carmo & Manita	2023	Portugal	Kvantitativ + Kvalitativ	N=161 fagpersoner som arbeider med barn og ungdom (lærere, fagpersoner i barnevernet og psykologer)
Dimitropoulos et al.	2022	Canada	Kvantitativ + Kvalitativ	N=209 psykisk helsepersonell i det offentlige helsevesenet

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Doyle et al.	2024	Irland	Kvalitativ	N=15 tverrfaglig helsepersonell med spesialisering i seksuelle overgrep mot barn
El-Asam et al.	2021	England	Kvalitativ	N=14 fagpersoner fra 10 tjenester i én lokalmyndighet i England, med erfaring med sårbare barn og unge (bl.a. psykisk helse, sosialtjenester og ungdomsjustis)
Engelmann et al.	2025	England	Kvalitativ (blandet)	N=64 fagpersoner (bl.a. ungdomsarbeid, politi, sosialt arbeid, utdanning), foreldre og unge >16 år
Festl et al.*	2019	Tyskland	Kvantitativ	N=1033 tyske internettbrukere (14-20 år)
Franklin et al.	2018	Storbritannia	Kvalitativ	N=59 fagpersoner fra relevante tjenester (bl.a. sosialtjenester, politi, helsevesen og utdanning; for de fleste, n=35, var hovedrollen knyttet til beskyttelse av barn)
Frøyland et al.	2021	Norge	Rapport	-
Gámez-Guadix et al.	2018	Spania	Kvantitativ	N=2731 ungdommer (12-15 år)
Gemara et al.	2023	Israel	Kvalitativ	N=32 barn (10-13 år) utsatt for internettrelaterte overgrep som deltok i politiavhør
Hamilton-Giachritsis et al.	2017	Storbritannia	Kvalitativ	N = 52 fagpersoner som arbeider innen seksuelle overgrep-feltet (sosialt arbeid, rådgivning/terapi, helsetjenester, utdanning osv.)
Honusova et al.	2026	Tsjekkia	Kvantitativ + Kvalitativ	N=1500 ungdommer (13-18 år)
Horvay et al.	2026	Tyskland	Kvalitativ	N=22 Barnahus-ansatte (tysk ekvivalent; n=15 psykososiale, n=7 medisinske fagpersoner)
Hunehäll Berndtsson	2022	Sverige	Kvalitativ	N=18 elever (14–15 år; 14 gutter og 4 jenter) ved én skole

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Joleby et al.	2024	Sverige	Kvalitativ	N=7 unge kvinner utsatt for internettrelaterte seksuelle overgrep som barn (17-24 år ved intervju, 7-13 år ved overgrep)
Knipschild et al.	2025	Nederland	Deskriptiv (prosedyrebeskrivelse)	-
Kripos	2019	Norge	Rapport	-
Lindenbach et al.	2022	Canada	Kvalitativ	N= 37 Barnahus-ansatte (kanadisk ekvivalent: Child Advocacy Centers)
Martin	2016	Canada	Kvalitativ	N=14 sosialarbeidere og andre hjelpere i barnevern- og behandlingstjenester for seksuelle overgrep mot barn
Patterson et al.	2022	(Internasjonalt)	Oversiktsartikkel	N=9 studier (publisert mellom 2007-2019)
Photiou et al.	2025	Kypros	Kvantitativ	N=177 fagpersoner som arbeider med barn (pedagoger og [psykisk] helsepersonell)
Project deSHAME	2017	Danmark, Ungarn og Storbritannia	Kvantitativ + Kvalitativ	Spørreundersøkelse: N=3257 (13–17 år); fokusgrupper: 107 ungdommer og 29 lærere; 19 intervjuer med fagpersoner
Quayle et al.	2023	Storbritannia	Kvalitativ	N=25 helsepersonell fra barne- og ungdomspsykiatri, overgrepsmottak og nettbaserte psykiske helsetjenester.
Øistensen	2020	Norge	Kvalitativ	Ansatte på barnevernsinstitusjon og i den kommunale barnevernstjenesten
Carlberg Rindestig et al.	2025	Sverige	Kvalitativ	N=19 nåværende og tidligere ansatte ved barne- og ungdomspsykiatriske klinikker
Schmidt et al.	2024	Storbritannia	Kvalitativ	N=10 helsepersonell med arbeidserfaring med internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn, N=14 forskere med publiseringserfaring på feltet

Forfatter(e)	År	Land	Type data/analyser	Utvalg
Schmidt et al.	2025	Storbritannia	Kvalitativ	N=10 fagpersoner (psykologer, sosialarbeidere og fagpersoner innen psykisk helse), N=36 forskere med publisert ekspertise på internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn
Schmidt et al.	2023	England	Kvalitativ	N=53 helseforetak i det britiske offentlige helsevesenet (NHS) med: tilknyttede tjenester for barn og unges psykiske helse (CAMHS; n=42) og/eller mottakssentre for seksuelle overgrep (SARC; n=11)
Vik Burmo et al.	2025	Norge	Kvantitativ	N=200 ungdommer (12-18 år) utsatt for omsorgssvikt og/eller mishandling.
Weston & Mythen	2020	England	Kvalitativ	N=43 ungdommer (15-18 år) som hadde deltatt i et forebyggende tiltak, N = 17 fasilitatorer for tiltaket
World Childhood foundation	2025	Sverige	Kvalitativ	N=28 politiavhørere som intervjuer barn og ansatte i barne- og ungdomspsykiatrien

* Brukt kun konklusjonen for å supplere, ikke studiens funn (deltakere opptil 20 år)

Tabell 5. Prosessprotokoll for nederlanske mottakssentrene: «First Aid after Online Sexual Abuse» (Knipschild et al., 2025).

Step	Handling og vurderinger
1. Sikkerhetssjekk og innledende vurdering	Saksbehandler (case manager): - Vurderer akutt sikkerhet og belastningsnivå → kontakt politiet hvis situasjonen er utrygg; bistå med å håndtere akutt belastning/krise (inkl. hos omsorgspersoner) og følg protokoll for selvmordsforebygging ved behov - Vurderer type og art av internettrelaterte overgrepet → hvis akutt (≤7 dager siden), gå videre til trinn 2; hvis ikke akutt, henvis til lokale (psykiske) helsetjenester etter behov
2. Fjerning av bilder på nett	Saksbehandler: - Setter offeret i kontakt med Offlimits (nederlandsk kompetansesenter for grenseoverskridende atferd på nett - en hjelpelinje for å rapportere straffbart materiale) for å få fjernet materiale fra internett - Støtter offeret med å mestre stress dersom det ikke er mulig å fjerne materialet fullstendig - Henviser til juridiske spesialister ved ønske/behov - Gir praktisk veiledning for å fremme fremtidig sikkerhet på nett, uten å bidra til skyldfølelser («victim-blaming»)
3. (Retts-) medisinsk undersøkelse	Vurdere skader og sykdommer som følge av fysiske («offline») seksuelle overgrep, skadelige autoerotiske aktiviteter på nett, selvskading eller alvorlig mangel på egenomsorg
4. Tilrettelegge for tilfriskning	Saksbehandler: - Gir psykoedukasjon om normale stressreaksjoner under og etter seksuelle overgrep på nett, også til pårørende (f.eks. foreldre, partner), bl.a. for å redusere følelser av skam og skyld - Kartlegger posttraumatiske stressymptomer etter 2 og 4 uker med alderstilpassede verktøy - Vurderer sammenhengen med tidligere og/eller pågående fysiske seksuelle overgrep
5. Systemisk tilnærming	Saksbehandler:

	- Samarbeider med den utsatte om hvem som bør involveres i tilfriskningsprosessen (f.eks. foreldre, utdanningsinstitusjoner, bekjente) - Veileder foreldre og omsorgspersoner til å gi støttende respons
6. Psykologisk behandling	Dersom det er behov for å behandle traumerelaterte lidelser etter internettrelaterte seksuelle overgrep, er kunnskapsbasert PTSD-behandling (f.eks. EMDR, kognitiv atferdsterapi) tilgjengelig direkte i overgrepsmottakets nettverk. Ved andre problemstillinger henviser overgrepsmottaket videre til egnede instanser i psykisk helsevern.

Tabell 6. Søkebegreper brukt i systematiske søk gjennomført av bibliotekar

BLOKK 1 – Populasjon og fenomen (kjernebegreper)

Denne blokken benyttes i **alle søk** og kombineres med AND mot relevante tematiske blokker (2–7). Begreper innen hver blokk kombineres med OR.

1a) Barn og unge (populasjon)

Søkebegrep / streng	Kommentar
`child* OR adolescen* OR youth OR minor* OR young person* OR young people OR teen* OR juvenile*`	Dekker barn, unge, tenåringer og mindreårige. Grunnleggende populasjonsbegrep.
`children AND young people`	Alternativ for databaser med strengere fraselogikk
`0-17 years OR under-18 OR minors`	Kan kombineres ved spesifisering av aldersgruppe
`barn* OR ungdom* OR ung* OR mindreårig*`	Norsk/dansk: barn, barndom, ungdom, unge, mindreårig
`barn* OR ungdom* OR ung* OR minderår*`	Svensk: barn, barndom, ungdomar, unga, minderåriga

1b) Digitale overgrep / seksuell utnyttelse (fenomen)

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"online sexual abuse" OR "internet sexual abuse" OR "child sexual abuse online"`	Eksakte fraser for OCSA/OCSEA
`"online child sexual exploitation" OR OCSEA OR OCSA`	Forkortelser brukes ofte i nyere litteratur
`"technology-assisted" AND ("sexual abuse" OR "child sexual abuse")`	TA-CSA – teknologifasiliterte overgrep
`"technology-facilitated" AND ("sexual violence" OR "sexual abuse")`	TFSV – bredere begrep som inkluderer IBSA og sextortion
`"digital sexual abuse" OR "cyber sexual abuse"`	Alternative digitale begreper
`grooming OR "online grooming" OR "child grooming"`	Grooming – manipulasjon/bearbeidelse forut for overgrep
`"image-based sexual abuse" OR IBSA OR "non-consensual" AND ("image* OR photograph* OR video*")`	IBSA / ikke-konsensuelle bilder

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"child sexual abuse material" OR CSAM OR "child pornography"`	CSAM/overgrepsmateriell – NB: «child pornography» brukes i eldre litteratur
`sextortion OR "sexual extortion" OR "cyber extortion"`	Seksuell utpressing via digitale kanaler
`"live streaming" AND ("sexual abuse" OR exploitation)`	Overgrep via direktestrømming
`"sexual solicitation" OR "online solicitation"`	Uønskede seksuelle henvendelser
`"digital sexual harassment" OR "cyber harassment" AND sexual`	Digital seksuell trakassering
`"child sexual exploitation" OR "sexual exploitation of children"`	Seksuell utnyttelse generelt (inkl. online)
`nettovergrep* OR «digitale overgrep*» OR «seksuelt misbruk» AND (nett* OR digital* OR internett*)`	Norsk: nettovergrep, digitale overgrep, seksuelt misbruk via nett
`«seksuell utnytting» OR «seksuell trakassering» OR grooming OR «seksuelt press»`	Norsk: seksuell utnytting/trakassering, grooming, seksuelt press
`sexting OR «nakenbilder» OR «bildedeling» OR «bildebaserte overgrep*»`	Norsk: nakenbilder, bildedeling, bildebaserte overgrep
`nätövergrepp* OR «digitala övergrepp*» OR «sexuellt utnyttjande» AND (nät* OR digital* OR internet*)`	Svensk: nätövergrepp, digitala övergrepp, sexuellt utnyttjande via nätet
`grooming OR «sexting» OR «nakenbilder» OR «bildbaserade övergrepp*»`	Svensk: grooming, sexting, nakenbilder, bildbaserade övergrepp
`netovergreb* OR «digitale overgreb*» OR «seksuel udnyttelse» AND (net* OR digital* OR internet*)`	Dansk: netovergreb, digitale overgreb, seksuel udnyttelse via nettet
`grooming OR sexting OR «nøgenbilleder» OR «billedbaserede overgreb*»`	Dansk: grooming, sexting, nøgenbilleder, billedbaserede overgreb
`«seksuellt ofredande» OR «sexuella trakasserier» OR sextortion OR «utpressning» AND (sexuell* OR nät*)`	Svensk: sexuella trakasserier, sextortion, utpressning
`«seksuel afpresning» OR «seksuelt misbrug» AND (nett* OR net* OR digital*)`	Dansk: seksuel afpresning, seksuelt misbrug via nettet

BLOKK 2 – P1: Omfang, utsatte barn og risikofaktorer

Benyttes for P1. Kombineres: Blokk 1 AND Blokk 2.

2a) Omfang og forekomst

Søkebegrep / streng	Kommentar
`prevalence OR incidence OR epidemiology OR "population-based" OR "national survey"`	Forekomststudier og epidemiologiske design
`"victimization" OR "victimisation" OR "victim*"`	Viktimisering – bredere begrep for utsatthet
`"exposure" OR "experienced" OR "reported"`	Supplerende begreper for erfaring med overgrep
`forekomst* OR omfang* OR prevalens* OR «nasjonal undersøkelse» OR befolkningsundersøkelse*`	Norsk: forekomst, omfang, prevalens, nasjonal/befolkningsundersøkelse
`förekomst* OR «nationell undersökning» OR befolkningsundersökning* OR prevalens*`	Svensk: förekomst, nationell undersökning, befolkningsundersökning
`forekomst* OR omfang* OR «national undersøgelse» OR befolkningsundersøgelse* OR prevalens*`	Dansk: forekomst, omfang, national undersøgelse, befolkningsundersøgelse

2b) Risikofaktorer og sårbare grupper

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"risk factor*" OR "risk group*" OR vulnerability OR "protective factor*"`	Generelle risiko- og beskyttelsesbegreper
`"gender" OR "sex differences" OR "girls" OR "boys"`	Kjønnsrelaterte risikofaktorer
`"sexual minority" OR LGBTQ* OR "sexual orientation" OR "gender identity"`	Seksuelle minoriteter og kjønnsidentitet
`"disability" OR "intellectual disability" OR "developmental disorder*"`	Funksjonsnedsettelse som risikofaktor
`"immigrant*" OR "minority background" OR "ethnic minorit*" OR "migrant*"`	Minoritetsbakgrunn og migrasjon

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"social media" OR "internet use" OR "screen time" OR "digital media"`	Digital atferd og bruksmønstre som risikofaktor
`"parental supervision" OR "parental monitoring" OR "parental control*"`	Foreldretilsyn og digital mediering
`"poly-victimization" OR "multiple victimization" OR "co-victimization"`	Fler-viktimisering / ko-viktimisering
`"family risk*" OR "domestic violence" OR "adverse childhood experience*" OR ACE*`	Familierelaterte risikofaktorer
`"alcohol" OR "substance use" OR "drug*"`	Rus som risikofaktor
`"peer*" OR "perpetrator"`	Jevnaldrende utøvere og gjerningspersonkjennetegn
`"help-seeking" OR "disclosure" OR "reporting"`	Hjelpesøking og avsløring – barrierer og tilretteleggere
`risikofaktor* OR sårbarhet* OR «beskyttelsesfaktor*» OR utsatthet*`	Norsk: risikofaktor, sårbarhet, beskyttelsesfaktor, utsatthet
`riskfaktor* OR sårbarhet* OR «skyddsfaktor*» OR utsatthet*`	Svensk: riskfaktor, sårbarhet, skyddsfaktor, utsatthet
`risikofaktor* OR sårbarhed* OR «beskyttelsesfaktor*» OR udsathed*`	Dansk: risikofaktor, sårbarhed, beskyttelsesfaktor, udsathed
`funksjonsnedsettelse* OR funksjonshemming* OR «psykisk utviklingshemming»`	Norsk: funksjonsnedsettelse, funksjonshemming som sårbarhetsfaktor
`funktionsnedsättning* OR funktionshinder* OR «intellektuell funktionsnedsättning»`	Svensk: funktionsnedsättning, funktionshinder som sårbarhetsfaktor
`funktionsnedsættelse* OR handicap* OR «intellektuel funktionsnedsættelse»`	Dansk: funktionsnedsættelse, handicap som sårbarhedsfaktor

2c) Geografisk fokus – norsk og nordisk kontekst

Søkebegrep / streng	Kommentar
`Norway OR Norwegian OR Norge OR Nordic OR Scandinavia* OR Sweden OR Denmark OR Finland OR Iceland`	Geografisk avgrensning for Norden-nivå
`"UngVold" OR "UEVO" OR "Ung i Oslo" OR "EU Kids Online"`	Norske/nordiske omfangsundersøkelser

Søkebegrep / streng	Kommentar
`Medietilsynet OR NKVTS OR NOVA OR OsloMet OR Barnafrid OR Barnhuset`	Relevante norske og svenske forskningsinstitusjoner
`NKVTS OR «Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress»`	Norsk institusjon – sentralt for norsk forskning
`Barnafrid OR «Nationellt centrum för kunskap om våld» OR Barnhuset OR «Stiftelsen Allmänna Barnhuset»`	Svenske kunnskapssentre for barnvern og overgrep
`SFI OR «Det Nationale Forskningscenter for Velfærd» OR «Statens Institut for Folkesundhed»`	Danske forskningsinstitusjoner på feltet
`«Barn og medier» OR «EU Kids Online» AND (Norge* OR Norg* OR Sweden* OR Swed* OR Danish OR Danmark*)`	Sentrale nordiske barnemediestudier med geografisk avgrensning

BLOKK 3 – P2: Fysiske, psykiske og seksuelle helsekonsekvenser

Benyttes for P2. Kombineres: Blokk 1 AND Blokk 3.

3a) Psykiske helsekonsekvenser

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"mental health" OR "psychological" OR "psychosocial" OR "emotional"`	Overordnede psykiske helse-begreper
`PTSD OR "post-traumatic stress" OR "posttraumatic stress" OR trauma*`	PTSD og traumerelaterte lidelser
`depression OR depressive OR anxiety OR "anxiety disorder*"`	Depresjon og angst – vanligste utfall
`"suicidal ideation" OR "suicidality" OR "self-harm" OR "self-injury"`	Selvmordstanker, selvskading
`"psychological distress" OR "emotional harm" OR "emotional impact"`	Psykologisk belastning og emosjonelle skadevirkninger
`"shame" OR "guilt" OR "stigma" OR "victim blaming"`	Skam, skyldfølelse, stigma – medierende faktorer
`"eating disorder*" OR "substance use disorder" OR "borderline"`	Komorbide lidelser assosiert med CSA/OCSA
`"quality of life" OR "wellbeing" OR "well-being"`	Livskvalitet og velvære

Søkebegrep / streng	Kommentar
`psykisk helse OR traumer* OR PTSD OR depresjon* OR angst* OR selvskading* OR selvmordstanker*`	Norsk: psykisk helse, traumer, PTSD, depresjon, angst, selvskading
`psykisk hälsa OR trauma* OR PTSD OR depression* OR ångest* OR självskada* OR suicidtankar*`	Svensk: psykisk hälsa, trauma, PTSD, depression, ångest, självskada
`psykisk sundhed OR traume* OR PTSD OR depression* OR angst* OR selvskade* OR selvmordstanker*`	Dansk: psykisk sundhed, traume, PTSD, depression, angst, selvskade
`skam* OR skyldfølelse* OR stigma* OR «offerbebreidelse*»`	Norsk/nordisk: skam, skyldfølelse, stigma, offerbebreidelse som medierende faktorer

3b) Fysiske og seksuelle helsekonsekvenser

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"physical health" OR "somatic" OR "health outcome*"`	Fysiske helsekonsekvenser generelt
`"brain development" OR "neurodevelopment*"`	Hjerneutvikling og nevroutvikling
`"sexual health" OR "sexual dysfunction" OR "sexual risk behavior*"`	Seksuelle helsekonsekvenser
`"STI" OR "sexually transmitted infection*" OR "pregnancy"`	Seksuelt overførbare infeksjoner og uønsket graviditet
`fysisk helse OR «somatiske plager» OR «seksuelle helsekonsekvenser»`	Norsk: fysisk helse, somatiske plager, seksuelle helsekonsekvenser
`fysisk hälsa OR «somatiska besvär» OR «sexuella hälsokonsekvenser»`	Svensk: fysisk hälsa, somatiska besvär, sexuella hälsokonsekvenser

3c) Sosiale og funksjonelle konsekvenser

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"social consequence*" OR "social impact" OR isolation OR "social withdrawal"`	Sosiale skadevirkninger
`"educational outcome*" OR "school" OR "academic performance"`	Utdanningsmessige konsekvenser

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"occupational" OR "employment" OR "job loss"`	Yrkesmessige konsekvenser
`"interpersonal relationship*" OR "trust" OR "revictimization"`	Interpersonlige og relasjonelle konsekvenser
`"long-term" OR "longitudinal" OR "prospective"`	Studiedesign for langtidsutfall

BLOKK 4 – P3: Forebygging, avdekking, behandling og effekt

Benyttes for P3. Kombineres: Blokk 1 AND Blokk 4.

4a) Forebygging

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"prevention" OR "prevention program*" OR "preventive intervention*"`	Forebygging generelt
`"school-based" AND ("prevention" OR "intervention" OR "program*")`	Skolebasert forebygging
`"internet safety" OR "online safety" OR "digital literacy"`	Nettsikkerhet og digital kompetanse
`"awareness" OR "education" AND ("sexual abuse" OR "online safety")`	Bevisstgjøring og opplæring
`"parent*" AND ("intervention" OR "education" OR "digital mediat*")`	Foreldrerettede tiltak
`"bystander" OR "bystander intervention"`	Tilskuertilnærming og bystander-programmer
`"primary prevention" OR "secondary prevention" OR "universal prevention"`	Preventive nivåer (primær/sekundær/universell)
`forebygging* OR forebyggende tiltak* OR «skolebasert forebygging» OR foreldreveiledning*`	Norsk: forebygging, forebyggende tiltak, skolebasert, foreldreveiledning
`förebyggande* OR «förebyggande åtgärder» OR «skolbaserat förebyggande» OR föräldrastöd*`	Svensk: förebyggande, förebyggande åtgärder, skolbaserat, föräldrastöd
`forebyggelse* OR «forebyggende indsats*» OR «skolebaseret forebyggelse» OR forældrevejledning*`	Dansk: forebyggelse, forebyggende indsats, skolebaseret, forældrevejledning

Søkebegrep / streng	Kommentar
`nettvett* OR «digital kompetanse» OR «trygg bruk*» OR nettstedsikkerhet*`	Norsk: nettvett, digital kompetanse, trygg bruk som forebyggingstiltak
`nätsäkerhet* OR «digital kompetens» OR «säker användning»`	Svensk: nätsäkerhet, digital kompetens, säker användning

4b) Avdekking og identifikasjon

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"detection" OR "identification" OR "disclosure" OR "recogni*"`	Avdekking og identifikasjon av overgrep
`"mandatory reporting" OR "duty to report" OR "reporting obligation*"`	Meldeplikt og avdekkingsplikter
`"screening" OR "assessment tool*"`	Kartleggingsverktøy og screeningen
`"Barnahus" OR "child advocacy center*" OR "SAIN*"`	Barnehus og tilsvarende tverrfaglige modeller
`avdekking* OR avdekkingsplikt* OR meldeplikt* OR barnehus*`	Norsk: avdekking, avdekkingsplikt, meldeplikt, Barnehus
`avslöjande* OR anmälningsplikt* OR «barnahus*»`	Svensk: avslöjande, anmälningsplikt, Barnahus
`afsløring* OR underretningspligt* OR «børnehus*»`	Dansk: afsløring, underretningspligt, Børnehus

4c) Behandling og effekt

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"treatment" OR "therap*" OR "intervention" OR "psychotherapy"`	Behandling og terapeutiske tiltak generelt
`"trauma-focused cognitive behavioral therapy" OR "TF-CBT"`	TF-CBT – mest evidensbaserte behandlingsform for CSA
`"cognitive behavioral therapy" OR CBT`	Kognitiv atferdsterapi
`"effectiveness" OR "efficacy" OR "outcome*" OR "effect*"`	Effektstudier og utfallsmål
`"randomized controlled trial" OR RCT OR "randomized trial" OR "controlled trial"`	Studiedesign for effektevaluering

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"systematic review" OR "meta-analysis" OR "meta-analys*"`	Oppsummeringsstudier og meta-analyser
`"EMDR" OR "eye movement desensitization"`	EMDR – alternativt traumebehandlingstiltak
`"mentalization" OR "mentalization-based"`	Mentaliserende tilnærminger
`"group therapy" OR "individual therapy"`	Behandlingsformat
`("caregiver" OR "parent*") AND ("support" OR "intervention")`	Pårørendearbeid og omsorgspersonintervensjon
`"cost-effectiveness" OR "cost-benefit"`	Kostnadseffektivitet ved tiltak
`behandling* OR terapi* OR psykoterapi* OR traumebehandling* AND (seksuelle overgrep* OR nettovergrep*)`	Norsk: behandling, terapi, psykoterapi, traumebehandling ved seksuelle/nettovergrep
`behandling* OR terapi* OR psykoterapi* OR traumabehandling* AND (sexuella övergrepp* OR nätövergrepp*)`	Svensk: behandling, terapi, psykoterapi, traumabehandling ved seksuelle/digitale overgrep
`behandling* OR terapi* OR psykoterapi* OR traumebehandling* AND (seksuelle overgreb* OR netovergreb*)`	Dansk: behandling, terapi, psykoterapi, traumebehandling ved seksuelle/digitale overgreb
`effekt* OR virkning* OR behandlingsresultat* OR utfall*`	Norsk: effekt, virkning, behandlingsresultat, utfall
`effekt* OR verkan* OR behandlingsresultat* OR utfall*`	Svensk: effekt, verkan, behandlingsresultat, utfall
`effekt* OR virkning* OR behandlingsresultat* OR udfald*`	Dansk: effekt, virkning, behandlingsresultat, udfald
`kognitiv atferdsterapi* OR traumefokusert terapi* OR TF-KAT* OR EMDR`	Norsk: kognitiv atferdsterapi, traumefokusert terapi, TF-KAT (norsk forkortelse for TF-CBT)
`kognitiv beteendeterapi* OR traumafokuserad terapi* OR TF-KBT*`	Svensk: kognitiv beteendeterapi, traumafokuserad terapi, TF-KBT
`kognitiv adfærdsterapi* OR traumefokuseret terapi* OR TF-KAT*`	Dansk: kognitiv adfærdsterapi, traumefokuseret terapi, TF-KAT
`foreldrestøtte* OR omsorgsperson* AND (behandling* OR intervensjon*)`	Norsk: foreldrestøtte, omsorgsperson i behandling – pårørendearbeid
`föräldrastöd* OR vårdnadshavare* AND (behandling* OR intervention*)`	Svensk: föräldrastöd, vårdnadshavare i behandling

Søkebegrep / streng	Kommentar
`forældrestøtte* OR omsorgsperson* AND (behandling* OR intervention*)`	Dansk: forældrestøtte, omsorgsperson i behandling

4d) Tverrsektorielt arbeid og tjenesteorganisering

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"interagency" OR "inter-agency" OR "multidisciplinary" OR "multi-disciplinary"`	Tverretatlig og tverrfaglig samarbeid
`"intersectoral" OR "cross-sector*"`	Tverrsektorielt samarbeid (helse, politi, barnevern, skole)
`"health services" OR "healthcare" AND ("child sexual abuse" OR "online abuse")`	Helsetjenestens rolle i avdekking og behandling
`"child welfare" OR "child protection" OR "social services"`	Barnevern og sosiale tjenester
`"police" OR "law enforcement" AND ("child sexual abuse" OR "online exploitation")`	Politiets rolle og innsats
`"school*" AND ("child sexual abuse" OR "online abuse")`	Skolens rolle og innsats
`tverrfaglig* OR tverretatlig* OR tverrsektorielt* OR flerfaglig* samarbeid*`	Norsk: tverrfaglig, tverretatlig, tverrsektorielt, flerfaglig samarbeid
`tvärprofessionell* OR tvärvetenskaplig* OR sektorsövergripande* samarbete*`	Svensk: tvärprofessionellt, tvärvetenskapligt, sektorsövergripande samarbete
`tværfaglig* OR tværsektorielt* OR flerfaglig* samarbejde*`	Dansk: tværfagligt, tværsektorielt, flerfagligt samarbejde
`barnevern* AND (samarbeid* OR tjeneste* OR helsetjeneste*)`	Norsk: barnevern i samarbeid med helsetjenester og andre sektorer
`socialtjänst* OR barnavård* AND (samarbete* OR hälso- OR sjukvård*)`	Svensk: socialtjänst, barnavård i samarbeid med hälso- og sjukvård
`socialtjeneste* OR børneværn* AND (samarbejde* OR sundhedstjeneste*)`	Dansk: socialtjeneste, børneværn i samarbeid med sundhedstjeneste
`helsestasjon* OR skolehelsetjeneste* OR PPT* OR BUP* AND (overgrep* OR avdekking*)`	Norsk: helsestasjon, skolehelsetjeneste, PPT, BUP som avdekkings- og støttearenaer

Søkebegrep / streng	Kommentar
`barnhälsovård* OR elevhälsa* OR BUP* OR barn- och ungdomspsykiatri* AND (övergrepp* OR avslöjande*)`	Svensk: barnhälsovård, elevhälsa, barn- och ungdomspsykiatri (BUP)
`sundhedsplejerske* OR skolehelsetjeneste* OR børne- og ungdomspsykiatri* AND (overgreb* OR afsløring*)`	Dansk: sundhedsplejerske, skolehelsetjeneste, børne- og ungdomspsykiatri
`barnehus* OR «Statens Barnehus» AND (overgrep* OR avhør* OR behandling*)`	Norsk: Statens Barnehus – tverrsektoriell modell for barn utsatt for overgrep
`barnahus* AND (övergrepp* OR förhör* OR behandling*)`	Svensk: Barnahus – tverrsektoriell modell tilsvarende norsk Barnehus
`børnehus* AND (overgreb* OR afhøring* OR behandling*)`	Dansk: Børnehus – tilsvarende tverrsektoriell modell

BLOKK 5 – P4: Kompetansemål i helse-, omsorgs- og velferdsutdanninger

Benyttes for P4. Kombineres: Blokk 1 AND Blokk 5.

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"professional education" OR "higher education" OR "university education" OR "vocational training"`	Profesjonsutdanning og høyere utdanning generelt
`"curriculum" OR "curriculum content" OR "study plan" OR "learning outcome*"`	Læreplaner og læringsutbyttebeskrivelser
`"competence goal*" OR "competency" OR "learning objective*"`	Kompetansemål og læringsmål
`"nursing education" OR "nurse training" OR "nursing curriculum"`	Sykepleierutdanning
`"social work education" OR "social worker training"`	Utdanning i sosialt arbeid
`"child welfare education" OR "child protection training"`	Barnevernsfaglig utdanning
`"medical education" OR "medical school" OR "medicine curriculum"`	Medisinsk utdanning
`"psychology education" OR "clinical psychology training"`	Psykologiutdanning

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"teacher education" OR "teacher training" OR "pedagogy"`	Lærerutdanning og pedagogikk
`"sexual health education" OR "sexuality education" OR "sex education"`	Seksuell helseopplæring i profesjonsutdanninger
`"sexual abuse" AND ("curriculum" OR "education" OR "training")`	Seksuelle overgrep i utdanning/opplæring
`"violence and abuse" AND ("education" OR "training" OR "curriculum")`	Vold og overgrep i utdanning
`"mandatory reporting" AND ("training" OR "education")`	Opplæring i meldeplikt
`"document analysis" OR "policy analysis" AND ("education" OR "curriculum")`	Dokumentanalyse av utdanningspolicyer
`"SRHR" OR "sexual and reproductive health and rights" AND "education"`	Seksuell og reproduktiv helse i utdanning – SRHR
`kompetansemål* OR læringsutbytte* OR rammeplan* OR studieplan* OR emneplan*`	Norsk: kompetansemål, læringsutbytte, rammeplan, studieplan, emneplan
`kompetansmål* OR lärandemål* OR kursplan* OR utbildningsplan* OR studieplan*`	Svensk: kompetansmål, lärandemål, kursplan, utbildningsplan, studieplan
`kompetencemål* OR læringsmål* OR studieordning* OR uddannelsesplan*`	Dansk: kompetencemål, læringsmål, studieordning, uddannelsesplan
`sykepleieutdanning* OR «sosialt arbeid» utdanning* OR barnevernspedagog* OR vernepleier* utdanning*`	Norsk: sykepleieutdanning, sosialt arbeid, barnevernspedagog, vernepleier
`sjuksköterskeutbildning* OR socionom* utbildning* OR «socialt arbete» utbildning*`	Svensk: sjuksköterskeutbildning, socionom, socialt arbete-utdanning
`sygeplejerskeuddannelse* OR socialrådgiver* uddannelse* OR pædagoguddannelse*`	Dansk: sygeplejerskeuddannelse, socialrådgiver, pædagoguddannelse
`vold* AND (utdanning* OR opplæring* OR pensum* OR rammeplan*)`	Norsk: vold og overgrep i utdanningsplaner og pensum
`våld* AND (utbildning* OR undervisning* OR kursplan* OR läroplan*)`	Svensk: våld i utbildning, kursplan, läroplan
`vold* AND (uddannelse* OR undervisning* OR studieordning* OR læringsplan*)`	Dansk: vold i uddannelse, studieordning, læringsplan

BLOKK 6 – P5: Kompetansehevingsbehov blant ansatte

Benyttes for P5. Kombineres: Blokk 1 AND Blokk 6.

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"competence" OR "competency" OR "professional competence"`	Kompetanse og faglig dyktighet
`"knowledge" AND ("sexual abuse" OR "online abuse" OR "child protection")`	Kunnskap om overgrep blant fagpersoner
`"training needs" OR "training need*" OR "educational need*"`	Kompetansehevingsbehov og opplæringsbehov
`"professional development" OR "continuing education" OR "in-service training"`	Etterutdanning og kompetanseheving i arbeid
`"healthcare professional*" OR "health worker*" OR "clinician*"`	Helsepersonell som målgruppe
`"mental health professional*" OR "psychologist*" OR "psychiatrist*"`	Psykisk helsepersonell
`"nurse*" OR "nursing staff" OR "registered nurse*"`	Sykepleiere
`"social worker*" OR "child welfare worker*"`	Sosionomer og barnevernsansatte
`"therapist*" OR "counselor*" OR "counsellor*" OR "psychotherapist*"`	Terapeuter og rådgivere
`"practitioner*" AND ("online abuse" OR "child sexual abuse" OR "OCSA")`	Fagpersoner i møte med OCSA
`"confidence" AND ("sexual abuse" OR "child abuse" OR "online abuse")`	Fagpersoners selvtillit og trygghet i møte med overgrep
`"attitudes" AND ("sexual abuse" OR "victim blaming" OR "disclosure")`	Holdninger blant fagpersoner
`"burnout" OR "secondary trauma" OR "vicarious trauma*" OR "compassion fatigue"`	Belastninger og sekundærtraume hos fagpersoner
`"survey" AND ("professionals" OR "practitioners" OR "staff") AND ("sexual abuse" OR "online")`	Surveybaserte studier av fagpersoners kunnskap

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"interview*" AND ("professionals" OR "practitioners") AND ("online sexual abuse" OR "OCSA")`	Kvalitative studier av fagpersoners erfaringer
`"Delphi" AND ("child sexual abuse" OR "online abuse")`	Delphi-studier om faglig konsensus og kompetanse
`kompetansebehov* OR kompetanseheving* OR etterutdanning* OR videreutdanning* AND (helsepersonell* OR ansatte*)`	Norsk: kompetansebehov, kompetanseheving, etterutdanning for helsepersonell
`kompetensbehov* OR kompetensutveckling* OR vidareutbildning* AND (vårdpersonal* OR personal*)`	Svensk: kompetensbehov, kompetensutveckling, vidareutbildning for vårdpersonal
`kompetensbehov* OR kompetenceudvikling* OR efteruddannelse* AND (sundhedspersonale* OR medarbejder*)`	Dansk: kompetensbehov, kompetenceudvikling, efteruddannelse for sundhedspersonale
`helsepersonell* OR helsearbeider* OR sykepleier* OR sosionom* OR barnevernsansatt*`	Norsk: helsepersonell, helsearbeider, sykepleier, sosionom, barnevernsansatt
`vårdpersonal* OR hälsoarbetare* OR sjuksköterska* OR socionom* OR socialarbetare*`	Svensk: vårdpersonal, hälsoarbetare, sjuksköterska, socionom, socialarbetare
`sundhedspersonale* OR sygeplejersker* OR socialrådgiver* OR pædagog*`	Dansk: sundhedspersonale, sygeplejersker, socialrådgiver, pædagog
`kunnskap* AND (seksuelle overgrep* OR nettovergrep* OR digitale overgrep*) AND (fagperson* OR ansatt*)`	Norsk: fagpersoners kunnskap om seksuelle/digitale overgrep
`kunskap* AND (sexuella övergrepp* OR nätövergrepp* OR digitala övergrepp*) AND (yrkesverksam* OR personal*)`	Svensk: yrkesverksammas kunskap om sexuella/digitala övergrepp
`viden* AND (seksuelle overgreb* OR netovergreb* OR digitale overgreb*) AND (fagperson* OR ansat*)`	Dansk: fagpersoners viden om seksuelle/digitale overgreb

BLOKK 7 – Tverrgående begreper (alle problemstillinger)

Disse begrepene kan supplere søk på tvers av alle problemstillinger etter behov.

7a) Studiedesign og metodologi

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"systematic review" OR "meta-analysis" OR "scoping review" OR "narrative review"`	Litteraturoversikter og sekundærstudier
`"randomized controlled trial" OR RCT OR "controlled study" OR "quasi-experimental"`	Eksperimentelle og kvasi-eksperimentelle design
`"cohort study" OR "longitudinal study" OR "prospective study"`	Kohortstudier og longitudinelle design
`"cross-sectional" OR "survey" OR "questionnaire"`	Tverrsnittsstudier og surveybasert metodikk
`"qualitative" AND ("interview*" OR "focus group*" OR "thematic analysis")`	Kvalitative design
`"mixed method*"`	Blandet metode
`"population-based" OR "nationally representative" OR "representative sample"`	Befolkningsbaserte og representative utvalg
`systematisk oversikt* OR litteraturoversikt* OR kunnskapsoppsummering* OR scoping-oversikt*`	Norsk: systematisk oversikt, litteraturoversikt, kunnskapsoppsummering, scoping-oversikt
`systematisk översikt* OR litteraturöversikt* OR kunskapssammanställning* OR scoping-översikt*`	Svensk: systematisk översikt, litteraturöversikt, kunskapssammanställning
`systematisk oversigt* OR litteraturoversigt* OR vidensopsamling* OR scoping-oversigt*`	Dansk: systematisk oversigt, litteraturoversigt, vidensopsamling, scoping-oversigt
`randomisert kontrollert studie* OR RKS* OR kontrollert studie* OR kvasi-eksperimentell*`	Norsk: randomisert kontrollert studie, kontrollert studie, kvasi-eksperimentell
`randomiserad kontrollerad studie* OR RKS* OR kontrollerad studie* OR kvasiexperimentell*`	Svensk: randomiserad kontrollerad studie, kontrollerad studie, kvasiexperimentell
`randomiseret kontrolleret forsøg* OR RCT* OR kontrolleret studie* OR kvasi-eksperimentel*`	Dansk: randomiseret kontrolleret forsøg, kontrolleret studie, kvasi-eksperimentel
`kohortstudie* OR longitudinell studie* OR prospektiv studie* OR oppfølgingsstudie*`	Norsk: kohortstudie, longitudinell/prospektiv studie, oppfølgingsstudie

Søkebegrep / streng	Kommentar
`kohortstudie* OR longitudinell studie* OR prospektiv studie* OR uppföljningsstudie*`	Svensk: kohortstudie, longitudinell/prospektiv studie, uppföljningsstudie
`kohortstudie* OR longitudinel studie* OR prospektiv studie* OR opfølgningsstudie*`	Dansk: kohortstudie, longitudinel/prospektiv studie, opfølgningsstudie
`tverrsnittsstudie* OR spørreundersøkelse* OR surveyundersøkelse* OR spørreskjema*`	Norsk: tverrsnittsstudie, spørreundersøkelse, surveyundersøkelse, spørreskjema
`tvärsnittstudie* OR enkätstudie* OR enkätundersökning* OR frågeformulär*`	Svensk: tvärsnittstudie, enkätstudie, enkätundersökning, frågeformulär
`tværsnitsstudie* OR spørgeskemaundersøgelse* OR surveyundersøgelse* OR spørgeskema*`	Dansk: tværsnitsstudie, spørgeskemaundersøgelse, surveyundersøgelse
`kvalitativ* AND (intervju* OR fokusgruppe* OR tematisk analyse* OR innholdsanalyse*)`	Norsk: kvalitative design – intervju, fokusgruppe, tematisk analyse, innholdsanalyse
`kvalitativ* AND (intervju* OR fokusgrupp* OR tematisk analys* OR innehållsanalys*)`	Svensk: kvalitative design – intervju, fokusgrupp, tematisk analys, innehållsanalys
`kvalitativ* AND (interview* OR fokusgruppe* OR tematisk analyse* OR indholdsanalyse*)`	Dansk: kvalitative design – interview, fokusgruppe, tematisk analyse, indholdsanalyse
`befolkningsbasert* OR representativt utvalg* OR nasjonalt representativt*`	Norsk: befolkningsbasert studie, representativt utvalg, nasjonalt representativt
`befolkningsbaserad* OR representativt urval* OR nationellt representativt*`	Svensk: befolkningsbaserad studie, representativt urval, nationellt representativt
`befolkningsbaseret* OR repræsentativt udvalg* OR nationalt repræsentativt*`	Dansk: befolkningsbaseret studie, repræsentativt udvalg, nationalt repræsentativt

7b) Norsk og nordisk rettslig og politisk kontekst

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"action plan" OR "national strategy" AND ("child sexual abuse" OR "online safety")`	Handlingsplaner og nasjonale strategier
`"legislation" OR "law" OR "policy" AND ("child protection" OR "online abuse")`	Lovgivning og policy rundt online overgrep

Søkebegrep / streng	Kommentar
`"Lanzarote Convention" OR "Council of Europe Convention"`	Europaråd-konvensjonen om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttelse
`"UN Convention on the Rights of the Child" OR "UNCRC"`	FNs barnekonvensjon
`"CSAM" AND "reporting" OR "CyberTipline"`	Rapporteringsmekanismer for overgrepsmateriell
`Kripos OR "National Criminal Investigation Service" Norway`	Norsk politifaglig kontekst
`«Opptrappingsplan mot vold og overgrep» OR «nasjonal strategi» AND (nettovergrep* OR overgrep*)`	Norsk: Opptrappingsplan, nasjonal strategi mot overgrep
`«Rett på nett» OR «trygg digital oppvekst» OR barnevernloven* OR straffeloven* AND (overgrep* OR seksuell*)`	Norsk lovverk og strategidokumenter relevante for OCSA
`«Plan och bygg* mot våld» OR «nationell strategi» AND (nätövergrepp* OR sexuella övergrepp*)`	Svensk: nasjonal strategi mot seksuelle/digitale overgrep
`«handlingsplan mod seksuelle overgreb» OR «national strategi» AND (netovergreb* OR seksuelle overgreb*)`	Dansk: handlingsplan, nasjonal strategi mot overgreb
`Barne- og familiedepartementet* OR Bufdir* OR Helsedirektoratet* OR Kripos*`	Norske myndighetsorgan og etater sentrale for OCSA-feltet
`Socialstyrelsen* OR «Myndigheten för familjerätt» OR Polismyndigheten* AND (barn* OR övergrepp*)`	Svenske myndigheter relevante for OCSA-feltet
`Socialstyrelsen* OR «Børns Vilkår» OR Rigspolitiet* AND (barn* OR overgreb*)`	Danske myndigheter og organisasjoner relevante for OCSA-feltet

EKSEMPLER PÅ KOMBINERTE SØKESTRENGER

Tabellen under viser eksempler på hvordan blokkene kombineres per problemstilling.

P	Kombinasjon	Eksempel på søkestreng (forkortet
P1 – Omfang	Blokk 1 AND Blokk 2	`(child* OR adolescen* OR youth) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR grooming OR IBSA) AND (prevalence OR incidence OR "risk factor*" OR victimization)`

P	Kombinasjon	Eksempel på søkestreng (forkortet
P1 – Norden	Blokk 1 AND Blokk 2 + geo	`(child* OR adolescen*) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR grooming OR IBSA) AND (Norway OR Swedish OR Denmark OR Finland OR Nordic OR Scandinavia*)`
P2 – Helse-konsekvenser	Blokk 1 AND Blokk 3	`(child* OR adolescen*) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR grooming OR IBSA OR "technology-assisted") AND (PTSD OR depression OR anxiety OR "mental health" OR "psychological" OR "health outcome*")`
P3 – Forebygging	Blokk 1 AND Blokk 4a-b	`(child* OR adolescen*) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR grooming) AND (prevention OR "school-based" OR "internet safety" OR "detection" OR disclosure)`
P3 – Behandling	Blokk 1 AND Blokk 4c	`(child* OR adolescen*) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR "technology-assisted") AND (treatment OR therap* OR "TF-CBT" OR CBT OR effectiveness OR outcome*)`
P4 – Kompetanse-mål	Blokk 1 AND Blokk 5	`(child* OR adolescen*) AND ("sexual abuse" OR "online abuse" OR OCSEA) AND (curriculum OR "study plan" OR "learning outcome*" OR "nursing education" OR "social work education" OR "teacher training")`
P5 – Kompetanse-behov	Blokk 1 AND Blokk 6	`(child* OR adolescen*) AND ("online sexual abuse" OR OCSEA OR "technology-assisted") AND (professional* OR practitioner* OR clinician* OR "health worker*") AND ("training need*" OR competence OR knowledge OR "professional development")`